nedeljski

Primorski dnevnik

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 50 lir

TRST, nedelja, 23. julija 1967

Leto XXIII. - Št. 173 (6757)

Napori SKGZ za skupen nastop Slovencev

Poročilo B. Raceta na seji izvršnega odbora 20. 7. 1967

Poročilo predsednika SKGZ Borisa Raceta, ki ga objavljamo je bilo soglasno sprejeto na seji izvršnega odbora 20. julija 1967.

Odkar svet stoji, velja resnica, da je mogoče s skupnimi močmi nekaj doseči in da je gorje tistim, ki so razdvojeni in razdrobljeni in ne morejo, ne znajo ali celo nočejo najti skupnega jezika vsaj v osnovnih vprašanjih. Slovenska kulturno-gospodarska zveza je od svoje ustanovitve dalje vlagala velik del svojih naporov v smer, da bi slovenska manjšina v Italiji v zadevah, ki so osnovne važnosti za njen obstoj, našla skupni jezik glede stališč in da bi dokazala s skupnimi nastopi, da enako misli in zahteva. Samo ta pot je, po kateri je moč največ in najprej doseči, in hkrati tudi jamstvo, da ne bodo nerazrešena vprašanja slovenske manjšine predmet licitacij, političnega izsiljevanja in povod za drobna politična obračunavanja. Posledice, ki jih povzročajo nerazrešena vprašanja slovenski manjšini, so tako tragične, da je po našem mnenju nedopustno, da bi si iz tega kdorkoli gradil politični kapital.

Koliko truda je SKGZ vložila v to smer leta nazaj, vedo najbolje tisti, na katere je svoje vabilo naslovila.

Obveza vlade levega centra, da bo v celoti izvajala republiško ustavo, je dala povod našemu glavnemu svetu na zasedanju 14. junija 1964, da je naložil izvršnemu odboru, «naj ukrene vse, kar se mu zdi potrebno in koristno, da bodo priznane slovenski narodni skupnosti v tržaški, goriški in videmski pokrajini enake pravice v duhu člena 3 in 6 ustave in člena 3, 4 in drugih posebnega statuta avtonomne dežele Furlanije-Julijske krajine».

Na podlagi zgornjih načel in sklepov se je začela naša pripravljalna akcija v več smeri, kajti vedno očitnejše je bilo, da je treba v Rimu premakniti, če hočemo napredovati. Določena pripravljenost Krščanske demokracije v Gorici in Trstu, da začne urejevati manjšinske probleme, vstop socialistov v večino krajevnih ustanov in temu sledeči programi, ki vsebujejo prve politične in praktične obveznosti do Slovencev, hud poraz šovinističnih in desničarskih nestrpnežev v Trstu, ko je šlo za vključitev prvega Slovenca v tržaški občinski odbor, in vsemu temu sledeče pozitivne izjave odgovornih političnih predstavnikov v Trstu in Gorici, vse to bi moralo pomeniti, da je padel v Rimu glavni argument, s katerim so tam operirali, češ da bi vsak tehtnejši ukrep v korist manjšine povzročil nasprotovanje in odpor krajevnih političnih dejavnikov.

Med drugim smo interpelirali predstavnike Slovenske skupnosti, kako oni gledajo na morebitni skupen nastop v Rimu. Slovenska delegacija bi po mnenju SKGZ morala biti sestavljena iz predstavnikov PSI, KPI, SS, PSIUP in SKGZ. Dobili smo odgovor, da bi spričo velikih razlik med političnimi strankami bilo težko sestaviti tako delegacijo, pa tudi KD bi tako zasnovanemu nastopu nasprotovala, ker da ima tudi določene pomisleke glede SKGZ. Ob eni prihodnjih prilik nam je bilo rečeno, prav tako od predstavnika SS, da bi KD bila pripravljena omogočiti tak obisk, toda z omejeno delegacijo in brez SKGZ, nakar je isti predstavnik pripomnil, da si SS ne more zamisliti nastopa v Rimu brez SKGZ.

Zato da do kraja razčistimo zadevo, je prišlo maja 1966 do srečanja med predstavniki SKGZ in tržaške KD. Ob tej priliki je tedanji tajnik KD jasno in neodvoumno povedal, da je njihova stranka proti temu, da bi priznala SKGZ politično reprezentativnost, ker da njena sestava in značaj nista v skladu z oblikami političnega predstavništva v Italiji, da se SKGZ kvečjemu lahko ukvarja z zadevami, ki spadajo v torišče delovanja njenih članic, predvsem s kulturo. Na vprašanje, kaj misli o tem, da zastopata v Avstriji slovensko manjšino na Koroškem pred oblastmi le dve manjšinski organizaciji, je odgovoril, da tam je laže, ker da ni komunistov.

KD je bila torej oblikovalka formule o tem, da SKGZ ne more biti predstavniška organizacija, in je tudi prva to direktno povedala.

* * *

Da SS v podobnih skupnih akcijah omejuje sodelovanje s KPI in PSI, izhaja iz pojasnila, takratne Skupne slovenske liste, ki je bilo objavljeno v oktobru 1963 v Novem listu in Katoliškem glasu, ki pravi, da «načelno zavrača skupne nastope z italijanskimi strankami, razen v nujnih primerih, ko gre za dejansko obrambo demokratičnih vrednot». Kot vidimo, je to merilo zelo ohlapno, ki v praksi pomeni lahko povsem negativno stališče. Na drugem delu iste izjave pa beremo, da «bodo enotni nastopi izraz volje vseh Slovencev v Italiji samo, če jih bodo izvajali predstavniki zgolj slovenskih organizacij».

Mi se seveda ne strinjamo s takim gledanjem, ker nas izkušnje učijo, v nasprotju s tistim, kar trdi izjava, kakšen učinek so imeli ali vsaj kakšen vtis so napravili dosedanji skupni nastopi. Naj omenimo samo tri skupne spomenice v zvezi z zakonom za slovensko šolo v letih 1957, -58 in -60. Čeprav je ta zakon pomanjkljiv, ker ne določa tudi slovenskih šol za Benečijo in Kanalsko dolino, bi tudi tak ne bil brez naporov obeh levičarskih strank, predvsem pa brez enotno izraženih stališč in zahtev Slovencev.

Popis prebivalstva in določanje števila Slovencev po občevalnem jeziku, ki se je vršil na Tržaškem v letu 1962, je ostal brez vrednosti zaradi dvakratnega odklonilnega enotnega nastopa organizacij, v katerih so vključeni Slovenci.

Vidimo torej, da so bili ti nastopi v dobi, ko so bile vse politične organizacije, ki jih sestavljajo tudi Slovenci, v opoziciji in pred datumom omenjenega pojasnila SSL.

Edini skupni nastop v zadnji dobi, ki je prav zaradi zgornjih težav obsegal le slovenske kulturne organizacije v Italiji, je bila spomenica Slovencev videmske pokrajine predsedniku republike in izjava vseh slovenskih osrednjih prosvetnih in kulturnih organizacij, ki je izrazila solidarnost z zgornjo spomenico.

Gotovo imata spomenica in izjava zgodovinski pomen in se bomo marju sklicevali vedno, kadar bomo utemeljevali, da je treba našim bratom v Benečiji in Kanalski dolini priznati šolo v materinem jeziku in druge narodnostne pravice.

Sodili smo, da bodo pri SS strankarske koristi in prestižni nagibi vsaj občasno potisnjeni v ozadje in bodo prevladala nekatera načela iz že omenjenega pojasnila iz leta 1963: «Skupna slovenska lista se zaveda, da mora narodna skupnost složno in enotno nastopiti, kadar so ogrožene njene bistvene vrednote. Enotni nastopi vseh slovenskih organizacij so najučinkovitejše sredstvo za dosego naših pravic, ker so takšni skupni nastopi resničen in pristen izraz volje in hotenja vse slovenske manjšine.»

V dobi od 1963 do danes so bile in so ogrožene «bistvene vrednote» naše narodne skupnosti predvsem zaradi dejstva, da njen položaj ni niti od daleč enakopraven, predvsem kar zadeva njen jezik, kar moramo prištevati danes h glavnim vzrokom odtujevanja njenih pripadnikov. Dežela Furlanija-Julijska krajina je v treh letih obstoja sprejela že vrsto zakonov, ki neposredno zadevajo narodnostne koristi Slovencev v Italiji. Znano je, da je vlada odklonila še tiste redke določbe v korist Slovencev, ki so jih nekateri deželni zakoni vsebovali, s pripombo, da spada sprejemanje norm za manjšinsko zaščito osrednjim oblastem. Vemo tudi, da so bile v deželnem svetu razne druge zahteve v tem smislu odklonjene z izgovorom, da ne spadajo v pristojnost dežele.

Mar se ne vsiljuje vsaj za ti dve stvari skupna zahteva vladi, naj končno nekaj ukrene glede slovenskega jezika in naj razmeji pristojnost države in dežele v pogledu manjšinske zaščite? Čas neizprosno odjeda dele našega narodnega telesa, ker še ni zadoščeno nekaterim osnovnim narodnostnim pravicam in potrebam. Dežela sprejema zakone, ki ne vsebujejo nikakršnih, ali v redkih primerih zelo meglene določbe v korist Slovencev. Kakšne težave bodo jutri, da bi te zakone dopolnjevali!

* * *

SKGZ je bila zaskrbljena zaradi tega poteka in je iskala v danih razmerah najbolj sprejemljive rešitve, toda volilna kampanja lanske jeseni na Tržaškem je vnesla nove nevarne elemente razdvajanja med Slovenci. Nekatera gesla in stališča iz tistega časa so po naši sodbi predstavljala tako nevarnost za kakršnokoli sodelovanje med Slovenci raznih smeri v najbližji bodočnosti, da smo bili prisiljeni na našem glavnem svetu decembra lani, torej po volitvah, na to nevarnost pokazati. Zato smo kritizirali nekatera stališča SS. Smo namreč odločni nasprotniki mnenja, da je v volilni kampanji vse dovoljeno, ampak da morajo tudi ob takih prilikah veljati najosnovnejše etične norme, ki ne bodo rušile sožitja med ljudmi, v našem primeru pa še solidarnosti v zahtevah za naše pravice.

V okvir iskanja primernih rešitev je bilo na glavnem svetu tudi govora o značaju manjšinskih organizacij in njihovi vlogi v vsakdanjem boju za narodne koristi manjšin. Podkrepili smo to stališče s primeri iz Jugoslavije in Avstrije, kjer so si organizacija italijanske manjšine in obe organizaciji koroških Slovencev priborile priznanje zastopati svoje manjšine.

Mislimo si, da je bilo vsem razumljivo, komu je bilo to dopovedovanje namenjeno. Predvsem je šlo za pobijanje teze KD, namenjeno pa je bilo tudi obema levičarskima strankama, saj je bil nanju naslovljen poziv za razumevanje. Slovenski skupnosti pa je bilo

(Nadaljevanje na 2. strani)

Prizor iz velikih demonstracij črncev v Newarku v ameriški državi New Jersey. Radijski poročevalec intervjuva črnko, ki je bila ranjena med spopadi s policaji

Izjava sovjetske vlade o zasedanju skupščine OZN

«Na Srednjem vzhodu ne bo miru, dokler bodo sile napada ostale na arabskem ozemlju»

MOSKVA, 22. — Sovjetska vlada je objavila nocoj izjavo, ki pravi: «Na Srednjem vzhodu ne bo miru, dokler bodo sile napada ostale na arabskem ozemlju in dokler bo Izrael nesramno vztrajal pri svojih ozemeljskih in drugih zahtevah proti arabskim sosedom. Oborožena izzivanja Izraela na področju Sueškega prekopa dokazujejo, da se vojna lahko znova začne od danes do jutri. Varnostni svet (kateremu je glavna skupščina poslala dokumente o svojem izrednem zasedanju) ima sedaj veliko nalogo, v katero mora vložiti svojo odgovornost.»

Izjava ugotavlja zatem, da je glavna skupščina odobrila resolucijo, ki poziva Izrael, naj se odreče ukrepom o priključitvi arabskega dela Jeruzalema, in se je s tem jasno izrekla proti vsakemu priznanju rezultatov izraelskega napada. Politične spletke Izraela in ZDA, ki ga podpirajo, njihovi poskusi, da zanikajo svojo odgovornost napada in da bi dosegli spodbudo OZN za ohranitev zasedenega arabskega ozemlja, so samo še bolj razkrile njihove prave zavojevalne načrte.

Glavna skupščina ni mogla sprejeti učinkovite odločitve spričo ravnanja ZDA, nekaterih njihovih zaveznikov in držav, podvrženin pritisku in drugemu ameriškemu izsiljevanju. Države, ki so s svojim ravnanjem do sedaj onemogočile rešitev problema, bodo imele pred narodi veliko odgovornost, če ne bodo menjale svoje politike.»

Izjava pravi zatem, da je sovjetska vlada vedno pripravljena sodelovati z vsemi miroljubnimi državami, da se doseže konstruktivna rešitev glede odprave posledic izraelskega napada. Sovjetska zveza bo z drugimi socialističnimi državami še dalje dajala politično podporo arabskim državam v njihovi pravični borbi za zakonite pravice, in prav tako jim bo še dalje pomagala za obnovitev in razvoj njihovega gospodarstva in za okrepitev njihove obrambe.»

Današnja «Pravda» piše, da sklicanje izrednega zasedanja skupščine OZN pomeni uspeh za miroljubne sile, ker se je večina navzočih v skupščini na en ali drugi način izrekla za umik izraelskih čet z zasedenega ozemlja. Zatem ugotavlja, da so se resoluciji nevezanih državh, ki sicer ni dobila dveh tretjini potrebnih glasov, vendarle pridružili tisti, ki predstavljajo šestdeset odstotkov prebivalcev sveta. Na drugi strani tisti, ki so glasovali za latinsko-ameriško resolucijo, so tudi glasovali za umik čet, ker je bil to smisel prvega paragrafa resolucije. Očitno je, da nadaljnje bivanje izraelskih zavojevalcev na Sinajskem polotoku, v Transordianiji in Gazi, v arabskem delu Jeruzalema in na sirskem ozemlju podaljšuje nevarnost obnovitve širšega spopada ter ogroža mir na Srednjem vzhodu in mednarodno varnost. Voditelji v Tel Avivu se morajo zavedati, da jim igranje z ognjem ne bo prineslo nič novega in tudi ne bo prineslo slave njihovim imperialističnim varuhom.

Izredno zasedanje glavne skupščine OZN je vsekakor bilo koristen korak na poti iskanja politične rešitev hudih problemov Srednjega vzhoda.»

NEW YORK, 22. — Sovjetski zunanji minister Gromiko je danes odpotoval iz New Yorka. Sodeloval je na zasedanju glavne skupščine OZN od 17. junija, ko se je zasedanje začelo. Navzoč je bil tudi na sestanku med Kosiginom in Johnsonom v Glassboru.

Veliko število mrtvih in ranjenih zaradi močnega potresa v Turčiji

Središče potresa je bilo v mestecu Adapazari - Porušilo se je mnogo hiš in škoda je ogromna - Ni moč še dobiti točnih podatkov, ker so zveze s prizadetimi področji prekinjene

CARIGRAD, 22. — Danes ob 19. uri so čutili v Carigradu in drugih krajih Turčije močan potres. Središče potresa je bilo v majhnem mestu Adapazari 150 km vzhodno od Carigrada. Takoj po prvem sunku so bile telefonske zveze z drugimi kraji prekinjene. Takoj so odšle na prizadete kraje reševalne skupine vojske.

Policijski ravnatelj v Adapazariju je nocoj sporočil, da je bilo na tem področju več kot 100 mrtvih. Adapazari ima okoli 50.000 prebivalcev. Kakor se je zvedelo v Carigradu, so potres čutili tudi v Marmari, kjer je prebivalstvo zbežalo na ulice, da preživi noč na prostem.

Govori se, da so zaradi potresa nastali v Carigradu požari, toda uradno tega še niso potrdili.

V bolnišnice v Carigradu stalno pošiljajo veliko število ranjenih s področij potresa.

Prizadeto je bilo tudi mesto Bursa in škoda je tu ogromna. Ni pa še podatkov o žrtvah in ranjenih, ker so zveze prekinjene. Na področjih blizu Carigrada se govori o tisočih mrtvih in ranjenih, toda uradno ni še nobenih podatkov.

Govori se, da se je v Adapasariju porušilo mnogo poslopij, poleg tega tudi ena mošeja in tovarna kmetijskih strojev. Deloma se je porušila tudi poštna palača. V tem mestu je zmanjkal električni tok.

Potresni sunki, ki so trajali od 3 do 10 sekund, so se začeli ob 18.50 in so se nadaljevali do 19.10. V Carigradu je zgubila življenje desetletna deklica, ko se je porušila hiša, 10 oseb pa je bilo ranjenih.

Zaradi prekinitve zvez so poročila, ki prihajajo v Carigrad, zelo pomanjkljiva, vendar se zdi, da je potres povzročil večje število žrtev in večjo škodo, kakor so prvotno mislili. Najbolj prizadeto je, kakor rečeno, mestece Adapazari, kjer je bilo tudi največje število žrtev.

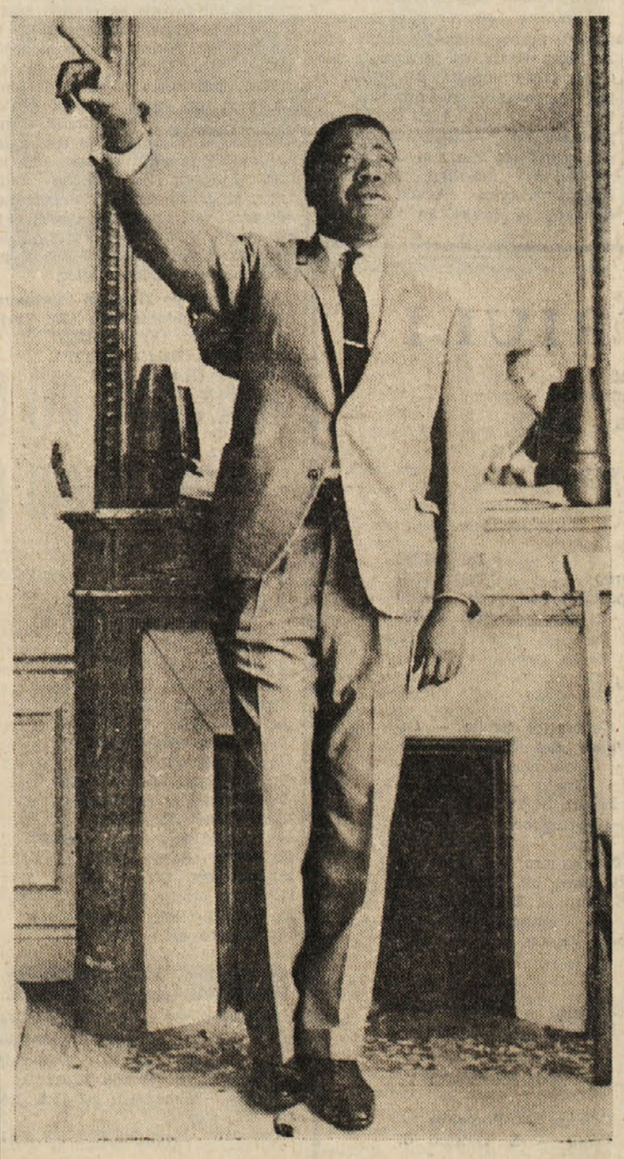

Alžirsko vrhovno sodišče je v petek sprejelo zahtevo kongoške vlade za izročitev Čombeja, ki je bil v Kongu obsojen na smrt zaradi veleizdaje in raznih običajnih zločinov. Slika kaže Čombeja nekaj dni pred njegovim potovanjem na Balearske otoke in njegovo ugrabitvijo. Slika je bila posneta v Čombejevem stanovanju v Parizu med pogovorom z nekim francoskim časnikarjem, kateremu je Čombe izrekel prepričanje, da se bo kmalu «zmagovito» vrnil v Kongo

PO PREKINITVI IZREDNEGA ZASEDANJA SKUPŠČINE OZN

Zaradi močnega pritiska ZDA in drugih sil ni mogla skupščina zavzeti jasnega stališča

Izjave Gromika, Goldberga, Ebana, in drugih delegatov - Komentarji arabskega tiska

NEW YORK, 22. — Izredno zasedanje glavne skupščine OZN se je zaključilo davi ob 4.37 po italijanskem času. Kakor že javljeno, je bilo nadaljevanje zasedanja odloženo na nedoločen čas.

Zadevna resolucija se glasi: «Glavna skupščina je proučila resno stanje na Srednjem vzhodu. Po ugotovitvi, da ima varnostni svet še vedno nalogo rešiti to vprašanje, in upoštevajoč odobrene resolucije ter predloge, ki so se upoštevali med petim izrednim zasedanjem: 1. Poziva glavnega tajnika, naj pošlje zapisnik o petem posebnem zasedanju varnostnega sveta, da lahko nujno nadaljuje proučevanje napetega stanja, ki vlada na Srednjem vzhodu. 2. Sklene začasno odložiti peto izredno zasedanje in pooblastiti predsednika glavne skupščine, da skliče novo zasedanje, če bo potrebno.

Za resolucijo so poleg Sovjetske zveze in ZDA glasovale države zahodne Evrope (z izjemo Francije, Grčije, Španije in Turčije, ki so se vzdržale), večina latinskoameriških držav ter nekatere afriške in azijske države.

Proti resoluciji so glasovale: Afganistan, Albanija, Alžirija, Saudova Arabija, Burundi, Kongo-Kinšasa, Kuba, Jordanija, Gvineja, Irak, Kuvajt, Libanon, Libija, Malezija, Mali, Maroko, Mavretanija, Pakistan, ZAR, Somalija, Sirija, Sudan, Tunizija, Tanzanija, Jemen in Zambija.

Vzdržale so se: Kamerun, Cejlon, Ciper, Kongo-Brazzaville, Ekvador, Salvador, Francija, Grčija, Gvatemala, Gvijana, Honduras, Indonezija, Iran, Izrael, Jugoslavija, Kenija, Malta, Nigerija, Panama, Portugalska, Domingo, Senegal, Španija, Južna Afrika, Turčija, Uganda in Venezuela.

Po glasovanju je sovjetski zunanji minister izrazil zadovoljstvo, ker je ogromna večina delegacij obsodila napadalca in zavojevanje ozemlja na podlagi napada in ker se je izrekla za umik izraelskih čet z zasedenega ozemlja.

Gromiko je ugotovil, da skupščina ni zavzela jasnega stališča zaradi srditega odpora imperialističnih sil, ki so odgovorne za vsa dejanja, ki izhajajo iz sovražnosti proti arabskim državam. Izrazil je nato upanje, da bo varnostni svet upošteval mnenje večine delegacij, ko bo nadaljeval razpravo o Srednjem vzhodu. Primrejal je izraelsko politiko s politiko nacistične Nemčije, «ki je bila spočetka zastrupljena zaradi svojih vojaških uspehov v drugi svetovni vojni». Dodal je: «Če ZDA res želijo mir, bo lahko imeti mir: potrebno bo, da sodelujejo pri tem, da se izraelske čete umaknejo z zasedenega ozemlja. Zatem se bodo morale odstraniti posledice napada in poskrbeti bo treba, da Izrael spoštuje pravice drugih.»

Na koncu je Gromiko izjavil: «Prihodnost bo pokazala, ali ameriška vlada hoče iskati mir na Srednjem vzhodu, ali pa je sklenila potiskati dogodke do nove vojne.»

Ameriški delegat Goldberg je izjavil, da bo ameriška vlada sodelovala, da se najde «pravična rešitev» glede beguncev. Dodal je, da bodo ZDA storile vse, da pridejo koristi miroljubne uporabe atomske energije tudi na Srednji vzhod, kakor je pridobivanje pitne vode iz morja in namakanje puščave.

Zatem je Goldberg dejal, da rešitev ne sme vsebovati samo umika izraelskih čet z zasedenega ozemlja in povratka k premirju iz leta 1949, temveč je treba iskati rešitev vzrokov arabsko-izraelskega spora. Dejal je, da so ZDA zavzele zelo elastično stališče, toda «ne morejo mimo dejstva, da je mir na Srednjem vzhodu nedeljiv in mora temeljiti na pravici vseh držav članic OZN, da ohranijo svojo narodno neodvisnost, da živijo v miru in varnosti in da se odpovedo vsaki zahtevi, ki izhaja iz vojnega stanja».

Izraelski zunanji minister Eban je izjavil, da je treba sedanjo ustavitev ognja nadomestiti kolikor mogoče kmalu s konkretnim mirom. Ponovil je, da je Izrael pripravljen pogajati se z Egiptom, z Jordanijo, Sirijo in Libanonom, da dosežejo zadovoljive sporazume. Ponovno je povezal umik izraelskih čet s sklenitvijo trajnega miru in je dejal, da so samo SZ, arabske države in z njimi tesno povezane države skušale ločiti pred skupščino ti dve stvari.

Egiptovski predstavnik Favzi je izrazil hvaležnost Sovjetski zvezi in je dodal, da izraelski napad ostane očitno dejstvo ter da je skupščina pokazala nesposobnost, da bi iz tega izvajala posledice. Pripomnil je, da je odobrena resolucija uspeh za Izrael in neuspeh za Združene narode.

Egiptovski tisk ugotavlja, da je bil ameriški pritisk glavni vzrok neuspeha zasedanja glavne skupščine OZN. «Al Gumhurja» piše: «Kljub obstoju listine Združenih narodov in kljub dejstvu, da je bil izraelski napad očiten, ni mogla glavna skupščina kljubovati ameriškemu pritisku. Ni mogla vzdržati pred spletkami in poskusi korupcije, ki jih je izvajal ameriški imperializem.»

«Al Ahram» piše, da bodo morale arabske države sedaj računati samo na lastne sile. «Obrnili smo se na OZN, piše list, toda svetovne kolonialistične sile so igrale svojo vlogo in so sabotirale dejavnost miroljubnih in osvobodilnih sil. Dokler bo na našem svetu ostal kolonializem, bo pravica še vedno teptana, dokler bo kolonializem vztrajal, ne bodo mogli narodi dobiti svoje svobode drugače nego z borbo in žrtvami. Pritožba na OZN je samo eno od številnih orožij, ki ga uporabljajo v interesu naše pravične stvari in da odpravimo posledice napada na arabsko domovino. Uporabili bomo vse orožje, da znova pridobimo odvzeto ozemlje in da premagamo napadalne sile. Ne bomo štedili z napori na tem sektorju in računali bomo na lastne sile.

Alžirski radio je v svojem komentarju poudaril, da arabske države morajo sedaj računati samo nase, da dosežejo umik z zase-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Napori SKGZ za skupen nastop Slovencev

(Nadaljevanje s 1. strani)

rečeno, naj si ne lasti monopola nad predstavništvom Slovencev, ker bi to bilo za Slovence škodljivo.

Letos spomladi se je o tem vprašanju razvila diskusija v Primorskem dnevniku in v Novem listu, pa tudi ob okrogli mizi. Prišlo je na dan, da kljub svoječasnemu nasprotovanju SS danes v celoti sprejema tezo KD o značaju in delokrogu SKGZ.

Svet Slovenske skupnosti je do vprašanja slovenskega zastopstva v svojem glasilu «Slovenska skupnost» z dne 6. junija t.l. jasno zavzel stališče s pripombo, «da mu ni lahko, ko je izzvan in v splošno slovensko korist moral glede teh vprašanj naliti čistega vina».

Izjava ponavlja in s tem uradno potrjuje omenjena stališča KD, žal pa, nasprotno od tega, kar ni bilo pričakovati, ton izjave ne dosega dotedanjega dialoga, ki se je razvijal na stolpcih Primorskega dnevnika in Novega lista. Izjava namreč vsebuje potvorjene trditve, skuša vnašati razdor v našo organizacijo in v odnose SKGZ s strankami in duhovičiti na račun nekaterih članic SKGZ ter deliti nauke, kaj naj SKGZ in njene članice delajo.

Pa začnimo s potvorbami: SS očita SKGZ, da odreka političnim strankam pravico razreševanja vprašanj slovenske narodne manjšine v Italiji, da odreka tudi SS pravico razreševati slovenska manjšinska vprašanja in da SKGZ trdi v isti sapi, da manjšino lahko predstavlja le SKGZ sama.

Zakaj je bilo treba te trditve napisati 6. junija letos? Po tem ko je bilo na zasedanju glavnega sveta in ob drugih prilikah rečeno, da si SKGZ ne lasti monopola glede predstavništva, in po tem, kar je bilo jasno in nedvoumno napisano v članku v Primorskem dnevniku 21. maja letos, da «same vsedržavne stranke ne morejo do kraja in povsem razreševati manjšinskih problemov, čeprav so odločilni dejavnik pri ustvarjanju pogojev za to razreševanje. Zato so ob teh strankah potrebne manjšinske, torej specializirane organizacije, ki imajo dopolnilno in hkrati nenadomestljivo vlogo v boju za manjšinske pravice. Če pa obstaja slovenska politična organizacija, ji nihče ne more predstavništva oporekati, seveda v njenih realnih mejah».

Očitno ne gre svetu Slovenske skupnosti v tem primeru za resnico in so bile njegove gornje trditve take, zato da bi zbudile pri njenih neinformiranih članih zgražanje in posmeh ter vtis, da so pri SKGZ megalomani in neresneži. Zakaj je svet SS tako pohitel in že v uvodu svoje izjave poudaril, da stališča, ki so bila izrečena na glavnem svetu SKGZ, «izražajo samo mnenje vodstva SKGZ, ne pa v njej včlanjenih društev in še manj vseh njenih članov»? Mar svet SS z vmešavanjem v notranje zadeve SKGZ in z izkrivljenim prikazovanjem želi razbijati našo organizacijo? Ali želi spodbuditi koga, da bi brskal po tem, kaj se za visokim in debelim zastorom dogaja v SS sami in bi pogreval, recimo, kaj se je dogajalo na internem zborovanju pred zadnjimi volitvami? Ali da bi vprašali, spričo tega, da so v izjavi tako poudarjene demokratične volitve, kako so izvoljeni vodilni organi nekaterih skupin, ki sestavljajo Slovensko skupnost? Ne, na tak način ne pridemo daleč.

SKGZ in njene poglavitne organizacije izpolnjujejo svoje demokratične dolžnosti na občnih zborih. Neokusno je, da so bile v izjavi sveta SS omenjene živinorejske zadruge. Verjetno zato, da bi zmanjšali pomembnost SKGZ in poudarili «zasebnost» njenega značaja. Delo SKGZ in njenih članov je javno, javni so občni zbori. Tudi o tem, kaj rečejo tisti redki, ki si štejejo v dolžnost, da na vseh občnih zborih, na katerih so prisotni, kritizirajo in stresajo svoje nezadovoljstvo v obliki, ki presega meje konstruktivnega sodelovanja, je javnost obveščena. V tem pogledu SKGZ in njene članice orjejo ledino v našem javnem življenju, kar je gotovo znak njihove moči.

Izjava pravi dalje: «Ko Slovenska skupnost postavlja svojo tezo o slovenskem narodnem zastopstvu, si ne lasti nikakega monopola.» To so besede, vse drugo pa dokazuje, da k monopolu stremi in, kar je za neposredne in bodoče interese naše manjšine slabše, njena vsakdanja praksa to potrjuje. Z izjavo oktobra 1963 je iz skupnega nastopanja izločila obe levičarski stranki in dopuščala sodelovanje predstavnikov zgolj slovenskih organizacij. S sprejetjem teze KD o tem, da manjšinske organizacije, ki ne nastopajo na volitvah, ne morejo imeti nikake predstavniške funkcije, skuša svet SS danes izločiti tudi SKGZ in tako ostati na bojišču sama z blagohotnim dopuščanjem, da se ji tudi drugi Slovenci pridružijo.

Marljivost, ki so jo pokazali ljudje iz SS v iskanju pravne argumentacije, zato da bi oporekali SKGZ predstavništvo, posebno pa še trditev v zadnji izjavi, da ji «oblast ne priznava in ne more priznavati politično predstavniškega značaja», lahko dokazuje, da si danes svet SS predstavlja, da je SKGZ zadnja ovira pri uresničitvi monopola v predstavništvu.

Zato tudi pokroviteljski nasveti, «naj SKGZ ostane na svojem področju», da ne bi motila SS pri njenih političnih načrtih. Spričo tega moramo jemati kot golo frazo, da svet SS priznava, da ima SKGZ veliko in važno poslanstvo med Slovenci v Italiji.

450 oseb deluje v odborih in komisijah SKGZ ter v odborih enajstih njenih članic. Ti ljudje, ki prostovoljno žrtvujejo svoje sile in čas brez kakršnekoli odškodnine, vedo, kaj morajo delati in kje morajo zastaviti večje napore. Zato so nepotrebna navodila sveta SS.

Tudi na Primorski dnevnik letijo strupene izjave SS. Očitno ni po volji, da ima naš dnevnik dobro izostren čut za to, kaj je in kaj ni koristno za slovensko manjšino, kaj je konstruktivno in kaj je dnevna politična agitacija in končno, kaj je napredno, saj mora ostati zvest svojemu poreklu, kajti bil je glasilo bojujočega se primorskega ljudstva proti fašizmu in glasnik pravičnejše ureditve.

* * *

Volivcem SS in članom SKGZ je res treba zastaviti vprašanje, ali odobravajo stališče sveta SS, ki je popustilo izsiljevanju KD, da se ne smejo povezovati z nikomer, ko gre za zahteve v korist naše manjšine, sicer da ne bo nobenega uspeha. KD lahko grozi, saj je znana teorija nekaterih njenih predstavnikov, da je treba koncesije Slovencem politično vnovčiti, toda resnica je tudi, da mora vlada zaradi notranjega in zunanjega pritiska naše zadeve urejevati, da tudi KD v nasprotju s tem, kar nekateri njeni predstavniki radi poudarjajo, nima monopola nad zadevami manjšin.

Vprašati je treba volivce in člane, ali je «v splošno slovensko korist» ljubosumno vzdrževati razdaljo do drugih gibanj in organizacij, jih z neodgovornimi utemeljevanji izločati iz želje po politični afirmaciji lastne skupine, ali pa je najboljša pot tista, ki jo je SS pred štirimi leti potrdila, da so «skupni nastopi najučinkovitejše sredstvo za dosego naših pravic», za kar se SKGZ zavzema.

SKGZ se bo tudi v naprej odločno zavzemala za skupne nastope v sestavah, ki so za posamezna vprašanja danes mogoče. Vsekakor sodi, da bi za mnoge prilike bil primeren tudi skupen nastop SKGZ, SS in goriške SDZ.

Ko govorimo o koristnosti skupnega nastopanja moramo omeniti še drugi pojav.

V nekaterih vsedržavnih strankah je zakoreninjeno nasprotovanje med posameznimi federacijami odn. pokrajinskimi komiteji. Ne bomo razpravljali na tem mestu, odkod izvira ta pojav, je pa objektivno škodljiv. Še bolj je pa škodljivo, če se nerazumevanje, nesodelovanje ali celo nasprotovanje prenese tudi na Slovence. So namreč taki zaskrbljujoči pojavi med nekaterimi političnimi in tudi drugimi delavci s Tržaškega in Goriškega. Ločene pobude in nastopi povsem razvodenijo vsako akcijo, razen tega pa postanejo izvor medsebojnega nezaupanja, ljubosumnih očitkov in hvalisanj, kar gotovo še bolj slabi možnost uspeha in poglablja razlike.

Prav pri nas Slovencih bi moralo biti več «regionalne» zavesti, več solidarnosti, ker ne branimo nekih krajevnih pobud, recimo v gospodarstvu, investicijah in podobno, ki so po svojem učinku omejene na določeno ozemlje, temveč so naši krajevni interesi hkrati tudi interesi vseh Slovencev, pa naj gre za tržaške, goriške ali beneške Slovence.

SKGZ in nekatere njene važne članice, predvsem Slovenska prosvetna zveza teritorialno krijejo vse ozemlje, naseljeno s Slovenci v Italiji in moramo reči, da je to zelo dobro, ker samo tako podrobneje spoznamo vse probleme vseh Slovencev v Italiji, si drug drugemu laže pomagamo in se tako poglablja zavest, da so problemi goriških in beneških Slovencev hkrati tudi problemi tržaških Slovencev in nasprotno.

Ne zadostuje torej ustvarjati reprezentativnosti samo z udeležbo različnih organizacij, ampak je treba upoštevati tudi teritorialno osnovo.

Stališče SKGZ do skupnega nastopa Slovencev izvira izključe iz prepričanja, da bi taki nastopi rodili več sadov, kajti vrata k uglednim članom vlade in drugim odgovornim funkcionarjem si lahko sama odpre.

Blaža Jovanović pri Ambrosiniju

RIM, 22. — Predsednik ustavnega sodišča Ambrosini je sprejel predsednika jugoslovanskega ustavnega sodišča Blažo Jovanovića, ki ga je spremljala veleposlanik Sidjan Prica. Ambrosini je gosta pridržal na dolgem in prisrčnem razgovoru.

ZADOLŽENOST SOCIALNEGA SKRBSTVA

Bolnišnice bodo še počakale z ukrepi do konca avgusta

V septembru obišče predsednik republike Kanado in Avstralijo, sestal pa se bo tudi z Johnsonom - Razdelili so denar, zbran za poplavljence

RIM, 22. — Predsednik FIARO (italijanska federacija bolnišnic) odv. Lanni je danes poročal izvršnemu odboru o rezultatih srečanja z ministrom za delo in socialno skrbstvo. Dokler svetniki ne sprejmejo odločitve, bodo ukrepi — tako domnevajo v krogih FIARO — ki jih je federacija najavila, ostali še suspendirani do konca avgusta.

Kolikor gre za izdatnost vladnih ukrepov, se je v krogih FIARO izvedelo, da bi šlo za 30 milijard, ki bi jih INAM plačal upravam bolnišnic za že zapadle oskrbnine (INAM bi dobil to vsoto od INPS, ki mu jo dolguje); potem za 27 milijard iz posojila, ki ga je bila blagajna neposrednih obdelovalcev pooblaščena najeti in bo že kmalu realizirano; za 7,5 milijard iz rotacijskega sklada zakona, ki ga je vlada odobrila na svoji zadnji seji in podaljšala do 1970 ukrep (že zapadel) za naprejšnje plačilo oskrbnin v breme občin. Ta vsota se nanaša na dobo julij - december tekočega leta.

V ponedeljek bo pričela delati medministrska komisija, ki ima nalogo, da preišče stanje dolgov pri skrbstvenih zavodih, nakar bo morala takoj poročati vladi.

Tiskovni urad predsedstva republike poroča: «Predsednik republike bo na vabilo generalnega guvernerja Kanade uradno obiskal Kanado v dneh od 11. do 15. septembra ob stoletnici federacije. Med tem se bo 13. septembra udeležil slavnosti za italijanski dan na svetovni razstavi v Montrealu.

Predsednik ZDA Lyndon Johnson je povabil predsednika Saragata v Washington. Predsednik države je vabilo sprejel in se bo s predsednikom Johnsonom sestal 19. septembra 1967.

Na vabilo generalnega guvernerja Avstralije bo predsednik republike uradno obiskal Avstralijo od 25. septembra do 1. oktobra.

Na uradnih obiskih v Kanadi in Avstraliji ter pri srečanju s predsednikom Johnsonom v Washingtonu bo predsednika republike spremljal zunanji minister Aminto-re Fanfani.»

Obiska predsednika republike v Kanadi in Avstraliji je moč navezati na obiske, ki jih je Saragat opravil jeseni 1965 v šestih republikah Latinske Amerike, kjer je je za stalno vključilo v življenje tistih dežel nekaj milijonov državljanov italijanskega porekla.

V začetku svojega potovanja na ono stran oceana bo predsednik obiskal v Kanadi poleh prestolnice Ottawe še mesta Montreal, Quebec in Toronto. Saragatov obisk bo prav v času proslav prve stoletnice neodvisnosti kanadske federacije in v času «italijanskega dneva» na svetovni razstavi v Montrealu, katere se Italija udeležuje s svojim reprezentativnim paviljonom, ki dokumentira italijansko življenje v njegovih različnih izrazih.

Iz Kanade bo predsednik odšel v Washington, da se tam sestane z Johnsonom. V Avstraliji pa bo Saragat poleg prestolnice Canberre obiskal še Melbourne in Sydney, kjer živi in dela na tisoče Italijanov. Takih, ki so ohranili italijansko državljanstvo, je 214.000. Tem je treba prišteti 113.000 naturaliziranih in 123.000 takih, ki so Italijani po poreklu. Tako šteje italijansko avstralska skupina okrog pol milijona oseb. Lani so ti emigranti poslali v Italijo za 12 milijard valute.

Italijanska emigracija v Kanado stalno narašča po l. 1960 in lani je število emigrantov doseglo 30.000. Iz Kanade so lani italijanski emigranti poslali v Italijo 20 milijard lir.

Pod predsedstvom notranjega ministra Tavianija se je sestal osrednji odbor za razdelitev skladov, ki so bili zbrani po vsej državi za prebivalstvo, ki so ga prizadele lanske poplave. Odbor je razdelil vsega 6 milijard in 317 milijonv; posamezni pokrajinski odbori so prejeli: Firence z dve milijardi 150 milijonov, Pisa 350 milijonov, Grosseto 287, Benetke 900, Rovigo 900, Belluno 450, Padova 200, Trento 200, Videm 200, Nuoro 100 in skrbstvo za brezposelne 500 milijonov.

V skladu za poplavljence pri ministrstvu za delo se je nabralo 3 milijarde in 742 milijonov, od katerih so dolej razdelili 3 milijarde 550 milijonov.

Notranje ministrstvo je iz proračunskih skladov dalo za razne potrebe prizadetega prebivalstva 28 milijard.

Minister za proračun in gospodarsko načrtovanje Pieraccini je danes dopoldne sprejel irskega finančnega ministra Haugeya, ki ga je spremljal veleposlanik v Rimu Macdonald. Po prisrčnem razgovoru sta ministra sklenila, da ohranita za prihodnost tesnejše stike.

Zunanji minister Fanfani pa je sprejel alžirskega veleposlanika Massadouda Aita Chaalala.

Vlada je sklicana na sejo v ponedeljek ob 18. uri v palači Chigi.

Predsednik komisije za proračun v poslanski zbornici Orlandi je sklical sejo za sredo ob 16.30, ko bosta poročala ministra Pieraccini in Bo.

Predsednik senata je danes sprejel parlamentarne časnikarje, ki so mu izročili tradicionalno pahljačo. Zadržal se je z njimi v prijateljskem razgovoru.

Novi močni spopadi v Južnem Vietnamu

General Ki je napovedal, da se bo število sajgonskih vojakov zvišalo za 50.000

SAJGON, 22. — Včeraj je na področju približno 80 kilometrov severovzhodno od Sajgona bila močna bitka med ameriškimi oklepnimi enotami in enoto osvobodilne vojske, ki je pripravila ameriškim vojakom zasedo. Američani so na napad odgovorili s topništvom, helikopterji in letali. Položaje osvobodilne vojske so napadli s tanki sredi džungle. Po dveh urah bojev so se vojaki osvobodilne vojske umaknili. Ameriško poročilo pravi, da je padlo 90 vojakov osvobodilne vojske, na ameriški strani pa da je bilo 13 mrtvih, 59 ranjenih in pet pogrešanih. Bolj na severu so se osvobodilne sile spopadle s korejskimi četami.

Preteklo noč so ameriški bombniki «B-52» nadaljevali sistematično bombardiranje doline Šau ob laoški meji. Prav tako so ameriška letala nadaljevala bombardiranje Severnega Vietnama. Včeraj so bombardirala železniške proge severovzhodno in severozahodno od Hanoja ter področja ob južni obali Severnega Vietnama.

Južnovietnamski ministrski predsednik general Ki je sporočil, da bodo število sajgonskih čet zvišali za 50.000 mož in da bodo hkrati izvedli splošno revizijo celotne obrambne strukture. General Ki je izjavil, da bo s tem število sajgonskih čet narastlo na 660.000, kar se bo zgodilo v nekaj mesecih.

Na cesti, ki veže Sajgon s področjem delte reke Mekong, je včeraj patrulja sajgonskih čet z oklepnimi vozili naletela na mino. To pomeni, da je bila cesta znova minirana. Posledica tega je, da so se zvišale cene v Sajgonu, zlasti cene živil.

Južno od demilitariziranega področja so bili včeraj novi močni spopadi med ameriškimi in osvobodilnimi četami. Tu nadaljujejo Američani utrjevanje svojih položajev

Burger aretiran

DUNAJ, 22. — Norbert Burger je bil danes popoldne aretiran. Aretiral ga je avstrijska policija blizu Kremsa ob Donavi 60 km od Dunaja. Kakor je znano, so izdali proti Burgerju zaporno povelje zaradi intervjuja nemški reviji «Der Spiegel», v katerem je med drugim izjavil, da je treba nadaljevati atentate

TITOVE ČESTITKE NASERJU OB NARODNEM PRAZNIKU

Izjave ministra Čagle o Srednjem vzhodu

(Nadaljevanje z 1. strani)

BEOGRAD, 22. — Predsednik republike maršal Tito v brzojavni čestitki predsedniku Naserju ob narodnem prazniku ZAR izraža prepričanje, da bo ljudstvo ZAR s pomočjo naprednih sil na svetu tudi tokrat premagalo težave, ki so nastale z napadom Izraela in tistih, ki stoje za njim. «Ni dvoma, poudarja Tito v svoji brzojavki, da bo vaše ljudstvo ponovno dokazalo, da je vredno boriti se za svobodo, boljšo bodočnost in pravičnejše, bolj človeške odnose na svetu, pri čemer boste imeli stalno in nesebično podporo narodov Jugoslavije.»

V brzojavki, ki jo je ob narodnem prazniku poslala Zveza združenja borcev narodnoosvobodilne borbe v Jugoslaviji arabski federaciji združenja borcev, se izraža popolna solidarnost z napori ljudstva ZAR za ohranitev suverenih pravic arabskih narodov za svobodo in neodvisnost in krepitev obrambne moči pred grožnjami imperializma ter za likvidacijo posledic izraelskega napada.

Indijski zunanji minister Čagla se je danes pred odhodom iz Jugoslavije sestal v Beogradu s podpredsednikom zveznega izvršnega sveta Kirom Gligorovom, s katerim se je pogovarjal o vprašanjih dvostranskega sodelovanja in o sodelovanju Jugoslavije, Indije in ZAR kakor tudi o pripravah za svetovno konferenco o trgovini in razvoju. Zatem pa je na tiskovni konferenci odgovarjal na vprašanja novinarjev, ki so se v glavnem zanimali za vprašanja v zvezi s položajem na Srednjem vzhodu in izrednim zasedanjem skupščine OZN. Čagla je dejal, da so nevezane države skupščini OZN postavile zahtevo o brezpogojnem takojšnjem umiku izraelskih čet, in je poudaril, da se ta zahteva ne nanaša samo na trenutni položaj na Srednjem vzhodu, temveč da je splošnega pomena. Gre za načelo, da se napadalcu ne sme dovoliti, da bi užival plodove svojega napada in da se pogaja s položaja sile. Na svetu so razni spori, in če bi se dovolilo, da se rešujejo s silo, tedaj bi to pomenilo teptanje listine Združenih narodov. Čagla je izrazil prepričanje, da bo varnostni svet našel miroljubno rešitev krize na Srednjem vzhodu, za katero je po njegovem mnenju potrebno poleg umika izraelskih čet sprejeti tudi druge potrebne ukrepe, da bi se zagotovil mir na tem področju, kjer so zadnjih 20 let izbruhnile že tri vojne. Glede razgovora, ki ga je imel s predsednikom Titom je Čagla dejal, da se je v razgovoru pokazala precejšnja podobnost pogledov tako glede položaja na Srednjem vzhodu kot glede drugih mednarodnih vprašanj. Po mnenju indijskega zunanjega ministra se je po krizi na Srednjem vzhodu in glasovanju v svetovni organizaciji povečala važnost politike nevezanih držav, ki danes predstavljajo važno silo v sodobnem svetu.

B. B.

PALMA DI MAJORCA, 22. — Danes sta se vrnila v Palmo di Majorca dva španska policaja, ki sta spremljala čombeja v letalu, ko je bil ugrabljen. Ob povratku v Španijo nista znala podati nobene izjave.

Po prekinitvi v OZN

(Nadaljevanje s 1. strani)

denega ozemlja. «Neuspeh Združenih narodov, je dodal komentator, samo potrjuje stališče, ki ga je arabsko ljudstvo vedno zagovarjalo, t. j. da ni moč upati, da bi OZN uredila vprašanje napada. Z drugimi besedami pritiče sedaj arabskemu ljudstvu ob podpori revolucionarnih in naprednih narodov odgovornost za likvidacijo sionističnega napada. S svojo nesposobnostjo pred napadalci je OZN ustvarila precedens v zgodovini mednarodnih odnosov, t. j. da se napad izplača in da sedaj urejuje odnose med narodi zakon džungle.»

Izraelski zunanji minister Aba Eban je v intervjuju izraelskemu radiu izjavil: «Prezgodaj je, da bi lahko rekli, kakšne bodo lahko dolgoročne posledice prvega razkola, ki je nastal sinoči med glasovanjem v glavni skupščini med arabskim svetom in sovjetskim taborom. Očitno pa je, da gre za važen razvoj. SZ, je dodal Eban, in njihovi zavezniki ne morejo slediti Arabcem do kraja v njihovem ekstremizmu. Naša borba v skupščini ni bila lahka in med to dolgo debato smo živeli ure zaskrbljenosti in tudi bojazni. Končno pa smo dosegli neoporečno zmago. Toda ne smemo spati na lovorikah. Politična borba ni končana in ostati moramo budni ter pripravljeni na vsako presenečenje.»

Slovesne proslave dneva vstaje v Sloveniji

LJUBLJANA, 22. — Ljudstvo Slovenije je proslavilo dan vstaje s številnimi krajevnimi proslavami in slovesnostmi. Na Pesku pri Mariboru so danes dopoldne ob številni udeležbi odkrili spomenik padlim borcem Pohorskega odreda. Na Rogu na Pohorju so se zbrali bivši borci 14. divizije in številni prebivalci Maribora in okolice. V Novi Stifti pri Sodražici so odkrili spomenik padlim borcem tega kraja. V Ptuju so se zbrali interniranci iz ptujskega področja, na Goriškem so priredili proslave v vseh večjih mestih. V Dekanih pri Kopru so odkrili spomenik padlim borcem in žrtvam nacistično - fašističnega terorja. Poleg tega so organizacije Zveze borcev v vseh krajih Slovenije položile vence na spomenike padlih borcev.

šport šport šport

21. ETAPA KOLESARSKE DIRKE PO FRANCIJI

V najdaljši etapi Toura (359 km) prvi na cilju Francoz Lemeteyer

Pingeon še vedno rumena majica - Jutri kronometer: glavni favorit je Gimondi

FONTAINEBLEAU, 22. — V najdaljši etapi, toda daleč najtežji, je Francoz Lemeteyer v končnem sprintu premagal med drugimi tudi Italijana Bassa, ki je danes zasledoval tretjo zmago. Ta etapa je bila dolgočasna, nezanimiva. Kolesarji, vsaj najboljši, so se pripravljali na jutrišnjo kronometersko etapo (46 km), ki bo po vsej verjetnosti nekoliko spremenila končno lestvico. Seveda Francoz Pingeon je praktično osvojil letošnji Tour. Njegovi najnevarnejši nasprotnik Felice Gimondi, ki je tudi glavni favorit za etapno zmago, ima previsok zaostanek. 10' v samih 46 km je praktično nemogoče nadoknaditi. Gimondi se je včeraj skliceval na smolo, ki ga je na tem Touru že od vsega začetka kruto zasledovala, če si je zapravil francosko dirko. Morda bo le res, toda ne smemo prezreti dejstva, da je letos Pingeon res odlično vodil Tour, si gradil zmago, inteligentno odvračal vse napade najnevarnejših nasprotnikov, med katerimi je bil najsrditejši Španec Jimenez, in tako ohranil rumeno majico.

Vrstni red po 21. etapi Clermond Ferrand - Fontainebleau (395 km):

1. Lemeteyer (Fr.) 11.12'27"
2. Sweerts (Belg.) 11.12'37"
3. Basso (It.) 11.12'42"
4. Schleck (Luks.)
5. Haast (Hol.)
6. Shepers (Hol.)
7. Brands (Belg.)
8. Junkermann (Nem.)
9. Riotte (Fr.)
10. Scandelli (It.)
11. Chappe (Fr.)
12. Hoban (VB) 11.14'59"
13. Marine (Šp.)
14. Delisle (Fr.)
15. Godefroot (Belg.) 11.16'

LESTVICA

1. Pingeon (Fr.) 132.56'59"
2. Jimenez (Šp.) 1'39"
3. Letort (Fr.) 5'53"
4. Balmamion (It.) 6'32"
5. Aimar (Fr.) 8'28"
6. Janssen (Hol.) 9'02"
7. Gimondi (It.) 10'34"
8. Huysmans (Belg.) 15'08"
9. Manzaneque (Šp.) 16'11"
10. Poulidor (Fr.) 19'03"
11. Junkermann (Nem.) 19'35"
12. Monty (Belg.) 20'43"
13. Bayssiere (Fr.) 21'07"
14. Haast (Hol.) 22'32"
15. Brands (Belg.) 22'42"
16. Bodrero (It.) 23'04"

TENIS

DURBAN, 22. — V finalnem srečanju v tenisu skupine B evropske cone je Južna Afrika premagala Brazilijo s 5:0. Zadnja rezultata:

Hewitt - Mandarino 3:2 (1:6, 3:6, 6:4, 6:2, 6:0).

Drysdale - Koch 3:0 (6:3, 8:6, 6:4).

AVTOMOBILIZEM

Ubil se je Gunther Klass

SCARPERIA (Firence), 22. - Tragično leto za avtomobilsko hišo Ferrari. Po nesrečnem Bandiniju se je danes med preizkušnjami za jutrišnjo dirko «Mugello» ubil nemški avtomobilist Gunther Klass z avtomobilom znamke Ferrari 2000. Klass je imel 31 let, rodil se je v Stuttgartu. Bil je posebno priljubljen v Modeni, kjer je imel številne prijatelje. Kot pilot je bil zgleden. Udeležil se je številnih pomembnih dirk, med temi «24 ur» v Le Mansu, (12 ur» v Sebringu itd.

Zastopal je tudi različne avtomobilske hiše kot: Mercedes, Ferrari, Porsche in Ford GT 40.

ATLETIKA

Svetovni rekord francoske štafete s časom 38"9

OSTRAWA (Čehoslovaška), 22. — V prvem dnevu evropskega pokala v lahki atletiki je moška francoska štafeta 4x100 dosegla nov svetovni rekord s časom 38"9. Po prvem dnevu tekmovanja je lestvica naslednja: Francija 51 točk, Poljska 47, Čehoslovaška 38, Italija 36, Romunija 22, Holandska 16.

* * *

MANCHESTER, 22. — Angleška atletinja Pat Jones je v 200 m zapreke s časom 27"3 dosegla nov svetovni rekord. Prejšnji rekord je pripadal Kanadčanki Jenny Windersonovi s časom 27"5.

10. ETAPA DIRKE «TOUR DELL'AVENIR»

Francoz Guimard osvojil etapo in zeleno majico

Robini še vedno prvi v splošni lestvici Jugoslovan Bilič izločen

FONTAINEBLEAU, 22. — Francoz Guimard je v današnji nezanimivi etapi osvojil prvo mesto in tudi odvzel Holandcu Wagtmansu zeleno majico. S tem si je Francija zagotovila skoro vse lestvice tega malega Toura. Domačini so namreč prvi v splošni lestvici z Robinijem kot tudi ekipno. Danes pa je Guimard osvojil tudi zeleno majico. Uspeh je torej popoln.

Kronika etape. Na cilju je startalo 47 kolesarjev, ki so s precejšnjo hitrostjo začeli etapo. Povsem živahni so bili Holandci in še posebno bivša zelena majica Wagtmans. Robini pa je kmalu ukrotil vse in celo sam poskusil nekaj pobegov. Nato pa splošno mrtvilo. Robini se je umiril. Glavnina je skupno prispela na cilj. Tu pa se je uveljavil Francoz Guimard, ki je v končnem sprintu premagal prav svojega neposrednega nasprotnika Wagtmansa.

Vrstni red po 10. etapi Clermond Ferrand - Fontainebleau (166 km):

1. Guimard (Fr.) 3.43'37"
2. Wagtmans (Hol.) 3.43'47"
3. Giaccone (It.) 3.43'52"
4. Gombert (Nem.) 3.43'57"
5. Gouverneur (Fr.)
6. Weckx (Belg.)
7. Pecchielan (It.)
8. P. Tesselar (Hol.)
9. Wiles (VB)
10. Marcelli (It.)
11. Bilič (Jug.)
12. Gomez (Šp.)
13. Linares (Šp.)
14. Matthews (VB)
15. Knas (Nem.)

LESTVICA

1. Robini (Fr.) 28.13'09"
2. Conti (It.) 4'53"
3. Gomez (Šp.) 6'16"
4. Guimard (Fr.) 7'06"
5. Den Hertog (Hol.) 8'24"
6. Hrazdira (Čeh.) 10'43"
7. Cavalcanti (It.) 10'55"
8. Bilič (Jug.) 11'05"
9. Picchielan (It.) 11'32"
10. Wagtmans (Hol.) 12'30"
11. Harrisson (VB) 13'56"

PLAVANJE

Muir 1'07"5 svetovni rekord

LONDON, 22. — Južnoafričanka Karen Muir je v 110 yardah hrbtno s časom 1'07"5 zabeležila nov svetovni rekord.

Prejšnji rekord je dosegla Ann Fairlie (J. Afrika) s časom 1'07"9.

* * *

SIRACUSA, 22. — V plavalnem ženskem srečanju štirih držav, in sicer Italije, Francije, Romunije, Španije sta Luciana Dapretto (iz Trsta) in Daniela Tommasini zboljšali državna rekorda. Dapretto je 200 m hrbtno preplavala v 2'35"4 (prejšnji — prav tako Dapretto — rekord 2'39"4). Tommasini pa je v 400 m mešanem slogu dosegla čas 5'45"2 (prejšnji — prav tako Tommasini — rekord 5'54"7).

BANCA DEL FRIULI

Società per azioni — Fondata nel 1872
Banka pooblaščena za poslovanje z inozemstvom

SEDE SOCIALE E DIREZIONE GENERALE - UDINE
Via Vittorio Veneto, 20

SEDE CENTRALE: Via Prefettura, 11 — UDINE
Telefoni 53.551 - 2 3 4

AGENCIJE V MESTU UDINE:

Št. 1 — Viale Volontari Libertà, 12 b — Tel. 56-288
Št. 2 — Via Poscolle, 8 (P.zza del Pollame) — Tel. 56-567
Št. 3 — Via Roma, 16 (blizu železniške postaje) — Tel. 57-350
Št. 4 — Via Pracchiuso (P.zza Cividale) — Tel. 53-700

GLAVNICA: L. 300.000.000
REZERVE: L. 1.900.000.000

PODRUŽNICE: Artegna — Aviano — Azzano X — Buia — Caneva di Sacile — Casarsa della Delizia — Cervignano del Friuli — Cividale del Friuli — Codroipo — Conegliano — Cordenons — Cordovado — Cormons — Fagagna — Gemona del Friuli — Gorizia — Gradisca d'Isonzo — Grado — Latisana — Lido di Jesolo — Lignano Sabbiadoro — Maniago — Mereto di Tomba — Moggio Udinese — Monfalcone — Montereale Valcellina — Mortegliano — Ovaro — Pagnacco — Palmanova — Paluzza — Pavia di Udine — Pieve di Cadore — Pontebba — Porcia — Pordenone — Portogruaro — Prata di Pordenone — Sacile — S. Daniele del Friuli — S. Donà di Piave — S. Giorgio di Livenza — S. Giorgio di Nogaro — S. Vito al Tagliamento — Spilimbergo — Talmassons — Tarcento — Tarvisio — Tolmezzo — Torviscosa — Tricesimo — Trieste — Valvasone — Vittorio Veneto.

IZPOSTAVE: Bibione (sezonska) — Caorle (sezonska) — Clauzetto — Faedis Fontanafredda — Lignano Pineta (sezonska) — Meduno — Polcenigo — Travesio — Venzone.

DAVČNE IZTERPALNICE: Aviano — Meduno — Moggio Udinese — Pontebba — Ovaro — Paluzza — Pordenone — S. Daniele del Friuli — S. Giorgio di Nogaro — S. Vito al Tagliamento — Torviscosa.

TELEX: 46152 FRIULBAN
BRZOJAVKE: Generalno ravnateljstvo in osrednji sedež: FRIULBANCA
Podružnice: BANCA FRIULI

DENARNE VLOGE: NAD 85 MILIJARD
UPRAVLJALNI SKLAD: NAD 103 MILIJARD

ERSKINE CALDWELL: PISMO

Po navadi skoraj vsakdo brez izjeme rad dobiva pisma, razna obvestila in podobne reči, toda prav gotovo ni bil nihče v vsem mestu Stallwater bolj vesel pošte kot Ray Buffin. Vendar pa je bilo dejstvo, da je Ray dobival v svojem predalu na pošti manj pisem kot kdorkoli, celo manj kot nekaj bednih farmarjev, ki so živeli v bližnji okolici.

«Bes ga plentaj!» je po navadi rekel Ray z žalostnim izrazom na svojem suhem, dolgem obrazu, ko je še zadnjikrat pogledal svoj prazni poštni predal in odšel. V takih trenutkih je vse njegovo veliko koščeno telo bilo sključeno ohlapno od razočaranja. «Danes že spet ni nič pošte, toda prav globoko v sebi imam dober, zanesljiv občutek, da bom v kratkem nekaj dočakal.»

Vsako popoldne razen v nedeljo se je pred pošto na mestnem trgu ustavil avtobus iz New Orleansa, voznik je odprl vrata in vrgel na cesto dve ali tri poštne vreče s pismi, časopisi in paketi. Kadar avtobus ni imel zamude, je po navadi prihajal okrog štirih, nekaj minut zatem pa je Sid Stoney zaprl okence za pošiljke in prodajo znamk, začel razporejati pisma in jih zlagati v majhne poštne predale s steklenimi okenci v vratcih.

Nekako ob tem času je Ray Buffin vedno zaprl svojo delavnico, kjer si je služil kruh s popravljanjem radijskih sprejemnikov in budilk in deških zračnih pušk, in pohitel čez trg v senci dreves na pošto. Spravil se je kolikor mogoče blizu svojega poštnega predala, ki je imel številko 42, in medtem ko je Sid Stoney imel opraviti z razporejanjem in razdeljevanjem dnevne pošte, je v napetem pričakovanju gledal v okence, ali se bo pokazalo kako pismo. Veliko ljudi se je pritoževalo, da Sid, ki je bil republikanec, porabi preveč časa za razdelitev tako malo pošte, in so trdili, da bi kak demokrat gotovo vse opravil v petnajstih minutah, ne pa da za to porabi pol ure ali celo več. Kadar je kdo kaj takega omenil Sidu, je ta vedno razložil, da ima vsak dan za razdeliti samo eno pošiljko in da zato čuti dolžnost kot javni uslužbenec, da je tako vesten, kot sploh more biti človek, ne glede na to, koliko časa za to porabi.

V nabitem prostoru je bilo po navadi zelo glasno, ker so se ljudje med čakanjem pošte šalili in pogovarjali, toda Ray Buffin je komaj kdaj zinil kako besedo, medtem ko je stal poln upanja in gledal, kdaj bo zašumela kakšna kuverta v predalu števila 42, dokler ni bil razdeljen zadnji kos pošte. Ko je Sid Stoney spet glasno odprl okence za pošiljke in prodajo znamk, kar je bil znak, da je razdelil vso pošto, je Ray še zadnjikrat pogledal svoj poštni predal, potem pa počasi odšel čez trg z izrazom razočaranja, ki ga ni mogel skriti.

«Bes ga plentaj!» je kar naprej godrnjal vase. «Že spet nič pošte.»

Ko je prišel do svoje delavnice, je spet odklenil vrata in vstopil. Potem je sedel sključen pri svoji delovni mizi in se pozno v noč ubadal s kakim radijskim sprejemnikom ali budilko ali zračno puško.

Mlajša fanta v mestecu Guy Hodge in Ralph Barnhill, ki sta si kar naprej izmišljala potegavščine, s katerimi sta vlekla ljudi za nos, sta nekega popoldneva gledala Raya Buffina, kako poln pričakovanja upa, da bo dobil kako pismo, in sta se odločila, da mu bosta poslala pismo, ki ga bosta podpisala z izmišljenim imenom. Njune potegavščine so bile zmeraj dobronamerne, nikoli nista hotela nikomur prizadejati škode ali trpljenja. Najrajši sta si privoščila kakega dečka, mu dala četrt dolarja in ga poslala po vseh trgovinah v mestecu iskat kolešček jo-jo ali pa sta alarmirala prostovoljno gasilsko četo, da je pridrvela pred hišo mladega para na medenih tednih kar prvo noč po poroki.

Rayu sta jo hotela zagosti tako, da bi vsem, ki bi bili tedaj na pošti, povedala, naj opazujejo Raya, kdaj bo dobil pismo v svoj predal, potem pa ga bi naj kdo glasno vprašal, ali je dobil ljubezensko pismo. Nato naj bi mu kdo izrgal iz roke in ga glasno prebral, da bi ga lahko vsi slišali.

Guy in Ralph sta kupila v papirnici rožnato mapo pisemskega papirja, potem pa sta stopila okrog vogala v telefonski oddelek, kjer je bila dežurna telefonistka Gracie Brooks.

Gracie je bila okroglo, svetlolaso, ostarelo dekle, delala je kot telefonistka že ves čas, odkar je maturirala. Vsa ta leta je ostala brez moža in ker je živela samotno življenje — vso noč je dežurala v centrali, čez dan pa je spala — se je zavedala, da ima zdaj le zelo malo priložnosti spoznati moškega, ki bi se hotel z njo poročiti.

Guy Hodge in Ralph Barnhill sta ji razložila, kaj imata za bregom, in sta jo prosila, naj jima napiše pismo Rayu, češ da želita, naj bo v njem ženska pisava. Gracie je sprva odločno zavrnila njun predlog in je odločno rekla, da noče imeti nobenega opravka s tem naklepom.

«To je kruto,» jima je rekla in odločno zmajala z glavo. «Nikoli ne bi mogla storiti kaj tako krutega. Sploh pa si želim, da vama tudi nobena druga ne bi hotela napisati takega pisma, vsaj — vsaj za Raya Buffina ne.»

«Toda saj je samo za šalo, Gracie,» ji je skušal razložiti Ralph, «saj nihče ne misli s tem nič resnega. Kdaj pa kdaj imajo vsi radi kako nedolžno potegavščino. Samo pomisli, kakšen prizor bo to, ko bo Ray dobil na rožnatem papirju ljubezensko pismo od skrivnostnega dekleta po imenu Myrtle ali Jenny ali Florence, kjer bo pisalo, da ga že dolgo skrivoma občuduje in da ne more niti za en sam dan več skrivati tega čustva do njega.

«Ne! To je preveč kruto!» je glasno ugovarjala in si brisala solzo najprej iz enega očesa, potem pa še iz drugega. «Za nič na svetu ne bi hotela zagrešiti take krutosti.»

«Daj no, Gracie,» jo je prosil Ralph. «Bodi no pridna deklica in nama napiši pismo. Ne Rayu ne nikomur drugemu ne bova povedala, da si ga napisala ti. Nikdar ne bo zvedel. Za to ni treba biti v skrbeh.»

Gracie se je nenadoma obrnila vstran in skrila obraz, ker se je skušala premagati, da ji ne bi solze napolnile oči, vendar jih ni mogla zadržati in so ji lile po licih. Zdela se ji je cela večnost od tistega dne, ko je dobila pismo od Raya Buffina, v katerem ji je pisal, da jo občuduje bolj kot katerokoli dekle na svetu in da se želi poročiti z njo. Tedaj je ravno maturirala in je nastopila službo v telefonski centrali, ker pa je bila še dekliško brezskrbna in sploh ni mislila na tako zgodnjo poroko, se za pismo ni zmenila. Vsa ta leta sta se kdaj pa kdaj slučajno srečavala, toda le redko sta izmenjala več kot prijazen pozdrav, vsakokrat pa je opazila, da je Ray videti še bolj žalosten in osamljen. Zadnja leta jo je včasih spreletela želja, da bi stekla k Rayu, se mu vrgla okrog vratu in ga prosila, naj ji oprosti, ker mu ni odgovorila na pismo. Ko bi bila odgovorila na njegovo pismo, bi bila verjetno že poročena vsa ta leta in nobeden od njiju ne bi bil zdaj tako osamljen...

«Prosim, Gracie,» jo je rotil Guy Hodge. «Daj no, bodi tako prijazna in nama napiši to pismo. Če nočeš, bova pač morala poiskati kakšno drugo, da nama ga napiše.»

«Ne!» je hitro rekla in si obrisala solze iz oči in z lic. «Tega ne smeta storiti! Jaz mu hočem pisati! Nočem, da bi to storila katera druga!»

«Tako se govori, Gracie,» je rekel Ralph in jo potrepljal po ramenu. «Vedel sem, da imaš rada dobro potegavščino kot vsi drugi. No, poglejmo, kaj vse bi bilo treba napisati. Mislim, da bi mu morali zaupati, da ga že dolgo občuduješ in da bi se rada z njim bolje seznanila. Potem bi lahko rekla, da bi ga, če nima nič proti, rada videla čimprej in govorila z njim o zasebni zadevi, ki bi bila za oba pomembna. Naj pomisli, da si dejansko želiš poročiti se z njim. Potem lahko podpišeš s katerimkoli imenom hočeš.»

«Mislim, da vem, kaj je treba napraviti,» jima je rekla in hitro prikimala. «Pustita mi tukaj pisemsko mapo, nocoj bom napisala pismo in ga oddala zgodaj zjutraj.»

Ko sta odšla iz njenega oddelka, je Gracie dolgo jokala. Pozno ponoči je napisala pismo Rayu Buffinu, ko pa je zjutraj odšla iz službe, ga je vrgla v nabiralnik na pošti.

Tistega popoldneva ob štirih sta Guy Hodge in Ralph Barnhill čakala na pošti, da je prišel tudi Ray in stopil pred svoj predal. Zbranih je bilo še več ljudi kot po navadi in ker so že vsi vedeli, kaj lahko pričakujejo, so si pomenljivo pomežikovali in se spogledovali, vendar so govorili bolj malo.

Sid Stoney še niti ni začel razdeljevati pošte, ki je prišla z avtobusom iz New Orleansa, ko je Ray že zagledal pismo v svojem predalu. Oči so se mu neverjetno zasvetile, dolgo je strmel vanj skozi okence. Potem je s tresočo se roko odprl vratca in vzel iz predala rožnato kuverto. Kar naprej je prekladal pismo v rokah in odšel v kot sobe, da bi ga prebral.

Ko je odprl kuverto so se mu roke tresle bolj kot kdajkoli prej. Ko je začel brati, mu je s suhega obraza izginila otožnost in začel se je smehljati. Najprej je pismo bežno preletel do konca, potem ga je začel brati še enkrat, ustnice so mu počasi in skrbno oblikovale glasove besed. Ko je končal, so se mu oči rosno svetlikale in hitro si je potegnil z dlanjo čez obraz. Potem je naglo zbasal pismo v žep in odhitel s pošte, preden mu je mogel kdo kaj reči ali ga ustaviti.

Kakor hitro sta Guy in Ralph spoznala, kaj se je zgodilo, sta pohitela za njim in ga klicala naj se vrne na pošto. Ray pa je odhitel okrog vogala in izginil v telefonski oddelek. Gracie Brooks po navadi ni prihajala v službo prej kot ob šestih, toda tokrat je bila tam že ob štirih. Ko sta Guy in Ralph pritekla za njim, je Gracie sedela na svojem mestu, Ray Buffin pa je stal kolikor mogoče blizu nje z najbolj sijočim in najsrečnejšim smehljajem, kar so jih kdaj videli na njegovem obrazu.

Bilo je očitno, da nista med sabo izmenjala niti besede, prav tako se je jasno videlo, da sta preveč razburjena in sploh ne vidita, da sta v oddelku Guy in Ralph in ju opazujeta. Rdeče in zelene lučke na komandni mizi so se začele nervozno svetlikati, ko na telefonske pozive ni bilo odgovora ne zveze. Tedaj je Ray stegnil roko in prijel Gracino. Takoj se mu je odzvala, nagnila je glavo k njemu, po licih pa so se ji udrle solze.

Guy in Ralph sta se umaknila iz telefonskega oddelka. Niti besedice nista zinila, dokler nista prišla na ulico.

«Kako neki se je mogla ta potegavščina tako sprevreči?» je presenečeno vprašal Ralph, ko sta se vračala proti pošti. «Bil sem prepričan, da se bomo lahko do solz nasmejali Rayu Buffinu. Ne morem razumeti, kaj se je zgodilo. Misliš, da se je Gracie Brooks pomotoma podpisala s pravim imenom?»

«Res se je podpisala s pravim imenom, samo zdi se mi, da ne pomotoma,» je trezno rekel Guy. «Vse se mi tako zdi, da sta se ta dva že dolgo želela poročiti, vendar sta bila preveč sramežljiva, da bi kateri kaj ukrenil v tej smeri. Stavim, da iz tega ne bi bilo nikdar nič, ko se midva ne bi bila domislila te potegavščine s pismom.»

«Nimam nič proti, če nama kdaj za spremembo spodleti,» je rekel Ralph in zamišljeno zmajal z glavo, «toda ko bova spet prihodnjič pripravila kaj takega, morava gledati, da bo vžgalo, kot si bova zamislila. Nočem, da bi začeli ljudje govoriti, da sva preneumna in ne znava pripraviti nobene dobre potegavščine več.»

«Po svoje,» je rekel Guy, «pa sem kar vesel, da se je vse tako obrnilo. Kadar bom poslej videl Raya Buffina, bom lahko pomislil, da sem storil v svojem življenju vsaj eno dobro delo, saj odslej ne bo treba nikomur več vsak dan gledati njegovega žalostnega obraza na pošti. Razen tega pa, ko ne bi bilo naju, ne bi nikoli dobil pisma, ki ga je moral čakati dobršen del svojega življenja.»

Plesi na ulicah in trgih Zagreba

PRIREDITEV, KI BO PRIVABILA DESETTISOČE GLEDALCEV

V Zagrebu od danes do nedelje II. mednarodni folklorni festival

Poleg okrog 1600 izvajalcev izvirne folklore bodo nastopile še folklorne skupine jugoslovanskih manjšin ter skupine iz raznih evropskih držav

Ples in petje na trgu

Za ves teden — od danes in še prihodnjo nedeljo — se bo Zagreb spremenil v veliko prizorišče mednarodnega folklornega festivala, ki bo letos drugi po vrsti. Lanski prvi festival je tako lepo uspel in privabil tolikšne množice gledalcev, da je povsem logično, da se ponovi tudi letos in naslednja leta ter postane tradicionalna zagrebška prireditev v tem letnem času.

Na letošnjem festivalu bo nastopilo okrog 1600 izvajalcev prave, izvirne folklore. Nastopile bodo tudi skupine iz najbolj oddaljenih podeželskih krajev, med katerimi marsikateri plesalec še nikoli ni videl večjega mesta. Razen najrazličnejših plesov iz vseh krajev Jugoslavije pa bodo gledalci spoznali tudi plese vseh manjšin, ki žive v Jugoslaviji, in teh ni majhno število.

Poleg izvirne folklore bodo na sporedu tudi nastopi znanih profesionalnih skupin, kot so Lado, Kolo, Tanec. Na festival pa bodo prišle tudi folklorne skupine iz mnogih drugih držav: Bolgarije, Italije, Avstrije, ČSSR (češke in slovaške skupine), Ukrajine, Poljske, Norveške, Holandije, Belgije in Turčije, ter končno skupina hrvatskih izseljencev iz ZDA.

V okviru tega festivala bodo prirejene razne razstave, kjer se bodo obiskovalci seznanili z originalnimi nošami, inštrumenti, na raznih nastopih pa bodo lahko spoznali tudi izvirno narodno pesem. Za tiste, ki se znanstveno ukvarjajo s folkloro, bodo razna zadevna predavanja in znanstvena srečanja.

Skupine bodo nastopale tako rekoč povsod, to se pravi, kjerkoli je v Zagrebu večji prostor za gledalce: Trg republike, Maksimir, Varšavska ul., Gornji grad, Zrinjevac. Nekatere prireditve pa bodo tudi v zaprtih prostorih, ki bodo prišli še zlasti v poštev v primeru slabega vremena.

V festivalsko dogajanje pa bodo z raznimi nastopi skupin vključeni vsi večji kraji v krogu približno 50 km od Zagreba: Jaska, Velika gorica, Zelina, Samobor, Podsused.

Posebnost prireditve bo današnja povorka vseh nastopajočih.

Pri tem velja zlasti opozoriti, da ni nikakih omejitev in ni treba nobenih posebnih dovoljenj za fotografije ali filmanje. Krasna priložnost se nudi zlasti tistim, ki bi si želeli napraviti posnetke v barvah.

Tržačanom seveda ni treba pripovedovati, kako se gre v Zagreb, kvečjemu lahko koga, ki ima več časa na razpolago, opozorimo na varianto potovanja čez Reko namesto čez Ljubljano. Če bi kdo potoval z avtobusom, pa ima tudi vsakodnevno zvezo; iz Trsta gre avtobus vsak dan ob treh popoldne, vrača pa se iz Zagreba že zgodaj zjutraj ob 5.30. Za prenočišča v Zagrebu so obiskovalcem poleg hotelskih sob na razpolago še sobe v nekaterih domovih in pa zasebne sobe. Turist se lahko glede tega informira pri Centroturistu na Savski cesti ali Generalturistu. Zagreb ima tudi nekaj campingov od katerih bi predvsem priporočali camping Zagreb pri motelu Zagreb ob velesejmu ter Mladost pri savskem mostu.

Obiskovalci folklornega festivala lahko svoj čas izkoristijo še z raznimi drugimi obiski. Lepo doživetje bo vsekakor izlet z žičnico (ki menda najdaljša v Evropi) na Sljeme. Zagreb pa ima tudi sicer zelo vabljivo okolico, zlasti je privlačno Hrvatsko Zagorje.

Prepričani smo, da bo med obiskovalci drugega mednarodnega folklornega festivala tudi marsikateri Tržačan.

Češka pisateljica Iva Hercíková na počitnicah med nami

Naneslo je, da je mlada češka pisateljica Iva Hercíková prišla s svojo prijateljico Doreano Felberovo na počitnice v Sesljan. Ko smo se z njo sestali na kratek razgovor, nas je najprej zanimalo, če je vedela, da se bo tu srečala s Slovenci. Seveda je vedela, je dejala, in želela se je z njimi srečati.

Potem smo se pozanimali za njeno delo. Hercíková je študirala na akademiji za gledališko umetnost (ki obsega tudi študij za film, televizijo in podobno). V Pragi. Tu je začela pisati, najprej televizijske igre, pozneje pa scenarije za kratkometražne filme. Filmi so bili raznega žanra: otroški, groteskni. Te stvari so potem tudi izšle pri založbi Artia. Medtem pa je pisala krajše stvari tudi v raznih literarnih revijah.

Prvi roman (temu bodo gotovo sledili še drugi) Ive Hercíkové se imenuje Pet dkelet na vratu. Gre za zgodbo mlade «tinejdžerice», ki hoče takoj razčleniti probleme življenja in zavzeti stališča do vsega okrog sebe, pri tem pa je do sebe same in s seboj nejasna ter sama nase jezna. Čeprav njen roman še ni izšel v drugih jezikih, pa kažejo zanj precej zanimanja v raznih vzhodnih državah. Morda ga bodo prevedli tudi v Jugoslaviji. Znani češki režiser Ewald Schorm je po tem romanu napravil film.

Govorili smo nekoliko tudi o sedanjem stanju med češkimi književniki. Mladi literati se zbirajo okrog revije «Sešitly pro mladou literaturu». Najbolj avangardni pa so pisali v revijo «Tvaf», ki pa je bila pred časom ukinjena. Sicer pa mladi literati niso izrazito politično orientirani, kot je bila srednja generacija. Vsekakor je v zadnjem času izšlo marsikako delo, ki bi pred približno tremi leti še ne moglo iziti.

Med mladimi je mnogo imen, ki precej obetajo, vendar bo čas pokazal, kdo se bo bolj uveljavil. Med starejšimi pa velja zlasti omeniti pesnika Vladimira Holana in pisatelja Arnošta Lustiga.

* * *

Hercíková in Felberová sta bivanje v Sesljanu izkoristili za razne obiske v Trstu in Benetkah, ogledali pa sta si tudi Kulturni dom v Trstu.

MATEVŽ HACE:

Korenine se trgajo

Matevža Haceta poznamo predvsem kot avtorja leposlovnih pričevanj in spominov iz narodnoosvobodilnega boja (Komisarjevi zapiski, Partizanske slike, Ljudje na prelomnici, Ljubezen in orožje) pa tudi kot pisatelja ljudskih povesti iz rodne Loške doline (Tihotapci). Ta nekdanji gozdni delavec, partizanski komisar in vse bolj plodovit ter originalen ljudski pisatelj, ta gotovo eden najbolj pristnih in pošteno iskrenih dokumentarnih in leposlovnih pričevalcev o naši narodnoosvobodilni borbi ter revoluciji, nas je zdaj razveselil z novo knjigo. V njej se je spoprijel z docela sodobno tematiko in povrh še tako občutljivo, kot jo predstavlja podeželje v Sloveniji. In že takoj v začetku poročila o Hacetovi novi knjigi z naslovom Korenine se trgajo, ki jo je izdala založba Obzorja, lahko zapišemo, da se Hace tudi v knjigi s sodobno snovjo ni izneveril resnici in da tudi v svoji novi knjigi nadaljuje svoje najboljše tradicije.

O čem pripoveduje Hace v svojem novem delu? Korenine se trgajo je ljudska povest, ki ima sicer deloma tudi reportažne elemente, ki pa je kljub pomanjkljivostim umetniško oblikovalne moči, resnična in stvarna podoba včerajšnjih razmer na našem podeželju. Konkretno v pisateljevi Loški dolini. V knjigi pripoveduje pisatelj o propadanju starega, patriarhalnega kmečkega sveta in o porajanju novega, z vsemi tistimi stranpotmi, nepotrebnimi zablodami, ki spremljajo spreminjanje slovenskega kmečkega podeželja, in napakami, ki so prinesle veliko škode, ki pa pomenijo le več ali manj potrebno stopnico v preobrazbi podeželja. Pisatelj je dogajanje svoje povesti postavil v majhen podeželski kraj, ki predstavlja kot sedež dvestoletne občine naravno središče. Tu je tudi sedež kmetijske zadruge, ki so jo držali pokonci z dotacijami, konferencami, okrožnicami, s pomočjo raznih aktivistov, inšpektorjev ter kmečkih ljudi, samo ne ob sodelovanju tistih ljudi, ki so se vedno ukvarjali s kmetijstvom. Prikazuje izvajanje uradne, od zgoraj navzdol začrtane politike združevanja, prisilnega odkupovanja parcel, arondacije in komasacije, ukvarjanja in bogatenja zadrug z nekmetijsko dejavnostjo, gradnjo odprtih hlevov, spajanja zadrug. Skratka vse tisto, kar poznamo izpred osmih, desetih let kot izvajanje zgrešene kmetijske politike. Pisatelj daje pri tem plastično podobo razmer v majhnem podeželskem središču ter predstavlja vrsto oseb, od političnih in zadružnih funkcionarjev do nazadnjaških, a poštenih kmetov, od sekretarjev, odkupovalcev, inšpektorjev do njihovih tajnic. Pri tem poleg družbenih in gospodarskih razmer obrobno slika tudi ljubezensko zgodbo lepe Helene in kmeta, ki se prav iz ljubezni do stasite zadružne uslužbenke odloči za uradno linijo. Gre torej za resnično podobo razmer na našem podeželju okrog leta 1960.

Urednik Obzorij Marijan Kramberger je Hacetovi knjigi na pot v spremni besedi napisal: Knjiga prizadeto riše nerazumljivi razpad in zaton tradicionalnega sveta kmeta in kmečke skupnosti ter postopno spreminjanje vasi v nesamostojen privesek mestne civilizacije z zadrugo kot velikim trznim proizvajalcem, s tovarno in z novim delavsko-kmečkim polproletariatom, že odtrganim od zemlje. Pri tem so vse Hacetove simpatije na strani kmeta, in v dogajanju, ki ga popisuje, vidi nekaj tragičnega. V spopadu med starim in novim ga zanima v prvi vrsti moralna dimenzija; doživlja ga kot nasilno smrt stoletne, visoko razvite osebne in kolektivne etike in kot zmagoslavje institucionalne brezdušnosti, s katero je neka daljna družba začela svojo moč nad njegovimi ljudmi.

Ob tej oznaki Hacetove knjige moramo ocenjevalcu dati prav. Vendar pa Hacetovo pisanje nima namena samo upodobitve časa, ko je podeželje doživljalo usodne spremembe. Končno o tem vemo in pišemo že dvajset let. Razmere in dogajanja, ki jih v svoji najnovejši knjigi opisuje Hace, so le dleček tega dogajanja in dolgotrajnega procesa. Toda poglavitna vrednost Hacetove knjige je v tem, da je z vso zavzetostjo, iskrenostjo in poštenostjo opisal razmere na podeželju, predvsem

vse zablode in stranpota v kmetijski politiki, trenja, ki so se ob tem sprožila in začetek novih poti v njej. Te poti že vodijo do novih razmer na našem podeželju in do spoznanj, da je kmetijstvo v kmečkih predelih prav takšnega pomena kot ena ali druga tovarna. Prav v tem Hacetovem kritičnem prikazu napak in stranpoti, s stvarnim prikazovanjem vsega, kar je bilo narobe in kar je vendar pomenilo korak naprej, je prava vrednost knjige. Torej ne toliko v samem prikazu razmer kot v kritični osvetlitvi teh razmer, ki so privedle do novih ukrepov in ustalitve pametne in napredne gospodarske politike. Kot taka kritična slika časa in razmer v njem pa je Hacetova knjiga mnogo pomembnejša kot pa samo podoba umirajočega starega sveta. Posebno še, ker je, kot rečeno, napisana z izredno ljubeznijo do domačega sveta, do malih, preprostih ljudi pa tudi z vso vero v boljše življenje, ki ga mora prinesti novi čas.

Iskrenost pripovedi in njena neposrednost odtehtata slabosti Hacetovega pisanja. Avtorjeva osebna prizadetost in topel odnos do ljudi pa pripomoreta k še boljšemu sprejemu knjige. Bridka resnica, ki veje iz nje, pa je vsekakor več kot dokument. Kajti če je na koncu zapisal: «Vse nekam zanaša, deželnega inšpektorja, mene, Jakopina in tudi tiste, ki ne poznajo vasi in vaškega življenja, pa vseeno odločajo o njem,» je to že skoraj obsodba.

Dve knjigi o slovenskem jeziku

(Anton Breznik, Življenje besed; Janez Gradišnik, Slovenščina za Slovence. Obe knjigi sta izšli pri mariborski založbi Obzorja)

Dokazujoč skrb za slovenski jezik je mariborska založba Obzorja uvrstila v svojo zbirko Glotta, zbirko slovarjev in jezikovnih priročnikov, dvoje knjig, ki sta skupaj izšli. Prva knjiga z naslovom **Življenje besed** je posvečena našemu znanemu jezikoslovcu Antonu Brezniku, druga z naslovom **Slovenščina za Slovence** pa je rezultat prizadevanja Janeza Gradišnika za čistost in pravilnost slovenskega jezika. Obe knjigi, ki imata praktičen pomen za vsakega pišočega človeka, bosta ne samo dobrodošli, temveč koristni vsakomur.

Za sedemdesetletnico Stanislava Škrabca je Anton Breznik oznanil, da bo Slovenska matica izdala v posebnem zborniku vse njegove jezikoslovne razprave. Tedaj je v poročilu dostavil: «Kaj takega se ni zgodilo še nobenemu slovenskemu jezikoslovcu. Sklep se vendar ni uresničil. Pač pa se Breznikove besede uresničujejo pri njem samem. V knjigi Življenje besed je že drugič ponatisnjenih nekaj njegovih pomembnih jezikovnih obravnav v poljudni izdaji, ker je po 30. do 40. letih še vedno živo povpraševanje po njih. Jedro knjige sta najdaljši razpravi in sicer O časnikarski slovenščini (objavljeni leta 1933 v Domu in svetu) ter Jezik naših pripovednikov (iz let 1933—1936). Obe razpravi sta bili že ob nastanku navdušeno sprejeti, posebno ker sta praktično posegli v pisanje našega jezika. Ko sta bili po Breznikovi smrti leta 1944 ponatisnjeni v samostojni knjižici v spominsko počastitev, sta mnogim postali jezikovni svetovalec. Tako nista bili le mikavno branje temveč za marsikoga prava šola dobrega pisanja. Tako piše v uvodni besedi k knjigi Življenje besed urednik izdaje, znani slavist Jakob Šolar, ki je tema osrednjima Breznikovima razpravama dodal še nekaj drugih krajših Breznikovih člankov, ki imajo enak namen in ki nam kažejo, kako se je Breznik leta in leta pripravljal na osrednji razpravi, kako je zasledoval razvoj knjižnega jezika v vseh njegovih delih od pravopisa do skladnje in sloga tudi v najnovejših literarnih delih. Uvodoma je objavljena razprava Kako besede izgubljamo, to pa zato, ker kaže tisto, kar jezik neprestano dela, ko z novimi stvarmi sprejema nove besede, stare pa tonejo v pozabo. V knjigi so nadalje objavljene jezikovne ocene nekaterih izišlih knjig ter še dve, tri razprave. Za uvod pa je urednik Jakob Šolar napisal še obširen uvod, v katerem je prikazal Breznikovo življenjsko pot, predvsem pa njegovo delo in ocenil njegov pomen za slovensko jezikoslovje in slovenski jezik.

Druga knjiga Janeza Gradišnika ‚Slovenščina za Slovence' je po svojem značaju nekoliko drugačna, čeprav je tudi njen namen predvsem pomagati čistoči slovenskega jezika. Janeza Gradišnika in njegovo pisanje ter prizadevanje za lepo slovenščino poznamo. Javnosti so znane tudi nekatere polemike s tem v zvezi. Vsi pa vemo, da je Gradišnik s svojim javnim oznanjanjem skrbi za slovensko besedo že veliko pripomogel k izboljšanju pisane slovenske besede. Zato je prav, da je izbor njegovih sestavkov, objavljenih predvsem v dnevnem časopisju, doživel zdaj še knjižno izdajo. Da bodo tako Gradišnikova prizadevanja, njegove graje napak in njegove spodbude za lepše pisanje vsak čas vsakomur dostopne.

V predgovoru h Gradišnikovi knjigi je jezikoslovec Anton Bajec napisal, da je Gradišnik kot nejezikoslovec gorečnik lepe besede, ki se neprenehoma uči in ki tudi za druge poudarja dolžnost neprestanega učenja domačega jezika. Kajti veliko napak in nepotrebnih novotarij izhaja iz neznanja in nemarnosti pišočih. Zbirka Gradišnikovih člankov bo vsekakor nekaj novega, saj bo gotovo zbudila vest slovenske javnosti in bo zato deležna zanimanja, ki ga zasluži. Dokazala bo, da brez temeljite priprave tudi ne more biti javnega pisanja. Verjetno se bo Gradišnik marsikomu zdel prezahteven, gotovo to ali ono tudi ne bo obveljalo, vendar njegova knjiga kljub vsemu priča o avtorjevi veliki vnemi, vestnosti in prizadevnosti.

Naj še omenimo, da ima obsežna Gradišnikova knjiga dva dela. Prvi del prinaša jezikovne razprave, članke, kritike in ocene. V drugem delu pa so ponatisnjeni sestavki o jeziku, ki jih je Gradišnik objavil v časopisu Delo.

Godec z «gajdo»

Vreme včeraj: najvišja temperatura 29.9, najnižja 24.3, ob 19. uri 28.2 stopinje, zračni tlak 1015.9 stanoviten, vlaga 65 odst., veter vzhodnik 12 km na uro, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 26 stopinj.

Tržaški dnevnik

Danes, NEDELJA, 23. julija
Branislav
Sonce vzide ob 5.37 in zatone ob 20.45. Dolžina dneva 15.08. Luna vzide ob 22.18 in zatone ob 7.10.
Jutri, PONEDELJEK, 24. julija
Kristina

Z ZAKLJUČNE SEJE POLETNEGA ZASEDANJA

Ukinjeno plačevanje posebne takse za slovenske napise poleg italijanskih

S tem je občinski svet odpravil dolgoletno krivico in zapostavljanje slovenskega življa in njegovega jezika - Zakaj ni v komisiji za proučitev načrtov za ureditev Rižarne nobenega predstavnika organizacij partizanov in deportirancev?

Kakor smo že poročali, se je zadnja seja tržaškega občinskega sveta, ki se je začela v petek ob 18.30, zavlekla pozno v noč in se je končala ob 3. uri včeraj. Tako je bil izčrpan ves dnevni red in so bile obdelane vse točke, razen občinskega proračuna za letošnje leto, ki bo prišel na vrsto ob začetku jesenskega zasedanja. Med številnimi sklepi, ki jih je na svoji zadnji seji odobril občinski svet, je tudi sklep, ki je zelo važen za slovenski živelj v tržaški občini. S tem sklepom je končno odpravljena dolgoletna krivica in diskriminacija. Za rešitev te zadeve se je že pred leti zavzemal v občinskem svetu dr. Jože Dekleva, nato vsi slovenski svetovalci raznih strank, toda vedno zaman. Zaradi tega gre vse priznanje sedanji občinski upravi levega centra, da je že v prvi dobi svojega delovanja postavila to vprašanje na dnevni red in se zavzela za ugodno rešitev.

Občinski svet je namreč odobril, in to soglasno, sklep, ki ga je v imenu občinskega odbora predložil podžupan in odbornik za finance prof. Lucio Lonza, o spremembi tarif za javne napise na tablah. Podžupan prof. Lonza je kot odbornik za finance predlagal ta sklep po vlogi, ki jo je Slovensko gospodarsko združenje predložilo občinski upravi 24. januarja letos. To je omenjeno tudi v uvodni obrazložitvi sklepa. Sklep med drugim pravi: «Glede na zahtevo, ki jo je 24. januarja 1967 Slovensko gospodarsko združenje s sedežem v Ul. Fabio Filzi št. 8 v Trstu, da bi doseglo za dvojezične napise v italijanščini in slovenščini oprostitev plačila taks za slovenske besede, ko te predstavljajo navaden prevod italijanskih besed; po ugotovitvi, da občini Aosta in Bocen, v katerih dejansko obstajajo primeri dvojezičnih napisov, nudita posebne olajšave za napise v tujem jeziku, ko so te izključno prevod italijanskih. ...ker je zahteva omenjenega združenja vredna, da se sprejme... občinski svet sklene, da se od 1. 1. 1968 določi enotna taksa za dvojezične napise in da se tarifa določi samo na napis v italijanščini.» Kakor prej omenjeno, velja ta olajšava le pod pogojem, da je slovensko besedilo prevod italijanskega in da je združeno z italijanskim.

Kakor je razvidno, je ta sklep važen za trgovine, gostilne, razna podjetja in ustanove, ki od 1. januarja prihodnjega leta ne bodo več plačevale posebne takse za slovensko besedilo na napisih. Predvsem pa je važen, ker odpravlja dolgoletno krivico in zapostavljanje slovenskega življa in njegovega jezika.

Drugi važen sklep, ki je bil odobren na zadnji seji občinskega sveta, je imenovanje članov komisije, ki bo proučila načrte za ureditev Rižarne. Potem ko je bila Rižarna proglašena za nacionalni spomenik, je tržaška občina razpisala natečaj za njeno ureditev. Natečaja se je udeležilo 12 arhitektov in skupin. Ocenjevalna komisija bo morala pregledati načrte in sporočiti svoje mnenje občinskemu svetu, ki bo o tem še razpravljal in dokončno sklepal. Nato bodo pričeli z deli v Rižarni. Komisijo sestavljajo: župan inž. Marcello Spaccini, ki je predsednik, občinski odbornik za javna dela Attilio Mocchi, arh. inž. Arrigo Buonomo, načelnik zavoda za spomeniško varstvo, dr. arh. Egle Renata Trincanato kot zastopnik vsedržavnega sveta arhitektov, dr. inž. Marco Eccel kot zastopnik vsedržavnega sveta inženirjev, občinski glavni tajnik, dr. inž. Fausto Polacco direktor XII. oddelka za javna dela, prof. Carlo Schiffrer, kap. Ercole Miani, predsednik Deputacije za zgodovino osvobodilnega gibanja v Julijski krajini ter dr. Aldo Gerin, šef 5. odseka XII. oddelka za javna dela, ki bo tajnik komisije.

Med diskusijo o imenovanju te komisije sta svetovalca dr. Pincherle in dr. Cuffaro izjavila, da se bosta njuni skupini vzdržali glasovanja, ker v komisiji ni predstavnikov partizanov in deportirancev ter nobenega Slovenca. Liberalni in republikanski svetovalci so pripomnili, da bi morali biti vključeni tudi predstavniki teh strank. Socialistični svetovalec Pittoni je sicer pripomnil, da bi morali biti vključeni tudi predstavniki odporniških organizacij, da pa bi pri sestavljanju take komisije nastale težave in da bi se predolgo zavlačevala. Župan je dejal, da ne gre za nikakršno izključitev, pač pa za skrb, da bi stvar čimprej stekla. Zagotovil je, da bo kot predsednik komisije upošteval omenjene pripombe in da bo komisija stopila v stik ter se posvetovala s predstavniki odporniških organizacij.

Sprejemamo na znanje izjave in zagotovitve župana, vendar se nam zelo čudno zdi, da je občinski odbor pri sestavljanju komisije imel nekakšne pomisleke in ni vključil predstavnikov organizacij partizanov, zlasti pa bivših deportirancev, saj je Rižarna bila proglašena za narodni spomenik kot edino koncentracijsko taborišče v Italiji s svojim krematorijem.

Tretji važen sklep, ki je bil sprejet na zadnji seji občinskega sveta, pa je najetje posojila v znesku 820 milijonov lir za delno kritje občinskega primanjkljaja v proračunu za leto 1966. Za ta sklep je glasovalo 33 svetovalcev (KD, PSU, PRI, SS in 2 indipendentista) proti pa 25 (KPI, PSIUP, PLI, MSI). Razvnela se je živahna diskusija, zlasti ko je predstavnik gibanja za neodvisnost Marchesich izjavil, da bo njegova skupina glasovala za sklep, upoštevajoč pogumno in ne nacionalistično politiko, ki jo vodita župan in občinska uprava.

MINISTRU ZA ŠOLSTVO

Vprašanje Bernetičeve o slovenskih učiteljicah

Komunistična poslanka Marija Bernetič je te dni naslovila na ministra za šolstvo pismeno vprašanje glede ukrepa, ki ga je šolski skrbnik v Trstu sprejel proti učiteljicam, ki so diplomirale na učiteljišču v Portorožu in Tolminu in ki so že poučevale na slovenskih šolah na Tržaškem.

Poslanka Bernetičeva v pismu, ki so ga podpisali tudi poslanci Giorgina Levi Arian, Raffaele Franco in Lizzero opozarja ministra za šolstvo, da je šolski skrbnik v Trstu izključil iz prednostne lestvice za pouk v šolskem letu 1967-68 na slovenskih šolah učiteljice, ki so diplomirale na učiteljišču v Tolminu in v Portorožu. Sprašuje ga iz katerih vzrokov se zdaj nenadoma oporeka omenjenim učiteljicam pravica do pouka na slovenskih šolah, ki so jo imele v preteklih šolskih letih. Nato sprašuje ministra, kaj bo ukrenil, da bodo vključene v prednostne lestvice prizadete učiteljice, ki so diplomirale na učiteljišču, ki ga je prvotno ustanovila italijanska oblast, nekatere pa pred podpisom mirovne pogodbe, ko v Trstu ni še bilo slovenskega učiteljišča.

Okrepitev delovanja predporočne posvetovalnice

Odbornik za zdravstvo tržaške občine dr. Blasina je na vprašanje svetovalca Fragiacoma sporočil, da namerava občina okrepiti dejavnost predporočne posvetovalnice za zaročence. To posvetovalnico so ustanovili leta 1951 in je precej intenzivno delovala do leta 1954. Potem je ta dejavnost pojemala, a sedaj jo nameravajo zopet okrepiti. Doslej je dajala brezplačne nasvete vsem, ki so imeli razne zdravstvene fiziološke, moralne in pravne probleme v zvezi z bodočo poroko. Sedaj pa bodo raztegnili to dejavnost tudi na zakonce. Posvetovalnica se ne bo omejevala le na zdravstvena vprašanja, marveč dajala tudi pravne in verske nasvete. Doslej se je obračala večina na posvetovalnico, da bi ugotovila zdravstveno stanje prizadetih pred poroko. Bili pa so tudi bolj zapleteni primeri, ki so se tikali dednih bolezni, nevarnosti sorodstvenih krvnih zvez itd. V preteklosti so več primerov sporočili tudi pomožna ustanova socialne pomoči, občinski zdravniki, župnije in matični urad.

Da bi okrepili službo posvetovalnice, se namerava občina obrniti tudi na zunanje organizacije ter si pridržati izključno zdravstveno posvetovanje. Delovanje posvetovalnice se bo raztegnilo tudi na spolno vzgojo za mladoporočence in zaročence, na predporočno medicino, na psihološka vprašanja ter na moralni in socialni problem zavestne ploditve.

Osnutek deželnega gospodarskega načrta

Jutri bo deželni odbornik za načrtovanje Stopper predložil stalnemu posvetovalnemu odboru za načrtovanje osnutek deželnega načrta za gospodarski in socialni razvoj za petletje 1966-1970. Pri tem bo podal poročilo o najbolj važnih podatkih načrta.

Spored mednarodnega partizanskega tabora v Bazovici 29. in 30. t. m.

SOBOTA, 29.

Ob 18. uri: v hiši Vinka Križmančiča, Bazovica 71 (na začetku vasi na razcepu ceste proti obmejnemu bloku pri Pesku) otvoritev partizanske razstave s sodelovanjem godb na pihala iz Trebč, s Proseka in iz Nabrežine. Otvoritve se bodo udeležili predstavniki častnega odbora in političnih ter kulturnih osebnosti.

Ob 20. uri: na prireditvenem prostoru nastop domačih godb, partizanskega pevskega zbora iz Reggio Emilie in bazovskega moškega zbora. Nato srečanje med bivšimi borci.

NEDELJA, 30.

Ob 10. uri: promenadni koncert godbe ljudske milice iz Ljubljane.

Ob 18. uri: uradni del programa:
Vinko Štrucelj: «Fanfare na temo partizanskih pesmi narodov Jugoslavije in Italije». Izvaja godba ljudske milice iz Ljubljane. Dirigent Jože Hribršek.
Rado Simoniti: «Bratje, le k soncu, svobodi», pojejo združeni moški zbori: «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela, partizanski zbor iz Reggio Emilie, zbor, p. d. «Primorec» iz Trebč in Invalidski zbor iz Ljubljane ob spremljavi godbe ljudske milice iz Ljubljane. Dirigent Oskar Kjuder.

Nato govori v slovenščini in italijanščini ter pozdravi predstavnikov delegacij. Sledil bo koncert godbe ljudske milice, nastop partizanskega zbore iz Reggio Emilie, partizanskega invalidskega zbora iz Ljubljane in moškega pevskega zbora «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela.

Za zaključek prosta zabava ob zvokih orkestra «Levec» iz Ljubljane.

NA ZADNJI SEJI DEŽELNEGA ODBORA

Razprava o ukrepih proti onesnaženju morja in o nadzorstvu nad cisternami

Predlog za nadzorstvo nad Jadranom z letali, kar bi stalo 90 milijonov lir na leto in bilo zelo učinkovito

Deželna uprava že precej časa sledi vprašanju onesnaženja morja, predvsem pa v zvezi z nadzorstvom nad petrolejskimi ladjami. O tem vprašanju so razpravljali tudi na zadnji seji odbora. Na njej je podal odbornik za industrijo Marpillero poročilo o možnosti, da bi ustanovili nadzorno službo, ki bi imela svoje oporišče v Ronkah. Uporabljali bi namreč letala, ki bi lahko letela nad vsem Jadranom, pri čemer bi lahko uporabljala 12 letališč na obali med Ronkami in Brindisijem. Če hočemo namreč doseči učinkovito nadzorstvo, mora to segati čez ves Jadran in tudi onstran Otrantskega kanala, kajti morski tokovi na Jadranu prinašajo na naše obale velik madež nafte.

Marpillero je nato dejal, da je treba čimprej zasnovati učinkovito zaščito obal, kajti v kratkem bo pristajalo ob začetni postaji naftovoda okrog 1000 petrolejskih ladij na leto. Zatem je povedal, zakaj je bolje nadzirati morje z letali kakor s helikopterji, katere so tudi v preteklosti omenjali. Predvsem stane polet letal eno tretjino manj ter imajo tudi večjo avtonomijo letanja. Prav tako lahko letajo tudi ob slabem vremenu, česar ni mogoče reči za helikopterje. Končno je treba upoštevati tudi, da so na razpolago opremljena letališča.

Marpillero je rekel, da bi stala ta pobuda 90 milijonov lir na leto. Dve letali bi opravili 2500 ur poletov. Poleg tega pa bi bilo še eno letalo v rezervi. Letala bi lahko tudi fotografirala ter uporabljala razen tega filmske kamere. Bila bi tudi v stalnem radijskem stiku z oblastmi, ki bi bile pristojne za zatiranje kršitev. Končno bi bili možni tudi nočni poleti.

Kar se tiče finančnega bremena, bi ga dežela nosila le en del, saj so pri stvari prizadete tudi pokrajinske uprave. K tem je treba dodati tudi pokrajinske turistične ustanove in podobne organizacije. Glavno breme pa bi morali nositi ministrstvi za turizem in za trgovinsko mornarico, s katerima bo odbornik Marpillero v stikih za uresničenje te pobude.

Kakor smo dejali, se deželna uprava že dlje ukvarja s tem vprašanjem, ki je postalo zelo pereče zlasti po incidentu s petrolejsko ladjo «Kongstein» v Miljskem zalivu: Poleg tega se približuje razdobje, ko bo začel naftovod popolnoma delovati. Podpredsednik odbora Giacometti je v zvezi s tem že maja sklical sestanek, ki so se ga udeležili predstavniki pokrajinskih uprav, tržaške občine, pristaniškega poveljstva v Trstu, pokrajinskih turističnih ustanov, krajevnih turističnih in letoviščarskih ustanov iz kopališkh krajev ter pokrajinski zdravniki.

Junija meseca je odbornik Marpillero odgovoril na zadevno vprašanje svetovalca Morpurga ter je obvestil deželni svet, da je orisal položaj ministrom za zdravstvo, trgovinsko mornarico, turizem, državno obrambo in notranje zadeve.

Na pobudo odbornika za higieno in zdravstvo Nardinija pa je deželni odbor prve dni julija poveril prof. Majoriju, ravnatelju inštituta za higieno na tržaški univerzi, nalogo, da izvede nekatere raziskave o onesnaženju morskih in sladkih voda v naši deželi. Prof. Majori je sprejel nalogo in nakazal nekatere smeri, po katerih bo proučil zadevo. Treba je namreč ugotoviti stopnjo onesnaženja morskih voda ob obali naše dežele, ugotoviti, koliko je to onesnaženje škodljivo zdravju ljudi ter količino škodljivih snovi v morju. Tudi na podlagi teh študij bodo lahko sprejeli ukrepe bodisi za preprečenje nadaljnje škode bodisi za izboljšanje sedanjega stanja.

Na radiu Trst A oddaja iz kolonije v Savudriji

Komisija za doraščajočo mladino pri Slovenski kulturno gospodarski zvezi organizira že več let zapovrstjo uspela letovanja in zimovanja za slovenske otroke.

Trenutno sta na letovanju dve skupini otrok in sicer 29 ob morju v Savudriji in 62 v Zgornjih Gorjah pri Bledu.

Letos je prvič obiskala letujoče otroke ekipa radia Trst A, ki je posnela nekaj vtisov iz življenja otrok na počitnicah.

Prvi dve reportaži iz Savudrijskega letovanja bo rado Trst A oddajal jutri po poročilih ob 20.15 in v ponedeljek ob isti uri.

Rita Pavone jutri na gradu

Jutri prideta v Trst «zaročenca leta» Rita Pavone in Teddy Reno za napovedana nastopa jutri in v torek. Rito Pavone bo spremljal kvartet «Equipe 84».

Ostali del programa bodo izpolnile različne varietejske točke. Tako bo nastopil Mario Di Giglio, znani fantazist in posnemovalec, ki velja za edinega vrednega tekmeca Alighiera Noscheseja, Emanuela Tinti in Vito Benvenuti, nedavna zmagovalca na festivalu v Zuerichu, Paul Stefani, pevec in avtor v stalnem vzponu in Ugo Frisoli, ki bo animator in koordinator celotnega programa.

Predstavi se začneta ob 21. uri. Prodaja vstopnic v Pasaži Protti tudi danes dopoldne od 9. ure do 12.30.

Velika matura na slovenskih srednjih šolah

Na trgovskem zavodu izdelalo 11 ali samo 22 odst. kandidatov

30 kandidatov ima popravne izpite, devet ali 18 odst. pa je bilo odklonjenih

Ne moremo reči, da je včeraj popoldne v veži trgovskega zavoda «Žiga Zois» pri Sv. Ivanu zavladalo vsesplošno veselje, kot smo ga bili priča predvčerajšnjim na znanstvenem in klasičnem liceju. Od petdesetih kandidatov, ki so v zadnjih dneh polagali zrelostni izpit na trgovskem zavodu, jih je bilo samo 11 usposobljenih, kar pomeni le 22 odstotkov, največ pa je takih, ki bodo morali jeseni polagati popravne izpite. Teh je 30 oziroma 60 odstotkov, devet maturantov pa je bilo zavrnjenih (18 odstotkov).

V poletnem roku so bili usposobljeni: Konrad Andolšek, Klavdij Braini, Marija Corbatto, Marjan Giaconi, Boris Gombač, Ivanka Guštin, Majda Mahnič, Magda Starec, Zoja Tence, Jurij Tommasi in Sonja Vatta.

V razpredelnici popravnih izpitov je nemščina na prvem mestu z 21 izpiti. Sledi italijanščina s 15 popravnimi izpiti, ekonomija z 8, knjigovodstvo in pravo s 5 izpiti, matematika in zgodovina s 4, slovenščina s tremi, zemljepis in celo telovadba z enim izpitom.

Razdelitev nagrad nabrežinskim vinogradnikom

Včeraj je bilo v Sesljanu na sedežu avtonomne letoviščarske in turistične ustanove razdeljevanje nagrad domačim vinogradnikom, ki so se s svojimi vini udeležili 6. vinske razstave vin. Prisotni so bili podprefekt dr. Pino kot predstavnik vladnega komisarja, inž. Petrossi kot predsednik pokrajinske uprave, ravnatelj kmetijskega nadzorništva dr. Perco, predsednik omenjene turistične ustanove Lenarduzzi itd. Župan se je zahvalil vsem, ki so sodelovali za uspeh razstave. Lenarduzzi je kot član ocenjevalne komisije dejal, da so bila vina odlična, dr. Perco pa je kmetovalce opozoril na nujnost dobrega kletarjenja.

Prvo nagrado za belo vino je letos prejel Mirko Košuta, Križ št. 19, drugo Alojz Škerk, Praprot 20, prvo nagrado za črno vino Dušan Radovič, Nabrežina 38, drugo pa Mirko Radovič, Nabrežina 67.

PREDEN GRESTE NA DOPUST NAROČITE SE NA
PRIMORSKI DNEVNIK
POŠLJEMO VAM GA V KATERI KOLI KRAJ, TUDI V INOZEMSTVO!
15-DNEVNA NAROČNINA L 500
Telefonirajte na štev. 37-338

ROJSTVA, SMRTI, POROKE

Dne 22. julija 1967 se je v Trstu rodilo 11 otrok, umrlo pa je 14 oseb.

UMRLI SO: 85-letna Angiolina Fantina vd. Rude, 71-letni Ernesto Kürassier, 2 dni stara Elena Cramasteter, 65-letna Ersilia Endrigo por. Bralda, 68-letni Andrea Fonda, 64-letni Vladimiro Bonazzi, 58-letni Alfredo Torelli, 60-letni Marcello Palmieri, 75-letna Maria Varin por. Zullich, 74-letna Angela Gandusio vd. Zorzet, 84-letna Maria Cnes vd. Dobrovich, 57-letni Mario Segina, 2-letni Roberto Cottar, 78-letna Stefania Stefani vd. Paoluzzi.

OKLICI: mizar Mauro Branchi in delavka Ella Schmitt, prodajalec delikates Emilio Moneghetti in delavka Ersilia Maria Giurmani, gledališki igralec Ercole Savorani in gospodinja Bruna Fidanza, pleskar Mario Miniscalco in gospodinja Maria Luisa Peschechera, ind. izvedenec Fabio Clarich in gospodinja Lidia Dambrosi, trg. pomočnik Savino Fratepietro in trg. pomočnica Sonja Steiner, mehanik Nevio Deponte in uradnica Laura Viezzi, univ. študent Vicenzo Milic in bolničarka Edda Carli, trg. pomočnik Claudio Casini-Nicosanti in gospodinja Arielia Ponti, barist Sergio Giacomini in frizerka Augusta Mayer, najemnik Nicola Semeraro in pletilja Maria Grazia Turchetti, elektrovarilec Ezio G. Srebotniak in šivilja Enrica Marozzi, uradnik Rodolfo Ricci in gospodinja Gabriella Castellucci, uradnik Ferruccio Alessandrini in uradnica Laura Cleva, mehanik Gualtiero Taucer in delavka Laura Lenarduzzi, kapitan Anselmo Tedesco in šivilja Edda Bubini, industrialec Francesco Steinbauer in gospodinja Elda Fabbri, uradnik Fabio Linassi in uradnica Giuliana Paoletti, tehnik radiolog Livio Pregarz in trgovska pomočnica Nerina Umer, univerzitetni asistent Piero Ciuti in

Včeraj-danes

univ. študentka Paola Barbuti, zastopnik Costantino Battiston in frizerka Iolanda Simonetti, električar Michele Pertichino in trgovska pomočnica Giovanna Micheli, delavec Boris Giugovaz in delavka Zdenka Ivancici, trgovski pomočnik Gianfranco Delac in frizerka Elide Venzano, uradnik Argeo Scaricci in bolničarka Maria Grazia D'Augusta, šofer Sergio Batic in trgovska pomočnica Giuliana Carboni, delavec An-

URARNA - ZLATARNA
LAURENTI
TRST, Largo S. Santorio 4
Tel. 723240
Bogata izbira najboljših švicarskih znamk ur in zlatnine ZA POROKE IN KRSTE
Poseben popust!

tonio Rosetti in gospodinja Lucia Cosimi, uradnik Franco Trevisan in tr. govska pomočnica Alida Viezzoli, ind. izvedenec Vinicio Moreni in uradnica Marcella Skabar, pleskar Mirando Lorenzi in frizerka Magda Cok, barist Ervino Cenni in frizerka Nella Bertazzoli, delavec Giorgio Fabbro in trgovska pomočnica Nella Bonetti, uradnik Felice Vivante in gospodinja Alessandra Nacson, trgovski pomočnik Giuliano Barini in frizerka Rosa Alma Umer, mehanik Lino Rojac in delavka Liliana Furlan, uradnik Danilo Lenarduzzi in vzgojiteljica Gianna Meret, univ. študent Dario Robba in trgovska pomočnica Laura Bossi, trgovec Paolo Marini in frizerka Diana Fabris, delavec Angelo Di Pierro in gospodinja Rina Ladavaz, uradnik Fulvio Rabusin in uradnica Claudia Benvenuti, upokojenec Giovanni Roberto in gospodinja Emilia Linda, uradnik Michele Cimini in trgovska pomočnica Alessandrina Mioli, drogerist Lucio Ciano in šivilja Palma Glavina, mehanik Giorgio Budica in bolničarka Elda Genardi, ind. izvedenec Rino Romano in uradnica Bruna Grubissich, zdravnik Antonio Storici in gospodinja Bruna Zernitz, kuhar Giuseppe Glavina in gospodinja Anna Maria Colarini, uradnik Renato Randieri in uradnica Sylva Lubiana, tesar Luciano De Cuia in frizerka Carla Scandelin, knjigovodja Silvio Stopar in trgovska pomočnica Anna Maria Taucer, zastopnik Gianni Possa in frizerka Ivana Boldrin, rokodelec Alfredo Benes in gospodinja Alma Ravalico, mehanik Umberto Felluga in frizerka Maria Grazia Corsi, delavec Riego Ciuffarin in uradnica Loredana Candotti, električar Caudio Posar in uradnica Bruna Visintini, kemik Giancarlo Boscarato in uradnica Giuliana Farosich, uradnik Tito Lerini in uradnica Elsa Segulin, uradnik Reldo Mordenti in uradnica Luciana Del Piero, inženir kemije in sanitarna asistentka Olga Titoneli, strugar Claudio Gotti in uradnica Maria Grazia Mottek, karabinjer Giovanni Calabrese in pletilja Valnea Favretto, slaščičar Arnaldo Moscarda in gospodinja Luciana Cumin, kemik Benedetto Carcassoni in uradnica Gianna Semerano, bančni uradnik Giuseppe Paoletti in gospodinja Rosella Balocchi, uradnik Edoardo Venne in bolničarka Anna Recek, karabinjer Mario Orrù in trgovska pomočnica Giuliana Olenik upokojenec Leo Michele Gagliardo in gospodinja Rosalia D'Agostino, podoficir vojske Mario Raber in gospodinja Claudia Marcuzzi, šofer Teodoro Krizmancic in trgovska pomočnica Silvia Zaccaria.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN (od 13. do 16. ure)

Barbo-Carniel, Trg Garibaldi 4; Croce Azzurra, Ul. Commerciale 26; Vielmetti, Trg della Borsa 12; G. Papo, Ul. Felluga 46 (Sv. Alojz).

NOČNA SLUŽBA LEKARN (od 19.30 do 8.30)

All'Alabarda, Ul. dell'Istria 7; Al Galeno, Ul. San Cilino 36 (Sv. Ivan); De Leitenburg, Trg San Giovanni 5; Mizzan, Trg Venezia 2.

SLUŽBA OBČINSKEGA ZDRAVNIKA. Za poklic v prazničnih dneh v primeru, če ni mogoče najti drugega zdravnika, je treba telefonirati na štev. 90-235.

LOTERIJA

BARI	72	43	54	51	77
CAGLIARI	76	42	33	22	32
FIRENCE	3	44	31	66	20
GENOVA	14	55	37	51	2
MILAN	8	74	60	50	65
NEAPELJ	41	79	29	14	56
PALERMO	39	66	36	27	20
RIM	68	65	58	4	66
TURIN	30	3	89	11	63
BENETKE	19	27	77	75	36

ENALOTTO

2 2 1 1 1 X X 2 1 1 2 2

Kvote: 12 točk — 6.530.000 lir; 11 točk — 169.800 lir; 10 točk — 16.400 lir.

Poletne prireditve

Simfonični koncerti

Pri blagajni gledališča Verdi (tel. 23988) se nadaljuje prodaja vstopnic za simfonične koncerte orkestra gledališča Verdi, ki bodo v miramarskem parku v dneh 26. in 29. julija in 2. avgusta.

* * *

Miramarski park. Predstave «Luči in zvoki». Danes ob 21.30 «Der Kaisertraum von Miramare» v nemščini, ob 22.45 «Massimiliano e Carlotta» v italijanščini.

Avtobus «M» z zvezo v Barkovljah s tramvajem št. «6».

* * *

Cirkus iz Madrida. Nogometno igrišče San Giovanni. Telefon 762705. Vsak dan po ena predstava ob 21.15. V sobotah in nedeljah po dve predstavi, ob 16.30 in ob 21.15.

Kino

Nazionale 15.30 «Lo spaccone» Technicolor. Paul Newman, George Scott Peter Laurie.
Excelsior Počitek.
Fenice 16.30 «Il figlio di Django» — Technicolor. Guy Madison, Gabriele Tinti, Ingrid Schoeller. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Eden 16.00 «I 3 avventurieri» Technicolor. Alain Delon, Lino Ventura, Serge Reggiani.
Grattacielo 16.00 «Il gruppo e le sue passioni» Technicolor. Film Sidneya Lumeta. Candice Bergen, Joan Hackett, Elisabeth Hartman. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Ritz (Ulica San Francesco št. 10) Počitek.
Alabarda 15.00 «L'occhio caldo del cielo» K. Douglas, Rock Hudson.
Filodrammatico 15.00 «Lo specchio della vita» Lana Turner.
Moderno 16.30 «Scandalo al sole» — Technicolor. Troy Donahue. Prepovedano mladini pod 16. letom.
Cristallo 15.45 «Come rubare la corona» Od ponedeljka do 4. avgusta letni počitek.
Capitol 16.00 «Tutti insieme appassionatamente» Technicolor. Julie Andrews.
Aurora 15.30 «La lunga estate calda» Technicolor. Cinemascope. Paul Newman.
Garibaldi Počitek.
Impero 16.30 «Come rubare la bomba atomica» Technicolor. Franchi, Ingrassia.
Vittorio Veneto 15.30 «Creatura del diavolo» Technicolor. Jean Fontaine, Cay Wice. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ideale 15.00 «10.000 dollari per un massacro» Technicolor. Western. Gary Hudson, Fernando Sancho.
Astra 16.30 «Per pochi dollari ancora» Technicolor. Western. Giuliano Gemma.
Abbazia 15.00 «U 117 assalto a Queen Mary» Technicolor. F. Sinatra, V. Lisi, A. Franciosa.

LETNI KINO

Satellite (Borgo S. Sergio, avt. 21, fil. 19, 20) Blagajna ob 20.15, začetek ob 21.00 «5 per la gloria» Technicolor. Stewart Granger, Raf Vallone, Mickey Rooney.

OSMICA

Včeraj je JOŽE ŽERJAL iz BOLJUNCA št. 110 (Velika ulica) odprl osmico. Toči pristno belo in črno vino.

Mali oglasi

«CITROEN» — Samaritani in Miceu — Servis v Ulici Rittmayer 4-a. Razstava in prodaja avto potrebščin v Ulici Giulia 41.

PRODAJALKO z dolgoletno prakso išče manufakturna trgovina. Naslov na upravi lista, Ulica S. Francesco 20.

PRODAM najmodernejši krojaški industrijski šivalni stroj. Tel. 48042.

VDOVEC po nesreči z avtom, išče zdravo, nerazvajeno, pridno ženo, staro okrog 50 let. Pisati na upravo «Primorskega dnevnika» Ul. S. Francesco 20, pod «RESNO».

PRODAM pletilni stroj Dubied v zelo dobrem stanju in vse pritikline za pletenje zimskih športnih oblačil. Ogled vsako sredo, prej telefonirati na št. 25-4-35.

KEMIČNA pralnica in čistilnica, Ul. Rossetti 55, tel. 50586, išče deklico od 15 do 18 let starosti. Prva zaposlitev.

NOVA trgovina Colorificio Arcobaleno v Ul. Vespucci 13 (prečna Ul. S. Marco) razpolaga z veliko izbiro barv za stavbe, sobe, kuhinje, dnevne sobe itd. in z drugimi kvalitetnimi proizvodi po zmernih cenah. Tel. 761774.

Šolske vesti

Šolsko skrbništvo sporoča, da so od 15. t.m. dalje, od 10 do 12. ure na vpogled na sedežu drž. srednje šole v Trstu, Ul. Frausin 14, dokončne prednostne lestvice za poverjena in nadomestna mesta na srednjih šolah s slovenskim učnim jezikom tržaške pokrajine, za šolsko leto 1967-1968.

* * *

Državna srednja šola Fran Levstik na Proseku obvešča, da je rok za vpisovanje v prvi razred do 25. t.m.

* * *

Vpisovanje v I. razred državne srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini je vsak dan do 25. julija od 9. do 12. ure.

* * *

Ravnateljstvo državne srednje šole v Trstu, Rojan, Ul. Montorsino 8 obvešča, da je vpisovanje dnevno od 10. do 12. ure.

* * *

Vpisovanje v I. razred državne srednje šole «Srečko Kosovel» na Opčinah je vsak dan od 10. do 12. ure do vključno 25. julija.

Odbor
NARODNE IN ŠTUDIJSKE KNJIŽNICE V TRSTU
obvešča, da bo knjižnica zaprta od 24. julija do vključno 19. avgusta t. l.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Prešeren obvešča člane odbora, da odpade v torek, 25. t.m. redna seja zaradi sestanka bivših partizanov in aktivistov OF.

Razna obvestila

V Boljuncu sestanek bivših partizanov in aktivistov OF. V torek, 25. t.m. ob 21. uri bo v srenjski hiši sestanek bivših partizanov in aktivistov OF. Vabljeni k številni udeležbi zaradi bližnjega partizanskega shoda, ki bo 29. in 30. t.m. v Bazovici.

Izšla je dvojna 6-7 številka tržaške revije «Zaliv», ki je v prodaji v Tržaški knjigarni.

URAD
SLOVENSKE KULTURNO GOSPODARSKE ZVEZE in SLOVENSKE PROSVETNE ZVEZE
v Ul. Geppa 9 bo od jutri naprej odprt samo dopoldne od 9. do 13. ure.

TRŽAŠKA KNJIGARNA
Trst - Ul. sv. Frančiška 20
Telefon 61-792
S. Heym:
OČI RAZUMA L 750

Razstave

Zvest Apollonio razstavlja v Miljah

Mladi koprski slikar Zvest Apollonio razstavlja v miljski občinski galeriji «Lo squero» od 22. julija do 5. avgusta. Razstava je odprta ob delavnikih od 17. do 20. ure, ob praznikih pa od 10. do 13. ure.

Apollonio je doslej razstavljal svoja dela že v Jugoslaviji, Italiji, Avstriji, Češkoslovaški, Nemčiji in Angliji. Prejel je tudi že več nagrad.

Izleti

SPDT

priredi od 13. do 15. avgusta tridnevni izlet na Triglavsko pogorje z avtobusom, ki bo napravil krožno pot: Trst, Bovec, Trenta, Vršič, Bled, Bohinj, Slap Savice. Povratek skozi Ljubljano v Trst.

Ena skupina se bo iz Trente preko Doliča povzpela na Triglav in čez Hribarice prešla v Dolino sedmih jezer (vzpon na Tičarico), od koder se bo spustila po Komarči k Slapu Savice.

Druga skupina si bo prvi dan ogledala zanimivosti in lepote Trentarske doline. Drugi dan bo preživela na Vršiču (sprehod na Sleme za neplanince. Vzpon na Mojstrovko ali na Prisojnik za planince). Tretji dan bo nadaljevala izlet skozi Bled v Bohinj in do Slapa Savice. Prenočevanje v novem Tičarjevem domu na Vršiču.

Vpisovanje od 25. julija do 4. avgusta za prvo skupino, od 25. julija do 30. julija za drugo skupino v Tržaški knjigarni od 18.30 do 19.30.

SPDT priredi 30. 7. 1967 izlet v Bovec in na Mangart. Vpisovanje od 22. do 27. t.m. v Tržaški knjigarni vsak dan od 18.30 do 19.30.

* * *

Prosvetno društvo Prosek-Kontovel priredi v nedeljo 30. julija izlet v Verono in v Padovo. Vpisovanje na sedežu društva na Proseku.

V MILANU
so v prodaji pri:
CASIROLI — Piazza Duomo 31
tel. 80.66.74
PRIMORSKI DNEVNIK
DELO
Politika
Vjesnik
Borba
Tovariš
Pavliha

Darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob Mihaela Maverja daruje Bogomil Zobec 1000 lir za društvo Prešeren.

V počastitev spomina nepozabnega soproga in očeta daruje družina Maver 5000 lir za društvo Prešeren.

Ob svojem 80. rojstnem dnevu daruje Jakob Semec iz Sv. Križa 10.000 lir za Dijaško matico in 5000 lir za prosvetno društvo Ivan Cankar.

V počastitev spomina pok. Edvina Starca daruje družina 3000 lir za Dijaško matico in 3000 lir za Glasbeno matico.

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami ob izgubi našega dragega

VLADIMIRA GLAVINE

Posebna zahvala č. g. župniku, domačemu pevskemu zboru, gospodu Mariju Zaharju za poslovilni govor, zdravniku dr. La Speranzi, prof. dr. Caravetti in osebju II. kirurškega oddelka, vaščanom za pomoč, darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili spomin pokojnika in ga spremili na zadnji poti.

Žena Slava in otroka

Boršt, 23. julija 1967

ZAHVALA

Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so sočustvovali z nami ob izgubi našega dragega

MIHAELA MAVERJA

Posebno se zahvaljujemo duhovščini, cerkvenemu pevskemu zboru, prosvetnemu društvu «F. Prešeren» ter društvenemu pevskemu zboru, zdravnikom in osebju VIII. oddelka bolnišnice pri Sv. Magdaleni, darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kateri koli način počastili spomin pokojnika in ga spremili na zadnji poti.

Žalujoča družina Maver

Boljunec, 23. julija 1967

V petek, 21. julija, je mirno za vedno zaspala

PIERINA VECCHIET por. KLUNPESTER

Pogreb bo v ponedeljek, 24. t. m. ob 16.15 iz mrtvašnice glavne bolnišnice k cerkvi in na pokopališče v Škednju.

Žalostno vest sporočajo: mož **ALOJZ**, sestra **MERY** z možem **JOSIPOM**, nečaka **ŽARKO** z ženo **SEVERINO** in otrokoma ter **BRUNO** (odsoten), bratranec **UCI** z ženo **LIDIJO** in vsi sorodniki.

Posebna zahvala prof. Enricu Tagliaferru za prisrčno pomoč, nunam, bolničarkam in vsemu osebju Sanatorio Triestino.

Prosimo, da opustite sožalne obiske.

Užaloščene družine: **KLUNPESTER, VECCHIET, CIACCHI, CANCIANI, RIA, IVE in LACHI.**

Trst, 23. julija 1967

SKLEPI DEŽELNIH ODBOROV CGIL IN ALLEANZA COLTIVATORI

Deželni svet naj odobri zakon v prid najemnikom in spolovinarjem

Spolovinarske pogodbe naj se spremenijo v najemniške pogodbe neposrednih obdelovalcev - Najemnikom, kolonom in spolovinarjem je treba omogočiti, da postanejo lastniki zemlje in posestev

Pred kratkim sta se sestala deželni odbor CGIL in deželni odbor zveze kmetovalcev (Alleanza Coltivatori) iz Furlanije-Julijske krajine. Na sestanku sta proučila pogodbene odnose spolovinarstva, mešanih najemnin in tako imenovane «colonia parziaria» kakor tudi oblikovanje kmečke posesti, ki se tiče tisočev družin kmetovalcev in nad 100 tisoč ha obdelovanih površin.

Več let po uveljavljenju zakonov o pravični najemnini (1962), o spolovinarskih kmetijskih pogodbah (1964), o štiridesetletnih posojilih za oblikovanje kmečke posesti (1965) dokazujejo dogodki, da ti zakoni niso prispevali k pozitivnemu reševanju gospodarskih, socialnih in proizvodnih vprašanj posestev na prizadetih področjih, ki so med najbolj plodnimi v deželi. Jasno je tudi, da izvira socialna in politična napetost na kmetih iz dejstva, da lastniki, ki oddajajo zemljo v najem ali spolovinarjem, nočejo uveljaviti najbolj značilnih predpisov teh zakonov, kar se dogaja tudi zato, ker niso ti zakoni dovolj jasni.

Na sestanku so ugotovili tudi posebni razvoj spolovinarskih in najemninskih pogodb v naši deželi, ki je pogojen po zgodovinskih in specifičnih krajevnih razmerah, ki so res izredne. Nadalje so ugotovili, da je v javnem interesu, da se kmečka proizvodnja specializira, da se doseže splošno gospodarski razvoj ter da se odstranijo vzroki socialnih nasprotij na podeželju, za kar pa se morajo v celoti uveljaviti načela o reformi, ki jih vsebujejo državni zakoni. Pri tem pa menita CGIL in «Alleanza Coltivatori», da je nujno, da se izdajo dopolnilni predpisi za prilagoditev državne zakonodaje posebnim pogodbenim razmeram v naši deželi. Zato sta sklenili, da bosta zahtevali od deželnih svetovalskih skupin, da se obvežejo, da predložijo deželnemu svetu deželni zakonski osnutek, ki bo vseboval med drugim naslednje predloge:

Za najemniške pogodbe naj se poveže najemnina s tako imenovanim dominikalnim dohodkom, in sicer tako, da se ta dohodek pomnoži s 40, tako da se uveljavi načelo zakona iz l. 1962 o pravičnem plačilu dela najemnika in njegove družine, tako da se tudi izboljša upravljanje zemljišč. Osnutek naj poudari nesmisel mešanih najemninskih pogodb, ki naj se spremenilo v prave najemninske pogodbe. Če pa ne pride do tega, naj se določi, da kolon ne dobi manj kot 60 odsto pridelka, da se stroški za obdelovanje porazdelijo na dva enaka dela ter da pritiče vodstvo posestva izključno kolonu. Najemnikom naj se prizna pravica, da lahko na svojo roko izboljšujejo zemljo, pri čemer naj se jim prizna tudi možnost, da dobe posojila in državne prispevke ter da postanejo popolni gospodarji izboljšav. Pri tem je treba proučiti primerno trajanje pogodbe, to je spoštovati načelo pravičnega razloga pri odpovedih. Poudariti je tudi treba, da predvideva zakon iz l. 1964 med novostmi tudi popravilo in prilagoditev kolonskih hiš in gospodarskih poslopij.

Za spolovinarske pogodbe, ki jih sedaj sklepajo, naj se določi, da se na zahtevo samih spolovinarjev te pogodbe spremenijo v pogodbe neposrednih obdelovalcev ter naj se v tem primeru najemnina določi na podlagi dominikalnih dohodkov zemljišč. Pri tem naj se spolovinarjem in kolonom prizna pravica do petletnih posojil, ki jih določa zakon iz l. 1965 za nakup zalog. Nadalje pravi predlog, naj bi v času, dokler se spolovinarski odnos ne spremeni v najemniškega, uveljavi zakon iz leta 1964, po katerem ne sme biti spolovinarjev delež od pridelka nižji od 58 odstotkov. Nadalje določa predlog postopek pri razdelitvi pridelka. Zatem pravi, naj se deželna ustanova za razvoj kmetijstva pooblasti, da daje tehnično in gospodarsko pomoč kolonom, spolovinarjem in najemnikom za preobrazbo posestev. Končno predlaga ureditev pravice do prednosti pri nakupu zemljišč in posestev, da se dobijo nakupne cene zemljišč ter kriterij za podeljevanje 40-letnih posojil, da se preprečijo zlorabe in da se najemnikom in spolovinarjem dejansko omogoči, da pridejo do lastne zemlje.

Za tiste predloge, ki bi jih morebiti ne bilo mogoče uvrstiti v deželno zakonodajo, naj bi deželni svet izglasoval predlog parlamentu za popolno rešitev vprašanj, ki vedno bolj preprečujejo obnovo kmetijstva.

PREGLED ZA MESEC JUNIJ

Marljivo delo pokrajinskega laboratorija za higieno

Kemični oddelek je napravil 263 analiz
Ugodno stanje glede živil in vode

Pokrajinski laboratorij za higieno in profilakso je tudi v preteklem mesecu opravil mnogo dela. Kemični oddelek je napravil skupno 263 analiz, od katerih 253 kemičnih in 10 mikroskopskih.

Prav tako je laboratorij dnevno nadzoroval vodo v štivanskem in nabrežinskem vodovodu ter je proučil pitnost vode v novih vodovodnih napravah v Ul. Revoltella, Ul. S. Pasquale in v mnogih vodovodnih napeljavah v novih stanovanjskih hišah. Vse analize in proučevanja so dala zadovoljiv rezultat. V mesecu juniju je bilo porabljenih povprečno 129.822 kub. m vode dnevno.

Posebno pozornost je laboratorij posvetil nadzorstvu nad vodo v pokritem bazenu v pogledu usedlin klora. Poleg tega je bila analizirana voda nekaterih vodnjakov v okolici in novih vodovodnih naprav na pomolu naftovoda. Zelo zadovoljivi so bili izidi nadzorstva nad mlekom in mlečnimi izdelki.

Pri nadzorstvu kruha so ugotovili, da je bil samo en vzorec slabo pečen, kar so prijavili pokrajinskim zdravstvenem oblastem. Glede krušne moke pa so ugotovili, da je en vzorec vseboval večjo količino mineralnih snovi, kot je za analizirano vrsto moke predvideva zakon. Glede nadzorstva nad oljem in maščobami pa je bilo v preteklem mesecu vse v redu.

Prav tako ni bila ugotovljena nobena nepravilnost pri analizi vin in kisa. Pri analizi žganih pijač pa so v enem vzorcu žganja ugotovili preveliko količino etilnega alkohola.

Tudi v preteklem mesecu je laboratorij analiziral na prošnjo zasebnikov precejšnje število vzorcev mleka, kisa, kave, suhih gob, umetnih barvil za živila itd.

Zdravstveno-mikrografski oddelek laboratorija pa je v juniju proučil skupno 3.484 vzorcev pri ugotavljanju nalezljivih in kužnih bolezni ter v okviru zdravstvenega nadzorstva. Še posebno je treba poudariti delo oddelka pri ugotavljanju zdravstvenega stanja otrok, ki so se prijavili v poletne kolonije. Ambulanto tega oddelka pa je obiskalo 1528 oseb, katerim so vzeli vzorce kvri, blata in vode za zdravstveno analizo. 38 oseb pa se je prijavilo pri zavodu proti steklini za preventivno zdravljenje.

SMRTNA KOSA

Mihael Maver iz Boljunca je zatisnil trudne oči

V ponedeljek popoldne so zvonovi boljunske župne cerkve zvonili v slovo svojemu dolgoletnemu cerkovniku ko je domača zemlja sprejemala v svoje naročje zvestega sina in dobrega očeta, ki je vse svoje življenje skromno živel ter bil po svojih močeh vedno pripravljen pomagati vsakemu, ki se je k njemu zaetkel.

Čeprav je bil že dolgo let bolan, je vseeno težko presunila v soboto vest vse Boljunčane, da je umrl Mihael Maver «mežnar», kot so ga domačini imenovali. Pokojni Mihael je bil mežnar v vasi že od leta 1903. To delo je z ljubeznijo opravljal še kot otrok, ker je pomagal svojemu očetu Ivanu, ki je bil tudi dolgo let vaški mežnar. Pokojni je bil skromen in dobrega srca, priden in delaven, saj je poleg dela v cerkvi vedno in trdno delal na svoji mali kmetiji.

Leta 1909 se je oženil z domačinko Marijo Žerjal, ki mu je v zakonu povila sedem otrok, od katerih je še pet živih. Z ženo sta kot zvesta Slovenca, vzgojila svoje otroke v ljubezni do materinega jezika ter v poštene, zavedne delovne ljudi. Vsi trije sinovi so bili v partizanih in vsa družina je po svojih močeh pomagala za časa narodnoosvobodilne borbe. Pred dvema letoma je pokojni Mihael zbolel in od takrat ni več ozdravel, tiho je trpel in upal. Njegovo upanje je bilo zaman, kajti v soboto mu je odpovedalo njegovo plemenito srce v bolnišnici pri Sv. Magdaleni.

Pogreba se je udeležila ogromna množica domačinov, Tržačanov in vaščanov okoliških vasi, kjer je bil pokojnik zelo znan. Na Gorici je pevski zbor domačega prosvetnega društva zapel v slovo lepo slovensko pesem, nato je žalostni sprevod krenil proti župni cerkvi. Krsto pokojnega Mihaela so nesli domačini v spremstvu neštetih vencev in cvetja.

Naj mu bo lahka domača gruda, svojcem pa naše iskreno sožalje.

M. M.

UMRL JE VLADO GLAVINA V CVETU MOŠKIH LET

Vedno nam je hudo pri srcu, ko spremljamo znanca k zadnjemu počitku. Še huje nam je, ko nas prezgodaj zapusti, mladi delovni pošten in zvest ter priden oče, kot je bil Vladimir Glavina iz Boršta. Vsi, ki so ga poznali, se kar ne morejo sprijazniti z mislijo, da Vladimira ni več med nami. Kratka, a zelo huda bolezen, ki ne pozna zdravila, ga je iztrgala svojim dragim še mladega, in polnega moči, saj je imel komaj 52 let.

Pokojni je bil znan in priljubljen zaradi svojega lepega in mirnega značaja, ne samo v vasi ampak tudi v drugih vaseh in v mestu, posebno pa pri «Aquili» kjer je delal. Vlado se je rodil v Borštu 3. maja 1915. Po končani šoli je s 14. letom šel v mesto ter se izučil za mizarja. Leta 1941 se je poročil z domačinko Slavo Marc, ki mu je v zakonu povila 2 otroka. Po končani vojni se je zaposlil v «Aquili» kjer je delal 22 let do pred nekaj mesecev, dokler ni zbolel.

Kako je bil pokojni Vlado priljubljen, je pokazal njegov pogreb, katerega se je udeležilo veliko število domačinov, znancev in prijateljev iz vseh vasi z Brega ter iz Trsta, ki so mu poklonili tudi mnogo cvetja. Naj mu bo lahka domača zemlja, ženi, otrokoma in ostalim sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje.

M. M.

Bolgarski tat v begunskem taborišču

Agenti s komisariata na Opčinah so predvčerajšnjim prijavili sodišču 30-letnega Bolgara Simeona Velceva iz begunskega taborišča pri Padričah zaradi tatvine z obteževalnimi okoliščinami. Velceva so policisti pustili na začasni svobodi.

Pred nekaj dnevi se je pred taboriščem s svojim avtom ustavil Jugoslovan Viljibald Rojnić. Srečal se je z nekaterim iznanci, odprl steklenico penečega se vina in družba je začela piti. Tedaj se je Velcev približal Rojničevemu avtu, skozi oprto okno segel v aktovko, ki je bila na sedežu in izmaknil 60 ameriških dolarjev. Ko se je Rojnić zavedel tatvine jo je prijavil policistom v taborišču. Ti so uvedli preiskavo, prijeli Velceva in ga izročili svojim kolegom s komisariata na Opčinah.

Zlom noge pri padcu

Na ortopedski oddelek bolnišnice so včeraj zjutraj sprejeli na zdravljenje 60-letno cvetličarko Aurelio Vecchiet por. Pitton iz Ul. Vittorino da Feltre 9, ki se bo morala zdraviti tri mesece zaradi verjetnega zloma leve stegnenice. Ob sprejemu v bolnišnico je Vecchietova povedala, da je malo prej spodrsnila na stopnici podhod pred pokopališčem Sv. Ane, ko je bila namenjena k cvetličarski stojnici pred pokopališčem. Ponesrečenko so v bolnišnico, prepeljali z rešilnim avtom.

Na tradicionalnem Kmečkem taboru na Opčinah

Priprave za prvo razstavo starega kmečkega orodja

Kmetijska zadruga vabi vse, ki še imajo doma kako staro kmetijsko orodje, da ji to sporočijo

Prihodnji mesec bo na Opčinah v prostorih Prosvetnega doma že tradicionalni osrednji praznik tržaških poljedelcev: Kmečki tabor. Letos bo ta prireditev trajala štiri dni. Začela se bo v soboto, 12. avgusta, in se bo nadaljevala v nedeljo, ponedeljek in zaključila v torek, 15. avgusta. Da ne bo preveč enolično, to je da bo vsak lahko našel na tej prireditvi tudi nekaj za svoj okus, je poskrbel upravni odbor Kmetijske zadruge.

Razen razstave kmetijskih strojev, razstave zelenjave in povrtnin in plesa, misli organizirati Kmetijska zadruga prvo razstavo starega kmečkega orodja. Misel o taki razstavi se je porodila ob pogledu na današnji vse intenzivnejši tehnični napredek, ki je posegel tudi v kmetijstvo. Dandanes je tudi v naših krajih ta pojav viden. Marsikdo ima motorno kosilnico ali pa kak drug stroj. Zaradi tega vsa klasična orodja začenjajo odhajati v pozabo. Tudi kmetijstvo se je vključilo v tekmovanje s časom in s stroški, ki so s tem v zvezi. Mladina seveda ne pozna več starih načinov dela, ne orodja oziroma opreme, ki se je uporabljala. Kdo pozna se ročni voziček, ali pa leseni plug? Stara oprema je na žalost večinoma lesena in zaradi tega izpostavljena hitrejšemu razpadanju. In ni, kot bo marsikateri mislil, le stara šara, ki je najbolj primerna za uničenje, za ogenj. Samo poglejmo na druga področja. Ali nimamo muzejev, kjer so razstavljeni stari avtomobili, staro orožje itd.? V prirodoslovnem muzeju v Trstu so razstavljeni predmeti, katere je človek uporabljal v pradavnini. Danes skuša človek ohraniti vse tisto, ker je pristen izraz hotenja in dela izoblikovanega v danem predmetu. Pa tudi v dotičnem predmetu, na primer, v ivinskem jarmu, v izrezljani posodi itd. se je tudi neposredno izražal umetniški čut našega človeka. Zatorej ni umetnost samo risanje, slikanje, glasba, ampak je lahko tudi izdelovanje preprostega predmeta, ki si ga človek s trudom in iznajdljivostja ustvari, da mu omogoča življenje. V tem smislu moramo gledati tudi na orodje, oziroma na vso tisto kmetijsko opremo, ki jo je naš kmetovalec nekdaj uporabljal.

Ako ste si ogledali etnografsko razstavo v Sv. Križu, prejšnji mesec, ste morda zapazili, da odeva vsak razstavljeni predmet nedoločena toplina. Kar ste videli je bilo nekaj našega, domačega, nekaj vrednega. Zatorej bi hotela tudi Kmetijska zadruga izpričati vso toplino, ki izvira iz pristnega kmečkega ustvarjanja, iz kmečkega orodja, prav z veliko količino razstavljenega materiala. Zaradi tega Kmetijska zadruga poziva vse, ki še imajo kak predmet, ki je v zvezi s kmečkim življenjem, od obleke pa do orodja, da ji to sporoči.

Vsak pristop k tej podbudi pomeni osvetlitev in povzdigovanje osnovnega delovanja v vsaki državi: kmetijstva.

Na komisariatu v Barkovljah je predvčerajšnjim 62-letni uradnik Arturo Bergera iz Ul. Virgilio 3 prijavil tatvino avta fiat 1500 TS 54362, ki ga je bil pustil na obalni cesti pod Križem. Avto je bil vreden 400.000 lir. V teku je preiskava.

DANES IN JUTRI V LETNEM KINU «SATELLITE»

začetek ob 21. uri — blagajna do 21.30 — Panavision Technicolor film:

5 PER LA GLORIA

(PET OSEB IŠČE SLAVO)

Velika odiseja peščice junakov... prekrasen film!

Igrajo: STEWART GRANGER RAF VALLONE — HENRY SILVA — MICKEY ROONEY

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 23. t. m. z začetkom ob 16. uri izredno dramatičen film:

La 18ª spia

(OSEMNAJSTI VOHUN)

Cinemascope — Technicolor

Igrajo: ROBERT GOULET — CHRISTINE CARERE

Kino na Opčinah

predvaja danes 23. t. m. ob 15. in 21.20 na prostem Tehnicolor film:

BEAU GESTE

Največja pustolovščina kinematografije!

Igrajo: TELLY SAVALAS — GUY STOCKWELL — DOUG Mc CLURE — LESLIE NELSEN — ROBERT WOLDERS

V ponedeljek 24. t. m. ob 18. uri in 21.20 na prostem ponovitev barvnega filma:

BEAU GESTE

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 23. t. m. ob 16. uri barvani film:

BALEARI OPERAZIONE ORO

(Baleari, operacija zlato)

Igrajo: J. SERNAS — V. VENANTINI — D. BIANCHI — M. TOLO.

VPRAŠANJA V OBČINSKEM SVETU

Stališče rektorja in župana o vprašanju fakultete za sodobne jezike v Vidmu

Odgovor župana inž. Spaccinija na vprašanja svetovalcev Pincherla (PSIUP), Cuffara (KPI) in Traunerja (PLI)

Že dalj časa teče polemika med nekaterimi furlanskimi in tržaškimi kulturnimi in političnimi krogi okrog zahteve Furlanov po odprtju univerzitetnih fakultet ali pa oddelkov fakultet tržaške univerze v Vidmu. Ta polemika je v začetku tega meseca dosegla vrhunec, ko je predsedstvo Furlanskega filološkega društva sporočilo, «da je akademski senat tržaške univerze dal svoje ugodno mnenje o ustanovitvi fakultete za sodobne jezike, katere tečaji naj bi bili vsi v Vidmu». Nadalje sporočilo pravi, «da se tudi voditelji deželne Krščanske demokracije strinjajo s tem», ter nato poziva «študente, ki se hočejo vpisati v to fakulteto, naj pošljejo svoje osebne podatke Furlanskemu filološkemu društvu».

V zvezi s tem sporočilom so občinski svetovalci dr. Pincherle (PSIUP), inž. Cuffaro (KPI) in dr. Trauner (PLI) poslali županu inž. Spacciniju vprašanja, v katerih ga opozarjajo na nevarnost razdrobljenosti univerzitetnih fakultet in ustanov, ki imajo svoj sedež v Trstu, ter ugotavljajo neprimernost furlanske zahteve in vsakega ukrepa, ki bi ošibil tržaško univerzo ali pa preprečil njeno okrepitev, kot edinega univerzitetnega središča v deželi. Zato svetovalci vprašujejo župana, ali je bil sploh obveščen o tej furlanski pobudi in kaj misli občinski odbor napraviti, da se upre njeni uresničitvi.

Župan je na zadnji seji občinskega sveta obširno odgovoril na vsa tri vprašanja in je najprej prečital pismo, ki mu ga je glede ustanovitve fakultete za sodobne jezike v Vidmu poslal rektor tržaške univerze prof. Origone, ki pravi med drugim, da ima za svojo dolžnost obvestiti župana o sedanjem stanju tega vprašanja glede raztegnitve univerzitetne vzgoje s sedežem v Vidmu. Rektor potrjuje vest, da je bila nedavno dana pobuda za uvedbo študijev za diplomo v tujih jezikih in literaturi, ki je sedaj na tržaški univerzi ni. Ta domneva, pravi rektor, naj bi odgovarjala kriterju, da se ustanovitev univerzitetnih fakultet izven tržaškega sedeža lahko doseže samo z okrepitvijo tržaške univerze, brez zmanjšanja tega, kar sedaj že obstaja. Zato je deželna uprava dala pobudo za stike z univerzo, da bi skupno proučili uresničitev omenjene pobude. Prof. Origone nato sporoča županu, da je bil sestavljen odbor, v katerem so profesorji in ravnatelji nekaterih tržaških fakultet, deželni odbornik za šolstvo in predsednik videmske pokrajinske uprave. Zatem rektor pravi, da bo komisija svoje ugotovitve sporočila akademskim oblastem, deželni upravi in ministrstvu za šolstvo. Samo potem, poudarja rektor, se bodo lahko začela uradna pogajanja, ki pa lahko privedejo do koterega koli sklepa, saj je glede tega vprašanja pristojno samo ministrstvo za šolstvo.

Pojasnilo rektorja se nam ne zdi preveč spodbudno, če pomislimo, kot izhaja tudi iz njegovega pisma županu, da se za to zahtevo Furlanov zanima in jo podpira deželna uprava, ki je, kot vemo, v rokah večine furlanskih deželnih svetovalcev, zlasti demokristjanov, ki so v mnogih priložnostih pokazali odkrito naklonjenost ustanavljanju fakultet v Vidmu.

Nato je župan neposredno odgovoril na vprašanja svetovalcev. Najprej je poudaril bistveno vlogo, ki jo lahko ima tržaška univerza pri gospodarskem in socialnem dvigu Trsta ter v evropskem in svetovnem merilu. Gledano iz tega zornega kota, je dejal župan, imajo odnosi med deželno upravo in univerzo dva pomena: politika deželne uprave, ki naj spodbuja in krepi vlogo univerze in njeno konkretno prisotnost v življenju Furlanije-Julijske krajine, da bo lahko sprejela vedno večje število študentov, ter da se okrepi njeno delovno in kulturno imovino v deželi.

V tej perspektivi, je poudaril župan, je treba imeti za negativna vsa stališča in pritiske nekaterih furlanskih krogov na osnovi njihovih sedanjih zahtev. Te zahteve so negativne, ker postavljajo univerzitetna vprašanja na raven vaškega prestiža, kot da bi hoteli utesniti pomen univerze v pokrajinske meje, ter se odpovedati njeni značilni univerzalni vlogi. Te zahteve so tudi negativne, ker izhajajo iz izvenuniverzitetnih in študentovskih krogov, katerih koristi so povezane izključno s kakovostno okrepitvijo univerze.

Potem ko je župan omenil, da je v teku v parlamentu razprava o preureditvi univerz ter omenil stališče ministra za šolstvo, ki se ne strinja z množičnim ustanavljanjem novih univerzitetnih sedežev, je župan dejal, da vse to kar je izjavil, ne pomeni, da ne priznava nujne potrebe po pravični rešitvi in ugodnostih, ki naj jih dobijo mlade generacije v deželi, da lahko obiskujejo univerzo. V tem pogledu bi bilo po mnenju župana potrebno ustanoviti v Trstu dejansko univerzitetno mesto, ki naj bi bilo opremljeno z vsemi ustreznimi napravami in storitvami, ter uresničiti politiko pravice do študija, ki naj upošteva tudi vprašanje prevoza furlanskih študentov na tržaško univerzo, da se odpravijo sedanje težave. Tej politiki bo morala dati deželna uprava velik finančni prispevek.

Ob zaključku je župan poudaril, da je poseg deželne uprave v univerzitetna vprašanja utemeljen z deželnim statutom, da pa se mora izvajati v popolnem spoštovanju avtonomije obeh ustanov. Stiki med deželo in univerzo ne smejo povzročiti razdrobljenosti univerzitetne imovine v Trstu, hkrati pa ne smejo prezirati celotno sedanjo in bodočo perspektivo tržaške univerze. Zaradi vseh teh vzrokov tržaška občinska uprava meni, da je treba glede ustanovitve fakultete za sodobne jezike spoštovati avtonomne sklepe univerze brez pritiska od zunaj.

NAŠE KORENINE

JAKOB ŠEMEC IZ KRIŽA SLAVI SVOJO 80-LETNICO

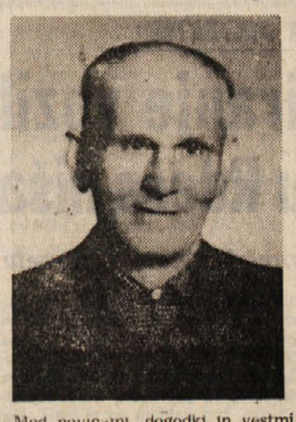

Med novicami, dogodki in vestmi, nam je vedno najbolj prijetno, ko beležimo visoko obletnico kakega znanca. Posebno še z veseljem pišemo o 80-letniku, ki je tak, kot je naš Jakob Šemec. Prijetno je najbrž tudi njemu, ko se lahko s ponosom ozre na svojo delovno preteklost. Pa pojdimo po vrsti. «Japja Semičev», kot ga kličejo domačini ,se je rodil 24. julija 1887 v Sv. Križu pri Trstu. Ljudsko šolo je zelo dobro in z uspehom dokončal v rojstni vasi, tako da je njegov učitelj svetoval očetu, da bi ga poslal naprej v šolo, in sicer v kmetijsko šolo, ker je mladi Jakob imel veliko veselje do učenja, posebno na kmetijskem področju. Kot večina starih ljudi v tistih časih, ker je bilo življenje na deželi zelo skromno, da ne rečemo siromašno, je Jakobov oče hotel, da bi sin začel takoj služiti ter ga je poslal, da se izuči kamnoseškega poklica. V kamnolomu je Jakob trdo delal, dokler ni šel k vojakom, kjer je tudi hudo zbolel. Leta 1918 pa je v vojni izgubil nogo in takoj po vojni se je vrnil v svoj rojstni kraj.

Slavljenec je bil zvest član od vsega začetka kriškega «Ljudskega odra» ter priden pevec domačega pevskega zbora. Ker je imelo prosvetno društvo v Križu bogato knjižnico, je naš Jakob prebil ure in ure pri knjigah in jih z veseljem prebiral. Leta 1921, ker je bil invalid, se je izučil tudi za čevljarja in ta poklic je opravljal do pred kratkim. Sedaj je naš Jakob že nekaj časa v postelji in mu želimo, da bi kmalu ozdravel in da bi tako, kot njegovi sestri in drugi ožji sorodniki, dočakal visoko starost v zdravju in zadovoljstvu.

Slavljenec je bil vedno družaben, vesel in dobrega srca, kot je še danes. Da je temu res tako, dokazuje njegova plemenita gesta, ko je danes dal našemu dopisniku ob priliki njegove 80-letnice za Dijaško matico 10.000 lir, za Prosvetno društvo «Ivan Cankar» pa 5.000 lir.

Čestitkam sorodnikov zvestemu čitatelju našega «Primorskega dnevnika» se pridržujemo tudi mi in mu kličemo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta.

M. M.

FRANČIŠKA ŠVARA 91-letnica iz Nabrežine

Prav gotovo bo naše brafce, posebno tiste iz Nabrežine, zanimalo kaj zvedeti o vdovi Frančiški Štepančič, por. Švara. Obiskali smo jo na njenem domu v Nabrežini št. 7, kjer smo jo našli na dvorišču pod «gankom», ko je počivala v senci. Kljub svojim 91 letom, ki jih je dosegla pred sedmimi meseci, je slavljenka še kar zdrava in čila. Samo nekaj časa ji nagajajo noge, tako da si ne upa sama po vasi. «Francka Švarotova», kot jo kličejo domačini, nam je tudi povedala, da ji peša vid in da zato žal ne more več brati «Primorskega dnevnika». Tako na vedno rada posluša, če ga ji bere kdo drug.

Frančiška Švara ni domačinka. Rodilo se je v Temnici na Krasu leta 1875. Nabrežinci pa jo imajo

za svojo, saj je prišla v te kraje še kot otrok, ko je imela komaj šest let. Prišla je v Križ in Nabrežino, kjer je najprej pasla živino, nato pa trdo delala, da je pomagala številni in siromašni družini, saj je bilo doma še enajst sestra in bratov.

Leta 1906 se je poročila z domačinom Angelom Švaro, ki je bil zaposlen kot kamnosek v nabrežinskih kamnolomih. V zakonu mu je povila pet otrok; od katerih je živa samo hcerka Štefanija, pri kateri Francka živi. Sin Stanko je padel v partizanih v Sloveniji leta 1943, njen mož pa je umrl leta 1961, ko je bil star 82 let. Slavljenka se zanima za vse, kar se dogaja ne samo v okolici temveč tudi po svetu. Naši zvesti čitateljici želimo iz srca, da bi še dolgo živela med svojci v zdravju in zadovoljstvu.

M. M.

Pisma uredništvu

Pozdrav iz Gorenjske

Dragi Primorski dnevnik!

Oglasa se skupina «Orlov» iz Zg. Gorij pri Bledu. Čas hitro poteka v razigranem razpoloženju. Prav lepo se počutimo v tej prelepi, gorati deželi, še posebno, ker nas spremlja lepo vreme. Gorski zrak nam povzroča hudo lakoto in čeprav so naše kuharice prenatrpane s kuhinjskim delom, nam skoraj vse naše želje ustrežejo. Hodimo na kratke sprehode in spoznali smo skoraj ves okoliški kraj. Najprivlačnejši kotiček je ob bregu reke Radovne. Najzanimivejša igra, ki smo jo doslej imeli, je bil pohod v naravo. Poiskali smo tako zanimive predmete, da si je morala žirija dolgo beliti glavo, da bi razsodila najboljšega in najlepšega.

Na programu imamo taborni ogenj pred državnim praznikom. Pripravljamo se na ta praznik tudi s pevskimi točkami. Tudi nočni pohod je na programu. Udeležile se ga bodo samo večje skupine.

Nestrpno pričakujemo prihoda staršev, ker nas bodo oni s svojo prisotnostjo spomnili na Trst in na morje.

Uredništvo «Primorskega dnevnika» pa prosimo, naj nam pošlje fotografa, g. Magajno.

Prejmite pozdrav iz prelepe Gorenjske

Skupina «Orlov» in tov. Myriam.

Arta Terme turistično področje

Na stalno prizadevanje podpredsednika deželnega odbora Giacomettija bodo kopališki kraj Arta Terme kmalu proglasili za avtonomno turistično področje. Na zadnji seji deželnega odbora je dr. Giacometti sporočil, da je ministrstvo za finance izreklo ugodno mnenje glede prošnje tamkajšnje občine, da se proglasi za turistično področje. Ker se je tudi ministrstvo za turizem izreklo v tem smislu, bo odborništvo za turizem poskrbelo, da se začne postopek za rešitev prošnje. Občina jo je predložila že leta 1964, medtem pa so prešle na deželo pristojnosti za turizem.

Odbornik Marpillero na razgovorih v Rimu

Odbornik za industrijo in trgovino Marpillero se je včeraj vrnil iz Rima, kjer je imel vrsto sestankov s političnimi in gospodarskimi predstavniki, s katerimi je razpravljal o vprašanjih, povezanih z gospodarskim in socialnim razvojem naše dežele. V razgovoru z glavnim ravnateljem ANAS Ortensijem je odbornik poudaril, da je treba odpreti med Avstrijo in našo deželo novo pot za trgovinski in turistični promet, s tem da se izvrta predor pod prelazom Monte Croce Carnico, ter da je treba zato čimprej pripraviti načrte.

S pooblaščenim upraviteljem AMMI, to je družbe, ki izkorišča rabeljski rudnik, je odbornik razpravljal o možnosti povečanja proizvodnje. Na ministrstvu za trgovino in industrijo pa je z glavnim ravnateljem Cantilejem razpravljal o okrepitvi goriške trgovinske zbornice po podaljšanju proste cone v Gorici.

Deželnega predstavnika je sprejel tudi minister Andreotti, ki je obljubil, da pride kmalu na obisk v našo deželo. Bil je tudi pri ministru Tolloyu, ki se je živo zanimal za okrepitev trgovinskih menjav med našo deželo in vzhodno Evropo in še posebno s Češkoslovaško, v pričakovanju zgraditve novih tovarn v deželi, kar bi pomenilo tudi povečanje izvoza.

AVTOMOBILISTI!!!!

VELIKA IZBIRA PREVLEK ZA SEDEŽE IN PREPROG ZA:

AUDY
FORD TAUNUS
DKW
OPEL KADETT
PRINZ NSU
VOLKSWAGEN

FIAT 600 — 750 — 850 — 1300/1500 — 1100/R — 124

VSE PRITIKLINE IN IZDELKI ZA KAROSERIJO

AUTOFORNITURE ZANCHI

UL. CORONEO 4 — TRST

Informacije v slovenščini in hrvaščini

LINEA

MOŠKE IN ŽENSKE OBLEKE TER PERILO IN ŠPORTNE OBLEKE

VIA CARDUCCI, 4 - TEL. 31.1.88 - TRIESTE

RADIO TELEVIZIJA

NEDELJA, 23. JULIJA 1967

Radio Trst A

8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 8.30 Kmetijska oddaja - 9.50 Godalni orkestri - 10.15 Poslušali boste... - 10.45 V prazničnem tonu - 11.15 Pripovedka: «Kako je Poteh iskal resnico» - 12.00 Nabožna glasba - 12.30 Za vsakogar nekaj - 13.30 Glasba po željah - 14.45 S pesmijo naokrog - 15.15 Iz ruske folklore - 16.00 «Župan», radijska drama - 16.50 Revija orkestrov - 17.30 Vabilo na ples - 18.30 Simfonične pesnitve - 19.05 Kitarist Alberto Pizzigoni - 19.30 Pesniku Alojzu Gradniku v spomin, pripravil Martin Jevnikar - 19.45 Zbor «Vasilij Mirk» s Proseka-Kontovela - 20.00 Šport - 20.30 Operetne melodije - 22.00 Nedelja v športu - 22.10 Sodobna glasba - 22.25 Mali vokalni ansambli - 22.45 Antologija jazza.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja - 9.45 Nabožna oddaja - 11.15 Tržaški mandolinisti.

Koper

8.30, 12.30, 14.00, 14.30, 15.30, 20.15 — Poročila - 8.15 Jutranja glasba - 9.00 Prenos RL - 10.30 Nedeljsko srečanje - 10.45 Ansambel Pinocchio - 11.00 Prenos RL - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Glasbeni zmenek - 12.05 in 13.05 Glasba po željah - 12.30 Zunanjepolitični pregled - 13.45 Plošče Phonogram - 14.05 Dogodki in odmevi - 14.40 Melodije - 15.00 in 15.50 Glasba po željah - 16.30 Domače pesmi - 17.00 Prenos RL - 20.00 Orkester Nina Pinta - 20.30 Prenos RL - 23.15 Plesna glasba - 23.35 Športna nedelja

Nacionalni program

8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Kmetijska oddaja - 9.10 Nabožna oddaja - 10.15 Orkestri - 11.40 Beat glasba - 12.00 Kontrapunkt - 13.43 Poje Wilma De Angelis - 14.00 Pod vedrim nebom - 14.30 Ital. pesmi - 16.30 Popoldne z Mino 18.00 Simf. koncert - 19.30 Glasbene medigre - 20.25 Glasbeni večer - 21.30 Koncert - 22.15 Plesna glasba.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Oddaja za žene - 9.35 Veliki variete - 11.00 Zbori z vsega sveta - 11.35 Juke-box - 12.00 Klavirski virtuozi - 13.00 Radijski kvizi - 13.45 Nedeljski ansambel - 14.00 Plošče za poletje - 14.30 Koncert na trgu - 15.00 Mednarodni pevci lahke glasbe - 16.00 Koncert lahke glasbe - 17.00 Glasba in šport - 18.35 Program za konec dneva - 19.50 Tour de France - 19.10 Glasbeno-govorni spored - 21.00 Naši muzeji - 21.40 Gledališke orgle - 22.00 Zabavni spored.

III. program

10.30 Skladbe za orgle - 10.55 Stravinski - 11.15 Operni koncert - 12.20 Beethoven in Chopin - 13.00 Velike interpretacije - 15.30 «Questo matrimonio si deve fare», igra - 17.30 Sličice iz Francije - 17.45 Klavičembalist George Malcolm - 18.45 Radijska črtica - 19.15 Vsakovečerni koncert - 20.30 Prva Dantejeva enciklopedija.

Slovenija

7.05, 9.00, 13.00, 14.00, 16.00, 20.30 — Poročila - 7.30 Za kmetijske proizvajalce 9.05 «Nočni dogodek», igra za otroke 9.45 Skladbe za mladino - 11.00 Še pomnite, tovariši... - 11.25 Pesmi borbe in dela - 11.45 Lepe melodije - 12.00 Turistični napotki - 13.05 Naši poslušalci čestitajo - 14.30 Nedeljska reportaža - 14.50 Kar po domače... - 15.30 Humoreska - 15.50 Godala v ritmu - 16.05 Operne melodije 17.00 J. Jurčič: «Deseti brat», igra - 18.05 Nedeljsko športno popoldne - 20.05 Glasbene razglednice - 21.00 Lahko noč, otroci! - 21.10 V nedeljo zvečer - 23.15 Serenade - 23.50 Literarni nokturno - 24.05 Godala v noči.

Ital. televizija

11.00 Nabožna oddaja - 12.00 Kmetijska oddaja - 16.45 Tour de France - 18.00 Program za mladino - 19.00 Pomorska enciklopedija - 19.55 Šport in kronike ital. pol. strank - 20.30 Dnevnik - 21.00 Dossier Mate Hari - 22.20 Športna nedelja - 23.00 Dnevnik.

II. kanal

17.45 Lahka atletika - 21.00 Dnevnik 21.15 «Imputato, alzatevi», zabavni program - 22.25 Film «Assalto all'arsenale».

PONEDELJEK, 24. JULIJA 1967

Radio Trst A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 — Poročila - 7.30 Jutranja glasba - 11.35 Šopek slovenskih - 11.50 Zvočne razglednice - 12.10 Počitniška srečanja - 12.25 Za vsakogar nekaj - 13.30 Priljubljene melodije - 17.00 Tržaški mandolinski ansambel - 17.20 Glasba za transistornik - 17.50 Starokrščanske bazilike v Italiji - 18.00 Zabavali vas bodo - 18.15 Umetnost, književnost in prireditve - 18.30 Brahmsov Koncert op. 83 - 19.15 Gawronski: Anketa o Poljski - 19.30 Igrata dva orkestra - 20.00 Šport - 20.35 Vokalni trii in kvarteti - 21.00 Slike iz narave v slovenskem pripovedništvu - 21.15 Znani pevci - 21.45 Saksofonist Gerry Mulligan - 22.00 V plesnem ritmu 22.35 Samospevi - 23.00 Glasba za lahko noč.

Trst

13.15 Lahka glasba - 13.35 Pesmi - 13.50 Poezije - 14.50 Mali koncert jazza.

Koper

7.30, 8.30, 12.30, 14.00, 14.30, 15.30, 16.30, 20.15 — Poročila - 8.15 Jutranja glasba - 9.00 Popevke - 9.30 Plošče Chappel - 10.00 Pod senčnikom - 11.00 Otroški kotiček - 11.30 Današnji pevci - 11.45 Glasbeni zmenek - 12.00 in 13.05 Glasba po željah - 14.15 Športni ponedeljek - 14.40 Prodajalna plošč - 15.00 Narodne pesmi - 16.00 Popevke - 16.45 Ansambel F. Korbarja - 17.00 Športno življenje na Primorskem - 17.30 Preberimo skupaj - 17.45 Narodni plesi - 18.00 Plošče Bentler - 18.40 Popevke - 19.00 in 20.30 Prenos RL - 20.00 Violinist Noucha Doina.

Nacionalni program

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 — Poročila - 8.30 Jutranje pesmi - 9.07 Zvočni trak - 10.05 in 11.05 Ure glasbe - 13.37 Pesmi brez besed 14.40 Italijanske popevke - 15.45 Glasbeni album - 16.30 Glasbena antologija - 17.30 Neapeljske pesmi - 18.15 Glasba za mladino - 20.20 Jazz - 21.00 Respighi: «Il Novecento» - 22.05 Klasiki sociologije.

II. program

7.30, 8.30, 13.30, 14.30, 19.30 — Poročila - 8.45 Orkester - 9.35 Glasbeni album - 10.00 Roman v nadaljevanjih - 10.15 Plošče za poletje - 11.42 Pesmi desetletja - 13.00 Detektivke - 14.04 Juke-box - 14.45 Glasbena paleta - 15.15 Violinist Vladimir Horowitz - 16.00 Rapsodija - 16.38 S transistorjem na pesčini, vmes mala ljudska enciklopedija - 13.50 Glasbeni aperitiv - 20.00 Tedenski pregled opernega sveta - 21.40 Plesna glasba.

III. program

10.00 Nabožna glasba - 10.45 Bach in Martinu - 11.25 Simfonije Francka in Stravinskega - 12.20 Tri Haydnove sonate - 12.55 Antologija interpretov - 14.30 Goffredo Petrassi - 15.20 Opera: «L'affare Makropoulos» - 17.10 Yvonne Desportes - 18.05 Tri Schumannove romance, op. 94 - 18.15 Gospodarska oddaja - 18.40 Lahka glasba - 18.45 Kulturni pregled - 20.00 «Photo-finish», trodejanka.

Slovenija

7.00, 9.00, 11.00, 14.00, 16.00, 20.30 — Poročila - 8.05 Telesna vzgoja - 8.50 Oddaja za žene - 9.05 Glasbena matineja 10.00 Za mlade radovedneže 10.15 Uspehi glasbenih šol - 10.30 Operetne melodije - 11.15 Simfonična etuda in kolo - 11.35 C. Cilforde: Nebesa lahko še počakajo - 12.00 Turistični napotki - 12.20 Zabavni zvoki - 13.00 Na današnji dan - 18.10 Kratke skladbe starih italijanskih mojstrov - 13.30 Kmetijski nasveti - 13.40 Poje Planinski oktet iz Maribora - 14.10 Zabavna glasba - 14.30 Priporočajo vam... - 15.05 Orkestralna glasba - 15.35 Naši poslušalci čestitajo - 16.20 Glasbeni intermezzo - 16.40 Zbor Jakob Petelin-Gallus iz Celovca - 17.00 Vsak dan za vas - 18.05 Operni koncert 19.00 Aktualnosti - 19.15 Melodije - 19.35 Mladinska oddaja - 20.05 Glasbene razglednice - 21.00 Lahko noč, otroci! - 21.10 Jug. pevci - 22.05 Dubrovniške poletne igre.

Ital. televizija

18.15 Program za mladino - 18.45 Šport in ital. kronike - 20.30 Dnevnik - 21.00 Film: «Allegro squadrone» - 22.25 Pojdimo v kino - 22.35 Risanka 23.00 Dnevnik.

II. kanal

21.00 Dnevnik 21.15 Tednik za počitnice - 22.00 Simf. koncert.

TELEVIZIJSKI SPORED OD 23. DO 29.-VII.

NEDELJA, 23. julija

9.55, 19.50, 21.00, 23.00 — Poročila - 10.00 Neznani kraji — film - 10.30 Folklorni festival - 11.30 Kmetijska oddaja - 13.00 Pustolovščine z Južnega morja - 16.00 Evropsko atletsko prvenstvo - 18.05 Finale Tour de France - 19.55 Perry Mason — film 20.45 TV prospekt — studio Zagreb - 21.50 Pesem poletja — zabavno-glasbena oddaja.

PONEDELJEK, 24. julija

21.00, 23.50 — Poročila - 19.45 Prvi koraki nad in pod vodo - 20.05 Turistična oddaja - 20.15 Tedenski športni pregled - 20.40 Obzornik - 21.38 TV drama - 23.20 Teme z variacijami.

TOREK, 25. julija

22.40 Poročila 19.45 Drejček in trije marsovčki - 20.00 Turisti in relikvije — film - 20.40 Obzornik - 21.00 Winchester 73 — film - 22.30 Ivo Andrić: V letu nad morjem.

SREDA, 26. julija

21.00, 23.40 — Poročila - 19.15 Tisočkrat zakaj — oddaja za otroke - 20.00 Iz operetnega sveta - 20.40 Obzornik 21.38 G. Puccini: Turandot — opera.

ČETRTEK, 27. julija

18.05, 21.00, 22.55 — Poročila - 13.00 Proslava dneva vstaje — prenos s Kozare - 18.10 Zapojte z nami - 18.25 Slike sveta - 18.55 Kratek film - 19.15 Kam, kje in kako v soboto in nedeljo - -9.35 Kvintet Montenegro - 20.00 Vandrovec — humoristična oddaja - 19.40 Obzornik - 20.30 Govor V. Bakarića na Kozari - 22.07 V. Hugo: Marija Tudor.

PETEK, 28. julija

21.00, 23.10 — Poročila - 19.45 Vizitka: Irena Kohont 20.00 Mozaik kratkega filma - 20.40 Obzornik - 21.38 Babette gre v vojsko — film.

SOBOTA, 29. julija

21.00, 23.40 — Poročila - 17.30 Budimpešta: Atletika - 19.50 Vsako soboto - 20.15 Sprehod skozi čas: Olimpija 20.40 Obzornik - 21.38 Beloruski državni ansambel - 22.50 Golo mesto — film.

Goriško-beneški dnevnik

SEJA OBČINSKEGA ODBORA V GORICI

Nakup 34.000 kv. metrov zemljišča za izgradnjo industrijske cone

Prizadevanja, da bi parkirišče pri Rdeči hiši zgradili z državnim prispevkom - Nadaljnjih 7,4 milijona za novi goriški vodovod

Na zadnji seji občinskega odbora v Gorici, ki je bila v petek zvečer, so prvi del seje posvetili proučevanju težav, ki nastajajo pri Rdeči hiši zavoljo parkiranja tovornjakov. Na tem sestanku je po županovih izjavah prevladalo mišljenje, da bi na osnovi zakona 589 prejeli državni prispevek, s katerim bi odstranili sedanje težave, pozneje pa bi vse službe uredili v okviru urbanističnega načrta. O sestanku na prefekturi poročamo na drugem kraju.

Kar zadeva zdravstvo in socialno skrbstvo je odbornik dr. Tullio Tomassich predlagal izplačilo 3.7 milijona lir civilni bolnišnici, 2.8 milijona lir občinski podporni ustanovi ECA, 5.5 milijona lir pa bolnišnici Fatebenefratelli, kjer se zdravijo bolniki na račun občine.

Odbornik za javna dela Lupieri je poročal o nakupu 34.000 kv. metrov zemljišča za izgradnjo prvega dela industrijske cone. Nadalje so odobrili 2.1 milijona za ureditev Ul. Garzarolli. Občinski svet se bo ukvarjal z drugo fazo del za razširitev cestnega podvoza v Ul. Aquileia; odobrili so tudi stroškovnik za vzdrževanje makadamskih cest po okoliških vaseh. Nadalje so odobrili dodatni pregled del v občinski palači in popravila v nekaterih šolah; 2.8 milijona lir bodo potrošili za popravilo pokritega dela Korna. Odobrili so najemnino za lokale nadškofijske kurije, v katere se bo vselila srednja šola «Favetti», katere poslopje bodo porušili, da bodo na istem prostoru zgradili deželno palačo. Na podlagi privatnih pogajanj so občinskim podjetjem zaupali nadaljnja dela pri izgradnji občinskega vodovoda v višini 7.4 milijona lir.

Odbornik za osebje Candussi je sporočil, da bodo občinskemu svetu predložili v odobritev prednostne lestvice natečaja na podlagi naslovov in izpitov za mesto socialnega asistenta.

48-urna stavka uslužbencev v umobolnici

Pokrajinske sindikalne organizacije kategorij, včlanjenih v CISL in CGIL, so proglasile za sredo in četrtek 26. in 27. julija 48-urno stavko vseh uslužbencev pokrajinske psihiatrične bolnišnice v Gorici.

Do te odločitve so sindikalne organizacije prišle zavoljo tega, ker pokrajinska uprava že osem let odlaša s sprejemom nekaterih zahtev, med katere sodijo: bolniška doklada v višini 60.000 lir na leto, ki so jo v zadnjem času priznali vsem delavcem v bolnišnicah; znižanje delovnega časa na 42 ur tedensko; doklade za navadno ali izredno nočno delo; sprememba pravilnika o staležu; vrsta zahtev normativnega značaja.

Dasiravno so sindikati v vsem tem času pokazali veliko potrpežljivost, je pokrajinski odbor, ki ga je na sestanku zastopal odbornik za osebje, tudi na zadnjem sestanku v pokrajinski palači 18. julija pokazal pomanjkanje pripravljenosti zaključiti spor z vrsto pogajanj ter je bil pripravljen podati odgovor šele prve dni prihodnjega tedna.

Ker so sindikalne organizacije prišle do spoznanja, da odbor ni dovolj socialno občutljiv za osebje, so začele z akcijo ter pozvale delavce v umobolnici, naj pričnejo s stavko.

Prizadevanja za ohranitev znamenite soške postrvi

Soška postrv polagoma, a vztrajno umira. To izumiranje utegne povzročiti že v bližnji prihodnosti športnemu in turističnemu ribolovu občutno škodo. Številni ribiči, zlasti iz obmejnih krajev v Italiji, prihajajo na Sočo prav zaradi postrvi, do plena pa prihajajo vse teže.

Podatki, ki smo jih dobili iz posebne analize tolminske občinske skupščine kažejo, da je bilo lani na Soči nad 2000 ribičev dnevničarjev, od katerih je bila večina tujcev. Skupaj z domačimi ribiči so ujeli nad štiri tone rib, od teh skoraj 600 kg soških postrvi. Medtem ko tolminska ribiška družina skrbi za vlaganje ostalih vrst, pa ne more nadomestiti vlovljene postrvi, ker je ne more nikjer nabaviti. Tako ni bilo vloženo v Sočo že tri leta nobene postrvi, medtem ko jih je bilo v tem času odlovljenih najmanj 2571. Ribiči se zavzemajo za to, da bi ribogojnico v Kobaridu organizirali, da bi se lahko posvetila tudi gojitvi postrvi, ki bi jih potem odlagali v Sočo ter jo tako ohranili kot izredno privlačno reko za ribiški turizem.

V Benečiji primanjkuje vode

V beneških vaseh primanjkuje vode. Brez pitne vode so ostale v teh vročih dneh številne vasi v občinah Šent Lenart, Grmek, Fojda in Podbonesec. Župani teh občin so zaprosili vojaško oblast, naj jim pomaga iz zagate s tem, da vojaške avtocisterne pripeljejo pitno vodo v te vasi. V zadnjih dneh so že prišle v te beneške vasi vojaške cisterne, ki bodo vsaj delno omilile krizo. Čas bi že bil, da bi oblasti tudi v teh oddaljenih vaseh zgradile ustrezne vodovode.

Enoletni tečaj v Rimu za občinske tajnike

Z ministrskim dekretom objavljenim v Uradnem listu 168 od 7. julija letos se je začel v akademskem letu 1967-68 trinajsti tečaj pripravnikov za občinske tajnike. Ta tečaj, ki bo vseboval redne lekcije, praktično dejavnost in predavanja kakor tudi poskusno obdobje enega meseca, se bo pričel oktobra in zaključil junija prihodnjega leta.

V tečaj se lahko vpišejo italijanski državljani, ki bodo meseca julija 1968 dopolnili 21. leto starosti in niso presegli tridesetih let, med tečajem ne smejo oditi k vojakom ter morajo imeti diplomo o opravljeni pravni ali sorodni fakulteti.

K tečaju bodo pripustili prvih 100 na lestvici, ki jo bo sestavila posebna komisija na podlagi točk učnih uspehov in nagnjenj kandidata za ta poklic. Prošnje sprejema prefektura najkasneje do 31. avgusta.

Menični protesti

Po uradnih podatkih trgovinske zbornice so zabeležili v drugi polovici meseca junija v pokrajini Gorica naslednje število meničnih protestov: Kapriva 4, Krmin 16, Doberdob 2, Dolenje 1, Farra 1, Fogliano-Redipuglia 5, Gorica 140, Gradiška 6, Gradež 18, Mariano 5, Tržič 148, Ronke 25, Zagraj 25, Škocjan 17, Števerjan 1, San Pier 2, Sovodnje 1, Štarancan 5.

Danes v Klodiču nastop folklorne skupine «Posočje»

Danes popoldne se v Klodiču v Beneški Sloveniji nadaljuje veselica, ki jo na čast vaškega patrona sv. Jakoba prirejajo domači fantje. Danes popoldne okoli 18. ure bo nastopila folklorna skupina «Posočje» iz Tolmina, ki bo plesala in pela ob spremljavi orkestra. Zvečer bo ples ob zvokih zabavnega orkestra Jazz melody. Prodajali bodo gubanico, ki jo bodo v vasi pripravile domače gospodinje.

V Paluzzi razstava krajevne dejavnosti

Predsednik deželnega sveta de Rinaldini in podpredsednik deželnega odbora Giacometti se bosta danes v Paluzzi udeležila otvoritve «Karnijske razstave izročil in krajevnih dejavnosti», ki bo pod pokroviteljstvom deželne uprave in sveta doline But-Chiarsò. Namen razstave je poudariti gospodarske dejavnosti področja.

Vpisovanje v slovensko nižjo srednjo šolo

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole v Ul. Randaccio v Gorici obvešča prizadete starše in dijake, da se vrši vpisovanje v to šolo vsak delavnik od 9. do 12. ure. Za prvi razred bo vpisovanje zaključeno že 25. julija.

OBVESTILO KONZORCIJA CAFO

Omejitev uporabe vode v Sovodnjah, Rupi in Peči

Strogo je prepovedano zalivanje vrtov

Predsednik vzhodno-furlanskega vodovodnega konzorcija poziva vse potrošnike vode iz Sovodenj, Rupe in s Peči, naj omejujejo uporabo vode izključno za higienske potrebe. Konzorcij je nalepil poziv tudi v vseh omenjenih vaseh sovodenjske občine, kjer trenutno primanjkuje voda.

Predsednik ugotavlja, da je v skladu s pravilnikom ustanove ter sedanjimi izrednimi razmerami nujno potrebno omejiti uporabo vode izključno samo za higienske potrebe. Omejitev se nanaša na Sovodnje ter Rupo in Peč. Strogo je prepovedano uporabljati vodo za zalivanje vrtov. Konzorcij bo v skladu z določili pravilnika najstrožje ravnal s tistimi, ki bi kršili to odredbo.

Na pomanjkanje vode je konzorcij opozoril naš list s pismom vaščana s Peči, ki se nam je potožil, da v zgornjih hišah pri cerkvi pogostoma primanjkuje vode za najnujnejše potrebe. Ker gre za izjemno stanje, je docela na mestu, da se s strogim ukrepom zagotovi vsem potrošnikom voda za najnujnejšo uporabo.

Skoraj 10 milijonov za borbo proti komarjem

Občinski odbor v Tržiču je namenil devet milijonov lir za borbo proti komarjem in drugemu mrčesu, ki na moč nadleguje kopalce na plažah in meščane: S petrolino bodo razkužili obe kopališči (Marina Julia in Marina Nuova) kraško jezero pri avtomobilski cesti ter območja, kjer se gradi industrijska cona. Nadaljnih 800.000 lir bodo potrošili za razkuženje mesta; delo bodo opravili občinski delavci.

Kino

Gorica

VERDI. - Zaprto zaradi počitnic.
CORSO. 15.15—22: «Wanted John Texas», Franco Sancho, v kinemaskopu in barvah, ameriški film; prepovedan mladini pod 14. letom.
MODERNISSIMO. 15—22: «I complessi», Nino Manfredi.
CENTRALE. 15.15: «L'uomo dal braccio d'oro», F. Sinatra in K. Novak, ameriški kinemaskopski film, prepovedan mladini pod 16. letom.
VITTORIA. 15.15: «Il negozio al Corso», Ida Haminškova in Jozefa Kroner, črnobeli češkoslovaški film.

Tržič

AZZURRO. 15—22: «Tecnica per un massacro», G. Cobos in M. Macor, v kinemaskopu in barvah.
EXCELSIOR. 14—22: «Il fischio al naso», Tognazzi, v barvah.
PRINCIPE. 15—22: «Tutti i mercoledì», J. Fonda in J. Robardsy, v barvah.
S. MICHELE. 14.30—22.30 «Il vendicatore di Kansas citty», F. Canow in P. Piaget, v barvah.
MARCELLIANA. 14.30—21.30: «Sette contro tutti», R. Browne, v kinemaskopu in barvah.

Ronke

EXCELSIOR. 16—22: «Lama scarlata», v barvah.
RIO. 16—22: «La tua pelle e la mia», F. Sinatra in C. Wolker, v kinemaskopu in barvah.

DEŽURNE LEKARNE

GORICA

Danes ves dan in ponoči je odprta lekarna SORANZO, Verdijev korzo 57, telefon 28-79.

RONKE

Ves dan in ponoči je dežurna lekarna «All'Angelo» dr. Olivetti, Ul. Roma 22, tel. 72393.

TRŽIČ

Danes ves dan in ponoči je odprta v Tržiču lekarna «Al Redentore», last dr. Ennerija in de Nordisa, Ul. Fratelli Rosselli 21, telefon 72340.

DEŽURNA CVETLIČARNA

Danes, 23. julija je v Gorici odprta cvetličarna JOŽEF BANDELJ na Travniku, telefon 54-42.

DELO SO PRED DNEVI ODDALI NA DRAŽBI

V prihodnjih dneh bodo asfaltirali pokrajinsko cesto Doberdob-Devetaki

Izjavi župana Andreja Jarca in pokrajinskega odbornika Marka Waltritscha o tem pomembnem javnem delu na Krasu - Občutno znižanje stroškov Možnost uporabe prihranka za kakšno drugo delo

V sredo je bila v palači pokrajinske uprave dražba za asfaltiranje ceste Doberdob-Devetaki. Delo so prisodili podjetju Mattiroli iz Gorice, ki je že izvršilo več cestnih del na Goriškem, med katerimi naj omenimo cesto Gorica-Sovodnje in cesto Oslavje-Števerjan. Na pokrajinskem tehničnem uradu so nam izjavili, da je podjetje Mattiroli obljubilo, da bo svoje stroje pripeljalo na traso ceste Doberdob-Devetaki morda že konec prihodnjega tedna.

V zvezi s to vestjo smo se obrnili na doberdobskega župana Andreja Jarca in na pokrajinskega odbornika Marka Waltritscha, da bi nam nekaj izjavila.

Župan Andrej Jarc nam je dejal sledeče: «Zelo sem zadovoljen, in prepričan sem, da s tem izrazam zadovoljstvo vseh občanov, da bo končno tudi središče naše občine povezano z asfaltno cesto z Gorico. Naj dodam, da je bilo potrebnih mnogo prošenj in korakov, da je do tega prišlo. Zahvaljujem se vsem tistim, ki so pripomogli, da bo ta cesta vendarle asfaltirana. Upam še nekaj: naši ljudje so gospodarsko vezani na Tržič, na njegove tovarne in delavnice; zaradi tega je bilo in je nujno, da težijo vse njihove vezi v spodaj ležečo nižino. Upam pa, da bo moč z lepo cesto okrepiti stike med Doberdobom in drugimi slovenskimi vasmi na Goriškem ter z Gorico samo. Tako bomo okrepili narodnostne vezi. Prepričan sem tudi, da se bo sedaj marsikak Kraševec vrnil v Doberdob, kjer si bo na domačih tleh zgradil novo udobno hišo. V Doberdobu imamo sedaj vse: ceste, razsvetljavo, vodovod. Doma imamo vse tisto udobje, ki jih še pred nekaj leti pri nas ni bilo.»

Pokrajinski odbornik Waltritsch pa je izjavil: «Vse tri slovenske občine na Goriškem so ostale na zadnjih mestih, kar se tiče moderne cestne povezave z Gorico. In to ni bilo čisto slučajno, ker je politika prejšnjih veljakov težila za tem, da bi naše vasi ostale brez osnovnih modernih ugodnosti; tako so se ljudje izseljevali in se integrirali v tujerodnem mestu. Lani je asfalt dosegel Sovodnje, v teku so dela za povezavo Gorice s Števerjanom, pred nami je novica, da bo v nekaj dneh asfaltirana cesta Doberdob-Devetaki. Tako bodo vse tri slovenske občine z lepo cesto povezane z Gorico. Da je do tega prišlo, je bila potrebna sprememba, potrebno je bilo, da smo se Slovenci aktivno udeležili javnega življenja na Goriškem. Ne bom tu našteval del, ki bodo zaradi te naše udeležbe v kratkem izvedena. Doberdobce, Poljance in Doljane bo asfaltirana cesta Devetaki-Doberdob prav gotovo razveselila. Prav tako sem prepričan, da se bo promet po tej cesti povečal, ker bo to odslej najkrajša pot med Gorico in Tržičem. Dodati hočem še nekaj. Kot sem si prizadeval, da vendarle pride do asfaltiranja te ceste, si bom sedaj v pokrajinskem odboru prizadeval, da denar, ki je bil pripravljen pri dražbi — in tega je precej — ostane na kraškem področju in da bi torej pokrajina s tem denarjem nekaj ukrenila v Doberdobu samem, seveda na cesti, ki je pokrajinska last; upam, da mi bo to uspelo. Podjetje Mattiroli bi dobro delo napravilo, ker bo že imelo tu ustrezne stroje, če bi istočasno asfaltiralo tudi zgornjo cesto ob jezeru, katero mora prav to podjetje urediti. Tako bodo zaselki v Dolu kar dvakrat povezani z Doberdobom.»

Oskrbovancem v Domu počitka naj pustijo manjše vsote denarja

Večina oseb, ki bivajo v Domu počitka Angelo Culot v Ločniku, je skoraj popolnoma brez denarja, ker jim uprava odvzame za oskrbo skoraj vso pokojnino. Tistim upokojencem namreč, ki prejemajo minimalno pokojnino, odvzamejo kar 80 odstotkov prejemkov, medtem ko so osebe, za katere v celoti skrbi občinska uprava, docela brez prejemkov.

Povsem nujno je, da oskrbovanci v Domu počitka nimajo skoraj nikakršnega denarja, s katerim bi zadovoljili vsaj najnujnejše potrebe. K temu je treba dodati tudi pomanjkanje sorodnikov, h katerim bi se v potrebi lahko zatekli

Zavoljo tega je občinski svetovalec Marino Piani predlagal občinskemu svetu, naj prouči razmere ter sprejme sklep, ki bi odstranil sedanje pomanjkljivosti. Svetovalec predlaga, naj bi oskrbovancem, ki so v breme občine, izplačali mesečno po 4000 lir, upokojencem, ki prejemajo do 20.000 lir pokojnine, naj pustijo po 5000 lir, do 30.000 lir 7000, do 40.000 lir pokojnine pa 8000 lir.

SESTANEK PREDSTAVNIKOV USTANOV NA PREFEKTURI

Iščejo prostor za parkiranje vozil pri mednarodnem prehodu Rdeča hiša

Vozila se sedaj ustavljajo v vseh bližnjih ulicah ter povzročajo težave v prometu

Na prefekturi so se prejšnji dan sestali župan Martina, predsednik pokrajine dr. Chientaroli, načelnik tehničnega urada ing. Ferrari, odbornik za javna dela v Gorici geometer Lupieri in tajnik trgovinske zbornice dr. Poterzio, ki so se pogovorili o ureditvi parkirišč v bližini mednarodnega prehoda Rdeča hiša. Ko so nakazali možne rešitve, so sklenili pregledati, katere ustanove bodo nosile finančno breme, ter si obljubili medsebojno pomoč, da bi se to vprašanje čimprej uredilo.

Mednarodni prehod Rdeča hiša postaja iz leta v leto pomembnejši. V tovornem cestnem prometu presega vse ostale prehode, tako da ravno tovornjaki, ki čakajo na carinjenje, povzročajo največ skrbi. Šoferji ustavljajo tovornjake po vseh sosednjih ulicah, tako po Ul. Giustiniani, kakor tudi v Ul. Blaserna Alviano in Scuola Agraria. Te ceste so ozke in tovornjaki na moč ovirajo promet. Zato bo nujno potrebno poiskati večji prostor, kjer se bodo tovornjaki ustavljali, ne da bi ovirali promet. Pri prehodu je precej prostora. Nasproti zavoda Dante, se pravi na vogalu med Ul. Alviano in Giustiniani, je večja površina, katere lastnik je občinska uprava. Na nasprotni strani Ul. Alviano je prav tako obsežno zemljišče, ki je last kurije. Najbolj idealna rešitev bi bila, če bi obe zemljišči ogradili ter jih primerno uredili. Vendar vse kaže, da občinska uprava zemljišča goriške škofije nima namena uporabiti, dasiravno bi bila takšna rešitev najboljša in bi občina bila deležna protiusluge za vse tisto, kar prispeva v korist škofije, cerkev in kulta na splošno. Občinska uprava bi lahko zemljišče razlastila na podlagi zakona o vseobči koristi.

Medtem so pri samem poslopju mejnega prehoda pričeli graditi temelje, na katerih bodo zgradili hišice za obmejno policijo in carino, ves prostor pa bodo prekrili s teraso, da potniki in službeno osebje na prehodu ne bo izpostavljeno vremenskim neprilikam. Podjetje Sgubin, ki si je delo zagotovilo, bo takšne prostore s teraso zgradilo na izstopnem in vstopnem delu prehoda.

Občinski davki so v Gorici na vpogled

Goriško županstvo sporoča, da so na protokolnem uradu vse do 28. julija na vpogled prizadetim sklepi o spremembah, ki jih je treba izvesti pri vpisu družinskega davka za leto 1966. Stranke si jih lahko ogledajo med uradnimi urami ob delavnikih od 9. do 12. ure.

Obenem so na vpogled v istem uradu do 16. t.m. davčni seznami I. serije za sledeče občinske davke: družinski davek za 1967; začasni vpis družinskega davka; davek na pse, na obrtnice, na patente za 1967; davek na napisne table za 1966 in 1967; taksa na stroje za ekspresno kavo za 1967, taksa za odvoz smeti za 1967; taksa za kanalizacijo za 1965-1967. Poleg tega so na vpogled še nekatere druge občinske doklade, vključno doklada na dohodninski davek.

Aretacija tatu

V Tržiču so aretirali 22-letnega bivšega vojaka S. Cristofara, rojenega v Reggio Calabria, ki je po odslužnem vojaškem roku ostal v naših krajih. Pri njem so našli zapestno uro, ki jo je skupno s tranzistorjem ukradel 21-letnemu Lucianu Fabrisu ter njegovi 16-letni sestri Paoli v kopališču Marina Nuova. Cristofaro je mladeniča okradel med kopanjem. Ko so ga aretirali so pri njem našli zapestno uro, tranzistorja pa ni imel, ker ga je zakopal v pesek v kopališču.

Nesreča Vrhovca

V tržiški civilni bolnišnici so včeraj nudili prvo pomoč Ladislavu Devetaku z Vrha, ki je padel z motocikla in se poškodoval. V bolnišnici so mu obvezali rano, ki si jo je prizadejal na desni roki. Po prejeti pomoči je zapustil bolnišnico in odšel domov; okreval bo v 7 dneh.

Izgubljeno-najdeno

V uradu mestnih stražnikov v Gorici, Ul. Mazzini 7, hranijo sledeče najdene predmete:

dragoceno zaponko, moško zapestno uro, žlahtno zapestnico, dve kovinski zapestnici z medaljonom, lirski bankovec, tri mošnjičke z nekaj denarja, listnico iz plastike z nekaj denarja, štiri ženska kolesa, dve moški kolesi, žensko majo, moški dežnik, vozno knjižico za moped «Malanca», mapo z dokumenti in papirji, naslovljenimi N.L.

Kdor lahko dokaže, da je lastnik katerega navedenih predmetov, ga lahko prevzame v omenjenem uradu med uradnimi urami.

Včeraj-danes

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

V občini Gorica je bilo od 16. do 22. julija tega leta 31 rojstev, 13 smrti, 6 oklicev in dve poroki.

Rojstva: Gianni Zonch, Marco Macuc, Marco Zavertani, Giuliano Prijon, Giuseppe Delneri, Roberto Adrian, Massimo Marcuzzi, Andrea Boemo, Edi Bettin, Daniele Tount, Gianni Petrussa, Paola Pacor, Caterina Zabinelli, Alessandro Parisi, Paolo Fain, Stefano Vecchi, Daniela Mazzei Scaglioni, Elena Di Cosolo, Sabina Lazzari, Roberto Chicco, Luca Munafò, Massimo Grigolon, Daniele Canciani, Marco Bernot, Cinzia Bergamasco, Marco Bregant Erica Tabai, Michela Sfiligoj, Gianpaolo Padovan, Paolo De Piaggi, Ornella Iurig.

Smrti: uradnica 20-letna Urbana Tamassia, upokojenec 85-letni Adamo Fora, gospodinja 79-letna Giuseppina Gulin, vd. Miseri, 67-letni Luigi Cumar, en dan stari Giuseppe Delneri, gospodinja 44-letna Licia Pellegrini, por. Kodermac, upokojenec 69-letni Antonio Pinat, trgovec 68-letni Giuseppe Brandt, uradnik 56-letni Silvano Ciauci, upokojenka 74-letna Guglielmina Teran, vd. Pentassaglia, gospodinja 74-letna Olga Bisiani, por. Fedeli, direktor zavoda «Filzi» 34-letni Sergio Schipizza, šofer 56-letni Giordano Collenzini.

Oklici: vratar Ilario Bregant in delavka Luciana Zorzin, zidar Aurelio Sfiligoj in postrežnica Marisa Di Terlizzi, trgovec Primo Tempo in tekstilna delavka Giulia Feresin, šofer Pio Traiani in gospodinja Ada Meloni, uradnik Giorgio Docolle in prodajalka Nives Barducci, trgovski operater Gustavo Fogagnolo in osnovnošolska učiteljica Giuseppina Gallimberti.

Poroki: uradnik Ermido Nastasino in trgovka Aurelia Zavatta, mehanik Pietro Crali in delavka v likalnici Antonietta Petarin.

Darovi in prispevki

Ivanka Cotič iz Sovodenj, ki je v nedeljo zadela tombolo na Vrhu, je darovala 5.000 lir za prosvetno društvo «Danica» z Vrha.

KMEČKA BANKA
GORICA UL. MORELLI 14 — TEL. 2206
Nudi Vam ugodne pogoje za trgovske posle in bančne storitve (vezane in proste hranilne vloge, tekoče račune, posojila, vnovčevanje in eskomptiranje trgovskih menic, posle z inozemstvom menjava tujih valut, plačevanje davkov, telefona, luči itd.)

PRIZNANO MEDNARODNO AVTO PREVOZNIŠKO PODJETJE

LA GORIZIANA
GORICA - Ul. Duca d'Aosta 180 - Tel 28-45 - GORICA
PREVZEMAMO PREVOZ VSAKOVRSTNEGA BLAGA

KONFEKCIJA
MONCARO
GORICA - VERDIJEV KORZO - 113-117
VELIKA RAZPRODAJA
VSEH MOŠKIH, ŽENSKIH IN OTROŠKIH POLETNIH KONFEKCIJ PO GLOBOKO ZNIŽANIH CENAH
(Ugodna menjava dinarjev)
IZREDNA PRILIKA

ZGODILO SE JE PRED ŠESTDESETIMI LETI...

Prvi klic na pomoč SOS po brezžičnem brzojavu je rešil na Oceanu življenje 2.000 brodolomcem

Zaradi megle sta se trčila parnika «Republic» in «Florida» - Požrtvovalna in uspešna reševalna dejavnost desetih vremenoslovskih ladij na Oceanu

Je štiri ura zjutraj. Atlantik je ves razpenjen; ogromni valovi se zaganjajo proti italijanski ladji «Cristoforo Colombo«, ki pluje proti New Yorku. Število ljudi, ki bolujejo za morsko boleznijo, stalno narašča. Pred kabino ladijskega duhovnika je pravi naval, ker se hočejo ljudje spovedati, saj mislijo, da jim bije zadnja ura. Pravkar je neka danska vremenoslovna ladja opozorila, da se bliža orkan. Zato je že prepozno, da bi se ladja zatekla v kakšno bližnje pristanišče. Italijanska potniška ladja se je oddaljila od svoje redne poti in jo žene proti neki čeri. Kapitan ukaže, naj oddajo SOS. Klic je ujelo neko letalo, ki ga je oddalo dalje najbližji obalni postaji. Takoj odplujejo tri ladje na pomoč «Cristoforu Colombu».

Po mednarodnem sporazumu za varstvo človeških življenj na morju, morajo vse ladje, ki sprejmejo klic na pomoč SOS, ogroženi ladji takoj na pomoč in sporočiti vest drugim ladjam. Kapitan, ki zanemari klic na pomoč, pride pred mednarodno pomorsko sodišče prav tako se strogo obsodijo vsi tisti, ki neupravičeno zlorabljajo ta klic. SOS pomeni po angleško «Save Our Souls» — rešite naše duše. Ta klic lahko oddajo ladje optično, akustično ali po radiu. Ladje, ki so v nevarnosti, sporočijo to s pomočjo zastav, bakel, svetlobnih raket ali pa tudi z uporabo zvočnih predmetov.

Veliko oddaj SOS po radiu sprejmejo na Atlantiku vremenoslovske ladje ICEAO (International Civil Aviation Organization). Teh ladij je deset in morajo noč in dan skozi vse leto ob vsakem vremenu križariti po položajih, ki so jim predpisani. Ti položaji so često oddaljeni od njihovih matičnih pristanišč kar po več dni. Stroji na teh ladjah se dajansko nikoli ne ustavijo in vedno je moč priti do njih. Na stotine ljudi so s pomočjo teh ladji v zadnjih letih iztrgali besnečim valovom, pri čemer pomeni včasih rešitev enega samega človeškega življenja neizmerne napore in nevarnost. K temu je treba dodati, da dajejo vremenoslovske ladje v mnogih primerih tudi zdravniško pomoč z nasveti preko radia ali pa s tem, da vzamejo na krov hude bolnike in ranjence, ki jim pomagajo, ali pa jih odpeljejo v bolnišnice v najbližje pristanišče. Te ladje so leta 1965 odgovorile na 23 klicev na pomoč z letal in na 522 klicev na pomoč z ladij. 30-krat so zagotovile tujim ladjam zdravniško pomoč. Poleg tega je bilo vzpostavljenih z letali 50.656 radijskih zvez z letali in 13.238 z ladjami.

Kmalu bo 60 let, odkar je bil prvi klic na pomoč SOS oddan po brezžičnem brzojavu, s čimer je pripomogel, da so rešili 2.000 človeških življenj. Bil je to sploh prvi brezžični klic na pomoč v zgodovini. Takrat sta plula čez Ocean dva čezoceanska parnika, ki sta bila popolnoma zasedena s potniki: «Republic» ameriške plovne družbe White Star Line in italijanska ladja «Florida». Nenadoma je pokrila Ocean gosta megla, tako da se ni sploh nič videlo. Ladji sta se le počasi pomikali naprej. Kapitana obeh parnikov sta bila že mnogo ur v neprekinjeni službi na poveljniškem mostu in sta se trudila, da bi se izognila kateri koli nesreči. Svetilnik iz Nantucketa ni bil več daleč. Ko bi ga dosegli, bi se lahko oddahnili. Toda vprašanje je bilo, ali bodo prišli do njega. Položaj je bil izredno težak, rogovi za varstvo pred meglo so trobili z vso močjo, toda njih zvok je segel komaj 100 metrov daleč, kjer ga je požrla megla, ki je bila vedno bolj gosta.

Takrat je bila varnost ljudi in ladij še popolnoma odvisna od akustičnih znakov. Žal jih niso tisti dan slišali na nobeni izmed obeh ladij. Veter je namreč pihal v neugodni smeri in je odnašal zvoke. Tako se je dogodilo, da sta ladji, ne da bi sploh kdo vedel, pluli druga proti drugi, dokler ni postalo trčenje neizbežno. Ko so se temni obrisi parnika «Republic» nenadoma pojavili iz goste megle pred «Floridо», je bilo že prepozno. Kipitana sta skušala z obupnimi manevri preprečiti trčenje. Zaman. Rilec «Floride» se je z vso silo zaletel v bok parnika «Republic», ki se je odprl kot po kaki čarovniji, pri čemer je strašno počilo. Nastala je ogromna reža, skozi katero je udrla voda v ladjo.

Pet minut kasneje se je ladja «Republic» že nagnila na stran in vse je kazalo, da se bo potopila. Toda tudi položaj «Floride» ni bil nič manj dramatičen. Zaradi trčenja je bil močno poškodovan tudi njen kljun, ki je začel prepuščati vodo. Obupno kričanje potnikov se je zgubilo v megli, ki je postajala vedno bolj gosta. V tem položaju je ukazal kapitan ladje «Republic», naj spustijo v morje reševalne čolne. Čeprav je to bilo zelo težko, so mornarji to takoj opravili in potniki so začeli polniti čolne. Nekateri potniki pa so izgubili živce in so začeli skakati s krova. Medtem pa so pošiljali oficirji nepretrgoma klice na pomoč po brezžičnem brzojavu in sporočali položaj obeh ladij.

Morje je bilo silno razburkano, mraz je bilo skoraj kot na Severnem tečaju in stalno je pretila nevarnost, da se bodo rešilni čolni potopili. Tudi kapitan «Floride» je ukazal, naj spustijo v morje čolne, da bi pomagal brodolomcem. Od trčenja je minilo le malo časa, vsem pa se je zdelo, da je minila že prava večnost. Da se je dramatični položaj še stopnjeval, se je začela zaradi vode, ki je udrla vanjo, tudi «Florida» nagibati na stran. Vprašanje je bilo koliko časa bodo še vzdržali na vodi.

Kmalu je zadonel močan krik. Pomoč se je bližala. Od trčenja je minila natančno ena ura. Prve klice SOS so ujele številne ladje, ki so plule v bližini. Prvi sta pripluli na kraj «Balic» in «Luciana». Potem so priplule še druge, tako da ni predstavljalo reševanje 2000 ljudi več nobene nevarnosti. Preden se je ladja «Republic» potopila, je oddala še nekaj svetlobnih znakov, ki so pripomogli, da so ladje prišle točno na kraj.

To je bila prva velika reševalna akcija na morju s pomočjo brezžičnega brvojava. Njegovega iznajditelja Marconija so povsod proglasili za dobrotnika človeštva in je še isto leto prejel Nobelovo nagrado za fiziko.

P. R. L.

Talisman za strahopetce

Letalska družba Pacific Airlines je imela malo prometa, ker prebivalci zahodnega dela ZDA ne potujejo radi z letali, saj so precej vraževerni. Zaradi tega se je družba obrnila na bivšega komika Stana Freberga, da bi na kakšen način prepričal ljudi, naj se ne boje in potujejo. Predvsem je iznašel geslo: «Vedite, da hoče tudi pilot doseči svoj cilj v istem času kot vi.» Poleg tega si je izmislil tudi posebne odeje, roza barve, ki jih imenuje «ščit za preživitev». Prestrašenim ljudem priporoča, naj se pokrijejo s temi odejami. Končno deli potnikom tudi zajčje tace, ki veljajo kot talisman proti vsaki nevarnosti.

Medtem ko je v Franciji v Saint-Tropezu kopališka sezona na višku in se tam dogajajo vseh vrst vragolije, je nekaj kilometrov stran manj znan kopališki kraj Saint-Raphaël, kjer je mnogo bolj mirno. Zato je lepa Sheila, ki je znana kot najbolj razsodna in bistra francoska pevka, izbrala za svoj dopust ta mirni kraj. Fotograf jo je «prenetil», medtem ko se je čisto sama sončila ob morju. Najbrž bi ji marsikak tihi občudovalec rad delal družbo.

Za velik del človeštva je namizni pribor tabù

Čeprav so žlice in vilice poznali že Grki in Rimljani, je ta pribor prišel v splošno rabo šele v šestnajstem stoletju Dolga razvojna pot noža: od kremenskih bodic, do današnjega noža iz nerjavečega jekla - Tretjina človeštva uporablja pri jedi paličice

Znano je, da človek ne uživa jedi samo z okusom in vonjem, to je z jezikom in nosom, temveč tudi z vidom, z očmi. Primerno in okusno pripravljena miza, na kateri so razpostavljeni krožniki, pribor in izbrane jedi, laska našim očem. Kot rečeno, pripomorejo k temu tudi lepo pogrnjen prt, postavljene serviete, kozarci, posoda in po možnosti tudi šopek cvetlic. Dandanes si ne bi mogli domisliti pogrnjene mize, kjer ne bi bili postavljeni noži, vilice in žlice. Te vrste pribor je v skoraj vseh deželah na svetu postal neobhodno potreben. Pa vendarle je še na milijone ljudi, ki uživajo hrano brez pribora in uporabljajo za to svoje roke in prste. Tretjina človeštva pa takega pribora ne pozna in nosi trdo jed k ustom izključno s pomočjo paličic.

Vzemimo najprej nož. Iz zgodovine smo se učili, da je bil nož pravzaprav prvo orodje in če hočemo tudi orožje, ki ga je začel uporabljati človek. Pračlovek je rabil najprej koščene nože in kose špičastega kremena, ki so mu služili za orodje in orožje. Počasi se je tudi ta zvrst orodja izpopolnila in človek je začel rabiti nožu podobno orodje, ki je bilo iz bakra, brona in železa. To orožje je bilo predhodnik našega, dandanašnjega noža iz nerjavečega jekla. Že zdavnaj je bil nož nepogrešljivi in neobhodni pripomoček za človeka. V kasnejših časih so izdelovali lepo okrašene nože, ki so služili za vse mogoče reči, in zanje izdelali tudi posebne tulce, ki so vsebovali tudi drugi jedilni pribor. Nekoč so namreč popotniki s seboj vedno nosili lastni jedilni pribor.

Žlica je najbrž že več kot šest tisoč leta stara. Najnovejša odkritja pričajo, da so že Grki in Egipčani izdelovali in rabili bogato okrašene žlice iz lesa, jelenove roževine ali merjasčevih zob. Toda take žlice so rabili izključno kot orodje za posnemanje dobrih jedi iz vrčev in posod. Rimljanska visoka družba pa je že poznala žlice iz čistega srebra in rabili so jih kot pribor pri jedi. Predno se je žlica uveljavila in prišla v splošno rabo pri mizi, je trajalo precej dolgo: do šestnajstega stoletja. Šele tedaj so jo začeli uporabljati in sčasoma opuščati navado uživati hrano z rokami. Tedaj so bile žlice tako dragocene, da jih je gostitelj pred odhodom svojih gostov vedno prešteval.

Tudi vilice z dvema rogljema so Grki in Rimljani že poznali, toda rabili so jih samo tedaj, ko so jemali jedi iz loncev ali pa z njimi nabadali meso in perjad, ko jo je bilo treba prerezati. Samo v teh slučajih so jim bile vilice nujno potrebne. Pri mizi pa so trde jedi še vedno jemali iz posod z rokami in jih kar s prsti nosili k ustom. Šele okoli leta 1000 so postale vilice del jedilnega pribora in ta navada je prišla v Italijo iz Bizanca. Iz Italije so si nato vilice utrle pot čez Alpe v druge severne dežele.

Značilno je, da je okoli leta 1608 Anglež Thomas Coryat ob priliki nekega potovanja v Italijo, takole napisal v svoj dnevnik: «V vseh italijanskih mestih, ki sem jih obiskal, sem opazil kaj čudno navado, ki nikjer drugje ne obstaja. Vsi Italijani in tudi tujci, ki živijo v tej deželi, se pri mizi vedno poslužujejo vilic, s pomočjo katerih pridržujejo meso na krožniku, medtem ko ga z nožem v drugi roki režejo.»

In posledica tega, tedaj nenavadnega običaja, je v tem, da Italijani nikakor ne trpijo, da bi kdo s prsti prijel jed, ki jo namerava zaužiti. Kasneje so se tudi vilice «razvile». Dobile so več rogljev, bile so manjše in večje za različne potrebe in kot nož in žlica prišle v splošno rabo. Omeniti je še treba, da so na račun vilic na dva roglja in njihovih izdelovalcev v tistih časih krožile hude zbadljivke.

Od tedaj se je mnogo spremenilo. Že dolgo časa ni več v gostilnah miz z debelimi lesenimi ploskvami z vdolbinami, ki so služile za serviranje juh. Naše mize krasi dandanes poleg pogrnjenega namiznega prta, posode iz porcelana in svetlečih se kozarcev tudi lep, priročen in funkcionalen pribor.

el-ja

«Lov na tigra» v ZDA

V ameriški zvezni državi Novi Mehiki v kraju Tierra Amarilla je začela narodna garda lov na «tigra». Pri tem gre pravzaprav za bivšega pobiralca bombaža Reiesa L. Tijerina, ki mu pravijo «kralj tiger». Zločin, katerega ga obtožujejo, je tudi za ZDA nekaj nenavadnega. Mož namreč vodi skupino 16 mož, ki zahtevajo zase 4.000 kv. km zemlje. To zemljo hoče namreč razdeliti med Američane španske krvi. Pri tem trdi, da je papež Aleksander IV. že leta 1493 dodelil to zemljo španskim priseljencem. Ko so Yenkiji leta 1848 zasedli Novo Mehiko, so neupravičeno pognali španske naseljence z zemlje. Do upora je prišlo, ko je okrožni državni pravdnik dal zapreti 17 španskih Američanov, ki so brez zemlje. Pred sodišče so jih postavili zaradi nezakonitega shajanja.

To je bilo dovolj, da je pokazal «kralj tiger» svoje kremplje. S svojimi pristaši je kratkomalo zasedel sodišče. Pri tem so ranili nekega policista in jetniškega paznika, ki sta se jim postavila po robu. Tudi šerif je dobil svoj delež, saj so ga pobili s puškinimi kopiti na tla. Zatem so se pretolkli uporniki do sodne dvorane, so streljali po načinu divjega Zapada vsevprek ter osvobodili svojih 11 prijateljev, ko so bili ravno pred sodnikom. Državnega pravdnika so zaman iskali, ker jo je bil že prej popihal skozi neka stranska vrata.

V poslopju so zatem vztrajali celi dve uri, nato pa so zbežali proti jugu z avtomobili. Tu se je pričel pravi lov na človeka, kakršnega ne pomnijo v ZDA. Udeležilo se ga je na stotine policistov in guverner David F. Cargo je dodal še 400 mož narodne garde. Tega lova sta se udeležila tudi dva tanka. Toda uspeha ni bilo. Zato so zaprli 40 talcev, da bi Tijerina prisilili k predaji. Zaprli so tudi njegovo ženo, hčerko in tri njegove brate. Tiger pa se je še dalje skrival. Končno pa so ga le odkrili. Bil je pod sedežem avta, ki ga je vozil njegov sin proti jugu. Čeprav je bil oborožen, se je mirno vdal. S tem pa še ni rešeno vprašanje lastništva zemlje.

KRIŽANKA

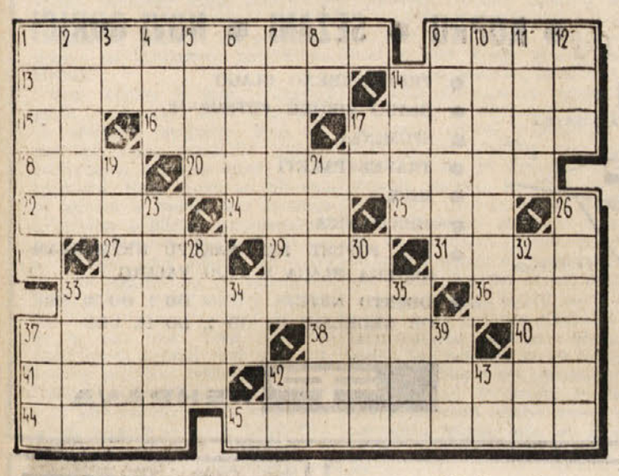

VODORAVNO: 1. poslednja voljа, oporoka, 9. zanka, nastava, zaseda, 13. urna afriška žival, 14. grabežljiva morska riba, imenovana «morski vrag», 15. začetnici znamenite peruanske pevke, 16. [illegible] trup, 17. napad, ataka, 18. zasledovanje divjačine, 20. zdravilo proti sifilisu, 22. očrt, 24. katran, 25. pevski zbor, 27. pod, 29. kradljivec, zmikavt, 31. vetrič, 33. stričev ali tetin sin, 36. reka v južni Angliji, 37. znameniti ruski basnopisec (Ivan), 38. pripadnik naroda, ki živi v severni Evropi, 40. kemični znak za litij, 41. gora na Notranjskem, 42. besedilo za film, 44. pokrajina v Vietnamu, 45. pristojbina za stanovanje.

NAVPIČNO: 1. popularna ameriška filmska igralka, letošnja nagrajenka z oskarjem (Elizabeth, «Kdo se boji Virginie Woolf»), 2. pomemben belgijski slikar in grafik, predhodnik modernističnih eksperimentov v modernem slikarstvu (James, 1860—1949), 3. avtomobilska oznaka Splita, 4. rimski vojskovodja, 5. francosko mesto ob vznožju Sevenov, 6. jadranski otok v Zadarskem arhipelagu, 7. oficirski znak na rami, 8. predlog, 9. eden od najpomembnejših ameriških pisateljev (John Dos), 10. kopališče pri Koprü, 11. mestece na Pelješcu, 12. kazalni zaimek, 14. ime ameriškega pisatelja Twaina, 17. ameriška kratica za Severno Ameriko, 19. steklena omara, izložbeno okno, 23. smučarska disciplina, 26. strast, obsedenost, 28. gora s številnimi samostani na polotoku Halkidiki, 30. ozemlje, zemljišče, 32. grenka zdravilna rastlina, 33. obramba, 34. različna soglasnika, 35. denarna vrednost, 37. orientalski prašek za barvanje las, 39. nekdanji ruski vladarski naslov, 42. okrajšava za «starejši», 43. avtomobilska oznaka Reke.

REŠITEV PREJSNJE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. kristal — polenta, 2. riviera — škorenj, 3. stan — temelj — pav, 4. ten — Tirana — Bela, 5. Am — Castro — talar, 6. Kant — J masa, 7. trapa — Damask — BK, 8. Roma — Feniks — ilo, 9. Ade — banane — Ales, 10. Markezi — etatist, 11. Anastas — radirka.

ARGONAVTI

Na drobno
Ziglio
OPTIKA • FOTO • KINO
Očala - sončni naočniki
Filmi in papir - Fotokolor
Foto-kino aparati - potrebščine
Postregli Vam bomo v Vašem jeziku - POPUSTI
TRST - KORZO ITALIA 28 - TELEFON 94-030, 94-095
Na debelo

HOROSKOP

Veljaven od 23. do 29. julija 1967

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Čustveno življenje bo ta teden še precej normalno. Utegnejo nastati tudi prepiri, a proti koncu tedna se bo vse izgladilo. Na delu boste imeli precej sitnosti, ker vas bo hotel nekdo izriniti. Pazite se pred hinavci. Ne pijte mrzlih pijač, da ne prehladite črevesja.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Na nekem sestanku se boste čutili zelo srečnega, ker vam neka oseba, ki vas ima že dolgo rada, končno izpovedala svoja čustva. Glejte, da se ne prevzamete. Na delu boste napredovali. Kdor se ukvarja s kupčijami, bo utrpel izgubo. Zdravje bo še kar dobro.

DVOJČKA (od 21. 5. do 20. 6.) Brzdajte svoja čustva in ne pokažite jih prenaglo osebi, ki jo ljubite. Morate se namreč najprej dobro seznaniti z njenim značajem. Na delu boste napredovali, toda le če boste zelo vztrajni in se ne boste strašili naporov. Bolela vas bodo jetra, ker se ne boste držali zdravnikovih predpisov.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Ne smete biti žalostni, če se teden v ljubezenskih zadevah nekam klavrno začne. Proti koncu tedna se bo namreč vse obrnilo na bolje. Zaradi svojih poklicnih zadev boste morali iti na potovanje, od katerega boste imeli mnogo koristi. Pazite se pred revmatizmom.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Ljubljena oseba vas bo preganjala s svojo ljubosumnostjo in vas dolžila stvari, ki jih niste nikoli počeli. Toda ljubosumneži imajo veliko domišljijo. Prejeli boste poslovno pismo, ki vas bo zelo razveselilo. Konec tedna vas bodo boleli zobje. Bodite previdni.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Mislili ste, da se boste izognili v ljubezni neki podrejenosti, pa boste prišli z dežja pod kap, kajti nova oseba bo še bolj oblastna, le da tega v začetku ne pokaže. Na delu se vam ne bo treba pretegniti, ker vam gredo predstojniki na roko. Pazite na jetra.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) V čustvenem življenju vas čakata sreča in notranji mir, saj boste končno srečali osebo, s katero se boste zlasti duševno strinjali. Kar se zaposlitve tiče, boste imeli ta teden mnogo dela, ki ga boste komaj zmogli. Bolela vas bo nekoliko glava.

ŠKORPIJON (od 24. 10. do 21. 11.) Predvsem se ne ponižujte pred osebo drugega spola, ki ni vredna vaših iskrenih čustev, ter premagajte svojo bol. Na delu boste nekoliko napredovali. Poslovni ljudje lahko uresničijo v tem času svoje načrte. Imeli boste neke motnje v krvnem obtoku.

STRELEC (od 22. 11. do 20. 12.) Ljubezensko pismo vas bo zelo razveselilo. Pojdite na kako potovanje, kjer spoznate ljudi in se razvedrite. V službi vam bodo zvišali plačo, ker ste se dobro izkazali. Pazite se pred šleparji. Uživajte lahko hrano, ker boste imeli želodčne bolečine.

KOZOROG, (od 21. 12. do 20. 1.) V družini bo nastal neki manjši spor. Pokažite malo več potrpljenja in zgladite spor s pojasnjevanjem. Obeta se vam dobra kupčija. Na delu se ne smete razburiti zaradi vsake malenkosti. Na kopanju se pazite pred sončarico. Previdnost je mati modrosti.

VODNAR (od 21. 1 do 19. 2.) Neka oseba se bo zaljubila v vas, a ohranila svojo tajno. Skušajte kako odkriti njena čustva iz neznatnih zunanjih znakov. Prejeli boste poslovno pismo, ki vas ne bo preveč razveselilo, saj bo napovedalo neko izgubo. Zdravi boste kot riba in polni energij.

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V družini bo vladalo popolno razumevanje. Zaljubljenci naj izpovedo svoja čustva, saj je ta čas ugoden za sklepanje trajnih zvez. Predstojniki na delu vam bodo šli v vsem na roko, zato ne bodite malodušni. Bolele vas bodo obisti.

Obiščite

POSTOJNSKO JAMO

Obiski vsak dan ob 8.30, 10.30, 13.30, 16., 18.
Junij - september tudi ob 12.30

ŠKOCJANSKE JAME

odprte vsak dan ob: 10., 13., 15., 17.
v maju in oktobru samo ob 10. in 15. uri

HOTEL TRIGLAV

KOPER — Tel. 21-650

HOTEL, sodobno urejene sobe in terasa za sončenje. Moderno urejena restavracija z vrtom na morski obali, slaščičarna, kavarna.
NOČNI BAR z mednarodnim artističnim programom, dnevno koncert in ples.

NOVA RESTAVRACIJA ŠTERK • AJŠEVICA PRI NOVI GORICI TEL. 21-114

VSAK DAN RAKI — POSTRVI — SPECIALITETE NA ŽARU

Kadar obiščete Slovensko Primorje in Istro se poslužujte uslug, ki vam jih nudijo poslovalnice

KOMPAS

KOPER — IZOLA — PORTOROŽ — POREČ — ROVINJ — VRSAR — PULA — RABAC in na mednarodnih prehodih ŠKOFIJE in LAZARET pri Ankaranu

V poslovalnicah lahko najugodnejše menjate valuto, kupite bencinske bone, dobite vse turistične informacije, povsod pa vas bo zadovoljila velika izbira turističnih spominkov in raznih daril ter cigaret in alkoholnih pijač tuje proizvodnje.

KOMPAS VAS VABI V SVOJE POSLOVALNICE

ARETTA

ULTRA THIN

med elegantnimi in preciznimi urami je najcenejša znamka

Generalno zastopstvo «L A C L E S S I D R A»
Trst · Piazza S. Antonio Nuovo N. 4-I. nadstropje

IMPORT EXPORT Prodaja na veliko in drobno
Velika izbira zlatnine po tovarniških cenah!
Izreden popust — Garancija —

Hotel LEV Ljubljana

VOSNJAKOVA 1
TELEF. 310-555
Telegram LEVHOTEL
Telex 31350

KATEGORIJA «A»

Sodobno opremljene sobe - Apartmaji - Restavracije - Restavracijske terase - Dancing kavarna - Zabavni in artistični program - plesna glasba - Aperitiv bar - Razgledna terasa - Terasa za sončenje - Banketne in konferenčne dvorane - Čitalnica - Frizerski salon - Menjalnica - Taksi služba Lasten parkirni prostor - Pristajališče za helikopterje - Boksi za pse - Hladilnica za divjačino.

HOTEL CENTRAL-RIVIERA PORTOROŽ

MODERNE SOBE,
MEDNARODNA KUHINJA,
«GRIL BAR»
Z MEDNARODNIM PROGRAMOM
ODPRT VSAKO NOČ

VELEBLAGOVNICA **nama** LJUBLJANA

OBIŠČITE NAJVEČJO VELEBLAGOVNICO V SLOVENIJI

TRGOVSKA HIŠA — «NAMA» V LJUBLJANI

NASPROTI HOTELA «SLON» — VAM NUDI:

V pritličju: usnjene kovčke, potovalke, aktovke, torbe, neceserje, usnjene damske torbice, usnjene moške in ženske rokavice, usnjene denarnice, etuije, pasove.
V II. nadstropju: moško usnjeno konfekcijo (jopiči, suknjiči, plašči, telovniki) — žensko usnjeno konfekcijo (kostimi, plašči, jopice, krila). — **Specializirana poslovalnica za prodajo konfekcije «KONFEKCIJA ELITA» V ČOPOVI ULICI ŠTEV. 7**
LETOŠNJI MODELI — MODNI VZORCI, LEPE BARVE. IZBIRA ZA VSAK OKUS — SAMOIZBIRA — V PRITLIČJU LASTNA MENJALNICA.

1 % popust pri nakupu za tuja plačilna sredstva!

RESTAVRACIJA *Lipa*

Šempeter pri Novi Gorici

Ima vedno na razpolago izbrane jedi z domačimi specialitetami, pristen kraški pršut in salame ter izbrana domača vipavska in briška vina.

SPREJEMAJO SE NAROČILA ZA SKUPINSKA SLAVNOSTNA KOSILA

PARK HOTEL GORICA

NOVA GORICA - Tel. 21-442, 21-462

s svojimi obrati: restavracijo, kavarno ★ In gostilna «Pri hrastu»
Prvorazredna kuhinja - Ples vsak večer razen torka in barski program ★ gostilna «Zvezda» telefon 21-239

HOTEL GALEB	tel. 21605
RESTAVRACIJA RIBA	" 21182
RESTAVRACIJA TAVERNA	" 21322
KAVARNA LOŽA	" 21189
BIFE-RESTAVRACIJA SEMEDELA	

V HOTELU GALEB IN RESTAVRACIJI RIBA DNEVNO PLES

P MARKET

Turisti, izletniki - največjo izbiro blaga za vaše izlete imajo P - MARKETI v

• KOPRU • SEŽANI • NOVI GORICI

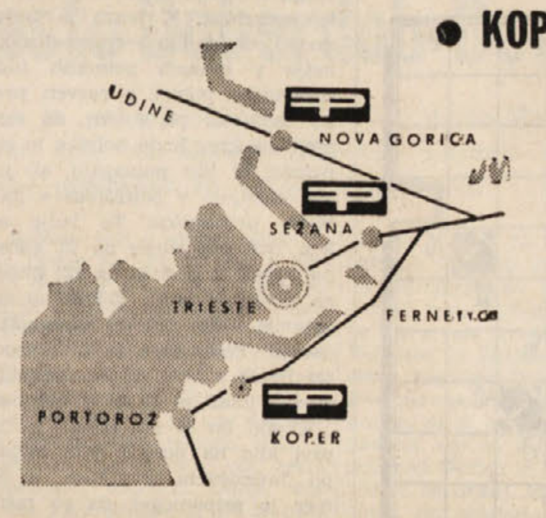

- **PREHRAMBENO BLAGO**
- **BLAGO ŠIROKE POTROŠNJE**
- **SPOMINKI**
- **TRAVEL PAKETI**
- **BIFE**
- **MENJALNICA**
- **10% POPUST PRI NAKUPU NEPREHRAMBENEGA BLAGA S TUJO VALUTO**
- **ODPRTO NEPRI[illegible]NO OD 7. DO 20. URE OB NEDELJAH PA OD 7. DO 11. URE**

PREHRANA

B L E D

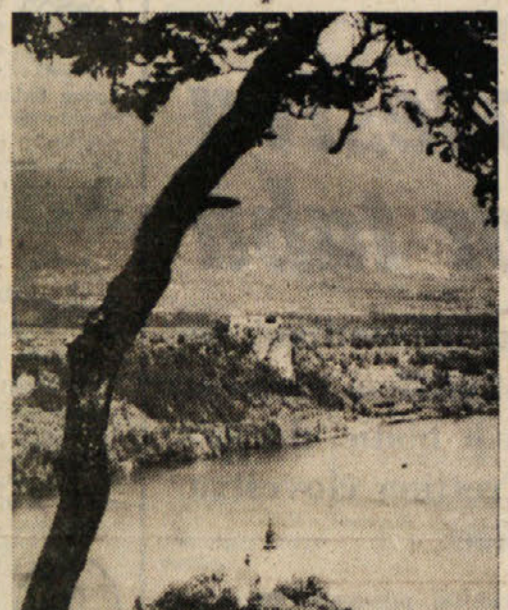

s svojimi lepotami Vas vabi

HOTEL SLON LJUBLJANA

TITOVA UL. 10 TEL. 20641-43

HOTEL Z MODERNIM KONFORTOM ● PRIZNANA MEDNARODNA IN NARODNA RESTAVRACIJA ● NOČNI BAR Z MEDNARODNIM ARTISTIČNIM PROGRAMOM ● KAVARNA ● SLAŠČIČARNA ● KLUBSKI IN BANKETNI PROSTORI

SPLOSNA PLOVBA PIRAN

vzdržuje s svojimi tovornopotniškimi ladjami: redno linijo okoli sveta, redno linijo z Južno Ameriko, redno linijo z zahodno Afriko ter nudi prevoze po vsem svetu z modernimi transportnimi ladjami od 8.000 do 18.000 ton nosilnosti.

Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja:

«SPLOŠNA PLOVBA», Piran, Župančičeva ul. 24 in na naše agente po vsem svetu.
Telexi: 341-23; 341-22 - Plovba
Telegrami: Plovba Piran
Telefoni: 73-470 do 73-477

Kupite najsolidnejše slovensko pohištvo, ki ga izdelujejo najbolj vešči mizarji iz svetovno renomiranega lesa.

Projektirali so ga najbolj znani italijanski arhitekti.

Dobite ga po konkurenčnih cenah v

TRGOVINI

«MEBLO»

KIDRIČEVA, v NOVI GORICI

Kupcem s področja Furlanije - Julijske Benečije dostavimo že ocarinjeno pohištvo na dom in ga montiramo.

CENA IN KVALITETA BREZ PRIMERE

v trgovini «M E B L O» v NOVI GORICI

NOVO GOSTIŠČE

«PR KRIŠKI GARDI»

Vipavski Križ

dobra domača kuhinja
izbrane pijače - solidne cene
prepričajte se!

A L P H O T E L
HOTEL K A N I N
HOTEL GOLOBAR

N U D I J O V S E HOTELSKE USLUGE
Priznana domača in inozemska kuhinja
Telefon št. 21 in 51

B O V E C

Priporočamo tudi obisk hotela «PLANINSKI OREL» v Trenti in gostišče v Soči in Logu pod Mangrtom

VLJUDNO VAS VABIMO V

***PARK HOTEL* na Bledu**

NA NOVO REKONSTRUIRAN

Udobne sobe s kopalnicami, tuši in WC z razgledom na jezero. Daleč znana kuhinja z mednarodnimi jedili in domačimi specialitetami — Prijetna restavracija s kmečko sobo — Kavarna s teraso ob jezeru — Nočni lokali, aperitiv bar — PRIDITE NA PRIJETNE POČITNICE ALI NA WEEK-END V NAŠ HOTEL!

SEBOFLEX

VSE ZA KINO
IN FOTOGRAFSKI MATERIAL

Trst, Ul. Mazzini 53 Tel. 733-361

Prijatelje in znance naprošamo, da nas obiščejo !!

GOSTINSKO PODJETJE
POSTOJNA - Telefon 15

Jadran

V svojih obratih nudi vse gostinske usluge
KAVARNA RESTAVRACIJA **J A D R A N**
in gostišča
LOVEC - Sovič, SNEŽNIK, RIBNIK, NANOS

HOTEL «Grad Otočec»

Otočec ob Krki - Telefoni: 068 — 21-512, 21-321

Hotel s 60 sobami, 122 ležišč, renomirana restavracija, ugodnosti za rekreacijo - ribolov in izleti - camping

TRST Ul. Boccaccio 3
Telefon 28-373

POŽAR ARTEMIO

TOVORNI PREVOZI

v vse kraje tudi v inozemstvo

FRANKO PAHOR

ŽENSKA IN MOŠKA KONFEKCIJA

TRST

UL. IMBRIANI, 9
DREV. MIRAMARE, 10?

John Creassy

LOBOV PEČAT

37.

Pozvonil je telefon.

— Vidiš, je rekel Roger, vedno ta nesrečna služba. Podnevi in ponoči.

Dvignil je slušalko.

— Halo.

— Inšpektor West, je vprašal grobi ženski glas.

— Da. Prosim?

— Ostanite pri telefonu. Narednik Weex želi govoti z vami. Narednik Week je nadziral Margaret Paterson. Ženski glas je bil glas njegove pomočnice.

— Dobro jutro, gospod West.

— Dobro jutro Weex. Kaj je novega?

— Dekle se je prebudilo, gospod West. Želi vas videti. Rekla je, da želi nekaj izjaviti, ampak samo pred vami.

— Dobro, takoj pridem.

ODKRITJA

Rogeru je odprla vrata ženska-policaj — oblečena v modro obleko. Narednik Weex, ki je bil atletske rasti, se je postavil pred vrata dnevne sobe. Za njim je poskušala Margaret Paterson na prstih pogledati čez njegove rame. Še vedno je bila v večerni obleki. Bila je sveža, kot da se ne bi ničesar zgodilo. Rogera je dočakala kot starega prijatelja.

—Poglejte, poglejte, včasih se vam zgodi tudi, da se zbudite!

— Za vse je kriv šampanjec, je rekla in se opravičujoče nasmehnila. — Vedno sem takšna, če popijem malce več šampanjca. Uspava me. Na srečo me nikoli ne boli glava, ko se zbudim. Kako pa sem prišla semkaj gospod West? Tale transportni delavec ni hotel odpreti niti za hip usta, tale... tale dama pa se je omejila samo na to, da me je mirila.

— Videti je, da vas še ne poznata.

Margareta se je nasmejala.

— In jaz, ki vas poznam, je rekla Margareta, sem se prevarila, ko sem mislila, da bom lahko izginila, ne da bi me kdo videl... Moj prijatelj Bill je policaj, kajne?

— Kateri Bill?

— Moj Bill. Prebila sva zelo lepo noč. Vendar se je ves čas čudno obnašal... Pripovedujem o Billu, ki tukaj stanuje. Prosila sem ga, naj me pripelje semkaj, da bi se preoblekla, preden bi šla v nočne lokale. Moj oče namreč pozna tiste, pri katerih se drugače preoblačim. Nisem hotela, da bi me tamkaj našel in... Bill je član vaše skupine, kajne?

— Da.

— Vaš poklic je včasih ugoden, vsaj včasih, ali ne? Naposled upam, da mu je bilo všeč in da ne bo imel težav. Mislim na njegovo ženo. Da, dragi gospod, moj Bill mi je pripovedoval o svoji ženi in o svojem fantiču... Ali ste mu vi ukazali, naj mi sledi?

— Da.

— Kako pa ste prišli na idejo, da bom pobegnila iz dvorca?

— Že precej ljudi sem videl, ki so hoteli pobegniti policiji, gospodična. To so poskušale celo lepe ženske.

— Pobegniti! Kako vam pade to na um? Po vsem tem, kar se je včeraj zgodilo, nasprotno občutim potrebo, da me zaščitite. Vi boste kajpada rekli, da je ta občutek zakasnil, vendar tako je, kaj morem. Tako se nisem počutila dotlej, dokler ni prišla Helene. Na živce mi gre. Ne zaupajte tej ženski, gospod West. Bolj je zvita kot lisica. Vendar vsi padejo v past njene uglajenosti.

— Ali niste hoteli nekaj povedati in ste me zato poklicali, je vprašal Roger uradno.

Margaret se je nasršila.

— Kaj vam je zdaj kar nenadoma, gospod? Po vaši zunanjosti bi lahko sklepala, da sem osumljenka številka ena.

— To tudi ste.

— Moraš umreti od smeha, tudi če nočeš. Iskreno povedano, lepše mnenje sem imela o vas. Razočarali ste me.

— Žal mi je.

Mogoče bom sedaj občutila kaj novega. Najbrž je to zelo razburljivo, če vas aretirajo in odpeljejo v zapor. In spite na deskah. Kakšne sanje!

Rogera je prijela pod roko, kot bi bil njen prijatelj, peljala ga je v dnevno sobo, kot da bi bil gost.

— Gospod West, povedala vam bom vse, kar vem. Raje povem to vam, zato ker ste mi simpatični, pa tudi zato, ker vi edini veste, kaj se je zgodilo.

Roger se je obrnil proti naredniku Weexu in rekel:

— Pridite Weex in zapišite izjavo gospodične Paterson.

— Narednik se je vsedel za mizo in izvlekel iz žepa beležnico in svinčnik.

Roger je nežno prijel Margaretino roko in jo odpeljal do naslonjača, v katerega je sedla in prekrižala nogi.

— Dovolite, da vas opozorim, gospodična Margaret. Gre za zelo resno stvar.

— Vem.

Nadalje bi vas opozoril, da ni nikoli dobro lagati policiji ali kaj prikrivati pred njo.

— Prav zaradi tega sem hotela govoriti z vami. Vse, kar se je zgodilo, se ni začelo včeraj, temveč pred nekaj tedni. Še prej... Ali boste mislili, da sem domišljava, če vam povem, da moški norijo za menoj.

— To vam lahko verjamem.

— Potlej mi boste verjeli tudi to, da nikoli nisem bila brez kavalirja. Ne pritožujem se zaradi tega, veste. Zelo rada grem zvečer na lepše, plešem. Grem na večerjo, na sprejeme, samo da se zabavam. Neugodno je le to, da moški vselej vse jemljejo zelo resno. Zakon pa res ni edini cilj v življenju. Kaj mislite vi o tem?

— Menim, da različno sodiva.

Kar mene zadeva, še nisem srečala moškega, s katerim bi prebila ostanek življenja. Veste, vzgojena sem precej patriarhalno. To pa pomeni, ko se poročiš, moraš ostati v zakonu do konca življenja. Jaz pa sodim, da moramo, preden stopimo v zakon, prepričati se, kdo smo. Večina ljudi...

— O katerih govorite?

— O svojih prijateljih, prijateljih različne starosti, ki jih imam ali sem jih imela. Ne bodite naivni, dragi gospod. To vam ne pristaja. Te besede je takoj zabelila s prijetnim smehom. — Rekla sem, da je bila večina moških kljub temu razumnih. Najbrž zategadelj, ker so dojeli, da ne bi bilo najbolj ugodno postati moj mož. Bili so nekateri, ki... Najvztrajnejši od vseh je bil mladenič, ki se imenuje Alec Mac Dougall.

Za trenutek je obmolknila. Roger je tudi molčal in poslušal. Margaret ga je koketno pogledala in nadaljevala:

— Alac Mac Dougall je rdečelas.

— Aha, naposled smo prispeli do njega.

— Da. On je ljubezniv mladenič, vendar zelo zanesenjaški. Najbrž zaradi tega, ker je preveč mlad in nervozen. Nekoč mi je izjavil, da se bo ubil, če ne bom privolila in se poročila z njim. To pa je lažje reči kot storiti. Takšnih groženj sem precej slišala. Nisem se zmenila zanje. Začudila in ustrašila pa sem se, ko je streljal name, ker mi je nekajkrat zabičal, da če ne bom njegova, ne bom od nikogar. To, kar želim je, da ga ne bi preganjali zaradi uboja. Zato sem doslej trdila, da ga ne poznam. Kadarkoli ste me vprašali, sem tako trdila.

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I. Telefon 33-82 — UPRAVA: TRST — UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 — Telefon 37-338, 95-823 — NAROČNINA: mesečna 800 lir — vnaprej: četrtletna 2.250 lir, polletna 4.400 lir celoletna 7.700 lir — SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) — Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani — 501-3-270/1 — OGLASI: Cena oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir. — Mali oglasi 40 lir beseda — Oglasi tržaške in goriške pokrajne se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana» — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst